

Η ΠΑΝΔΡΑ.

Ο ΜΥΣΤΗΡΙΩΔΗΣ ΝΥΜΦΙΟΣ.

ΕΠΙ τῆς ὑψηλοτέρας κορυφῆς τοῦ Ὀθενθίδου, ἐρήμου καὶ ποιητικοῦ ὄροπέδου τῆς Ἄνω Γερμανίας, κειμένον εὐ μακρὰν τῆς οὐρῆς τῶν ποταμῶν Μοί-νου καὶ Ῥήνου, ὑπῆρχε πρὸ πολλῶν ἤδη ἐτῶν, ὁ πύργος τοῦ βαρόνου Φὸν Λανδινόρτ. Τὸ ἀρχαῖον τοῦτο τιμαριωτικὸν κτίριον σώζεται καὶ σήμερον ἐρείπειον καταπίπτον, καὶ κεκαλυμμένον σχεδὸν ὑπὸ φηγῶν καὶ ἐλατῶν ἄλλ' ὑπερῶν τούτου ὁ γηραιὸς τοῦ ὠρολο-γίου πύργος φαίνεται τρόπον τινὰ προσκαθῆν, ὁμοίως μὲ τὸν ἰδιοκτήτην του ἐκείνου, νὰ διατηρῇ τὴν κεφαλήν ὑψωμένην, καὶ νὰ κατακρατῇ τὴν γείτονα χώραν.

Ὁ βαρόνος, καταγόμενος ἐκ Ἐτραυθίνος, κίχρον τῆς μεγάλης οἰκογενείας τῶν Καττελλενβόγων, ἐκλή-

ρονόμησε τὰ λείψανα τῶν κτημάτων καὶ τὴν υπερη-ράνειαν τῶν προγόνων του. Ἄν δὲ καὶ ἡ πρὸς τοὺς πολέμους ῥοπή τῶν προπατόρων αὐτοῦ ἠλύττωσεν ἐπαιθρητότατα τὴν περιουσίαν τοῦ οἴκου τούτου, ὁ βαρόνος ἀπεπειράτο νὰ διατηρῇ εἰσέτι ἐπίδειξιν τινὰ τοῦλάχιστον τῆς προγονικῆς εἰμῆς. Ἀλλ' οἱ καιροὶ ἔσαν εἰρητικοὶ καὶ οἱ εὐγενεῖς Γερμανοὶ, εἶχον ἐν γέ-νει ἐγκαταλείψει τοὺς γηραιὸς αὐτῶν πύργους, κει-μένους ἐν μέσῳ τῶν βουνῶν ὡς ἀετῶν φωλεάς, καὶ οἰκοδομήσει θερπνοτέρας κατοικίας εἰς τὰς κοιλά-δας· ὁ δὲ βαρόνος διέμενεν ὑπερῶνως κατοικῶν τῶν μικρῶν πύργων του, ἐξακολουθῶν μετὰ κληρονο-μικῆς ἐπιμονῆς τὰς οἰκογενειακὰς καὶ πεπαλαιωμέ-νας εἰσίδας, εἰς τρόπον ὥστε διέκειτο ἐχθρικῶς μετὰ τῶν κληρονομητῶν αὐτοῦ γειτόνων, ἕνεκα ἀπερχαιω-μένων διαφορῶν.

Ὁ βαρόνος εἶχε ἓν μόνον τέκνον, καὶ τούτο ἦτο θυγάτηρ. Ἡ φύσις, ὅταν ἐν μόνον χορηγῇ τέκνον, κα-τακοσμεῖ αὐτό, πάντοτε σχεδόν, μετὰ σπανίων θελή-ψυλλίδ. 45.

τρων. Τοῦτο συνέθη καὶ εἰς τὴν θυγατέρα τοῦ βαρόνου. Ὅλοι δὲ αἱ τροφεῖ, καὶ τὰ γράδια, καὶ αἱ ἐξαδέλφαι, ἐδιδαίον τὸν ἀγέρωγον πατέρα, ὅτι ἡ Γερμανία ἄλλο δὲν εἶχε νεάνδα ὁμοίαν τῆς θυγατρὸς τοῦ κατὰ τὴν ὠραιότητα. Καὶ τίς ἄλλος ἢ αὐτὰι ἐγίνωσκον τοῦτο κάλλιον; Ἡ κόρη ἐν τούτοις, ἀνετράφη μετὰ μεγίστης ἐπιμελείας, ἐφορευομένη ἀπὸ δύο θείας ἀνυπάνδρου, αἵτινες κατηλόωσαν ἱκανὰ τῆς νεότητός των ἐτα παρὰ τινε τῶν μικρῶν Γερμανικῶν αὐτῶν, ἐνθα ἐμυήθησαν τὰς ἀναγκαίας πρὸς ἀνατροφήν ὠραίας νεότητος γνώσεις. Ὑπὸ τὴν ἐπιστάσιαν λοιπὸν αὐτῶν ἡ θυγάτηρ τοῦ βαρόνου κατέστη ἀριστοῦργημα. Δεκαοκταετῆς ἐπι ἡδύνατο θαυμασίως νὰ ὑφαίνη καὶ νὰ ἐξεργάζεται ἐπὶ παρήτων ὀλοκλήρους ἀγίων ἱστορίας μετὰ τσαύτης ζωηρότητος καὶ ὁμοιότητος, ὥστ' αἱ εἰκόνας ὠμοειδῶν ψυχῶν ἐντὸς τοῦ Καθαρητηρίου. Ἡδύνατο προσέτι νὰ ἀναγινώσκῃ ἄνευ πολλῆς δυσκολίας καὶ νὰ ἐνοῆ διάφορα ἐκκλησιαστικὰ διηγήματα, ὡς καὶ τὰς θαυμασίας ἱστορίας τῶν ἱπποτικῶν χρόνων. Ἐκτὸς τούτου προώδεσε σημαντικῶς καὶ κατὰ τὴν γραφήν, κατορθώσασα νὰ χαράσῃ τὸ ὄνομά της ἄνευ παραμικρῆς ἐλλείψεως, καὶ τσοῦτῶν ἀνανανώστως, ὥστ' αἱ θεῖαι τῆς τὸ ἀνεγίνωσκον ἄνευ διόπτρων. Ἡξεῖχε προσέτι καὶ περὶ τινε ποιήματα τεχνουργήματα, ἐγνώριζε τὸν δυσκολώτατον τοῦ νεωτέρου τυρμουῦ χορὸν, ἐπαίειν ἤχους τινὰς διὰ τῆς ἀρπῆς καὶ τῆς κιθάρας, καὶ ἐγνώριζεν ἐκ στήθους ὅλα τὰ ἐρωτικὰ ἄσματα τῶν κοιητῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης.

Αἱ θεῖαι αὐτῆς, ἐνακηθεῖται κατὰ τὴν νεωτέραν αὐτῶν ἡλικίαν περὶ τὴν φιλαρέσκειαν καὶ τὰς ἐρωτοτροπίας, ἐγνώριζον θαυμασίως νὰ διατελοῦν ἀγχιπνοὶ φύλακες καὶ αὐστηρὰ κυβερνήτριαι τῆς διαγωγῆς τῆς ἀνεψίδος, τὸ δὲ ἔργον τοῦτο αὐδαμίαι ἄλλη δύναται νὰ ἐκτελέσῃ μετ' ἀκριβεστέρως ἐπιτηδεύτητος καὶ φρονήτους αὐστηροτέρας, ἢ φιλαρέσκος γυνὴ γηράσασα ἀνυπάνδρος. Ἡ θυγάτηρ τοῦ βαρόνου ἀδείποτε διέφευγε τὴν ἐπιτηρητικῶν, οὐδ' ἀπειμακρύνετο τοῦ πατρικοῦ οἴκου ἄνευ τῆς συνοδίας ἢ τῆς φητῆς ἀδείας αὐτῶν, αἵτινες τὴν ἐπεφόρτιζον μετ' ἀναγνώσεις στρεφόμενας περὶ τὴν ἀνατροφήν καὶ τὴν ἀπαράβατον ὑπακοήν ὅσον δὲ περὶ ἀνδρῶν, ἐδιδάσκετο τσαύτην πρὸς αὐτοῦς δυσπιστίαν καὶ τσαύτην ἀπ' αὐτῶν ἀπογῆν, ὥστε, κατὰ τὰς διατάξεις τῶν κυβερνητικῶν, ὤρειλε μὴδὲ βλέμμα νὰ ῥίπτῃ ἐπὶ τοῦ ὠραιότερου εἰς τὴν γῆν ἱππότου, μὴν' ἐάν πρὸ τῶν ποδῶν τῆς ἀπέθνησκε.

Τὰ ἀγαθὰ τοῦ συστήματος τούτου μαθήματα ἐκαρποφόρον θαυμασίως. Ἡ νέα ὑποτακτικὴ ἦν τὸ καράδενγμα τῆς ὑπακοῆς καὶ τῆς συνέσεως. Καὶ ἐνῶ ἄλλαι κατεμάραινον τὰς χερίδας των εἰς τὰς λάμπαις τοῦ κόσμου, ὑποκειμεναὶ ν' ἀρπασθῶσι καὶ νὰ προσβλήθωσιν ἀπὸ πᾶσαν χεῖρα, αὕτη ἦν θει ἀφανῶς ἐντὸς τοῦ γυναικείου κύκλου ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν ἐργαστικῶν τῆς ἐφόρων, ὡς ῥόδιος κίλυξ ἐν μέσῳ τῶν προπολακτικῶν ἀκωνθῶν. Αἱ δὲ θεῖαι τὴν ἐθεώρουν μεθ' ὑπερηφανείας καὶ ἀγαλλιάσεως, καὶ ἐκαυχῶντο ἐτι, καὶ ἐάν ὅλοι τῆς γῆς οἱ νεάνιδες ἀπεπλά-

νῶντο, οὐδὲν τοιοῦτο, χάρις τῷ Θεῷ, ἡδύνατο νὰ συμβῆ εἰς τὴν κληρονόμον τῶν Κατσελλελλινῶδων. Ἐν τούτοις ὁ βαρόνος Φὼν Λανδσὸρτ, ἄλλως ἴτως περὶ ἀπογόνων σκεπτόμενος, εὗρισκε τὴν οἰκογένειάν του λίαν πολυπληθῆ διότι ἡ θεία Πρόνοια τὸν οὐ' ἐπιδαφιλεύσει ἀφθόνια πτωχῶν συγγενῶν. Ὅλοι οὖτοι εἶχον εὐναεὶν τῶντι διαθεῖν, κοινῆ εἰς ταπεινοὺς συγγενεῖς, διαίοντες εἰρηνικῶς, καὶ θερμῶς ἀγαπῶντες τὸν βαρόνον, καὶ θρησκύοντες πᾶσαν περιστασι νὰ συνέρχωνται σωρηδὸν καὶ νὰ ἐνισχύωσι τὸν οἶκον. ὅλα δὲ τὰ οἰκογενειακὰ συμπόσια συνεπληροῦντο ὑπὸ τῶν ἀγαθῶν τούτων οὐνδαυτομόνων, δαπάνη τοῦ βαρόνου, καὶ ὁπόταν συνεωχούτο δαψιλῶς, ἐδύνατο τῶντι νὰ ὁμολογήσωσιν, ὅτι, πλὴν τῶν βικρονικῶν συμποσίων, ἕτινα εὐφραῖνον τὴν καρδίαν, δὲν ὑπῆρχον ἐπὶ τῆς γῆς ἀξιαγαττότεραι συνεντεύξεις.

Ὁ βαρόνος, μικρὸς μὲν τὸ σῶμα, μέγας δὲ τὴν ψυχὴν, ἐγαυρία φρονῶν εἰσυνειδητικῶς ἐκῦτον τὸν μέγιστον ἄνδρα τοῦ περὶ αὐτὸν μικροκόσμου. Ἐνημενίζετο δὲ διηγούμενος μακρῶς ἱστορίας τῶν ἰσχυρῶν ἐκείνων καὶ γηραιῶν πολεμιστῶν, ὧν τὰς εἰκόνας ἐθεώρει ἀπλήστως κρεμαμένας ἐπὶ τῶν τοίχων τοῦ οἴκου, εἰ καὶ μὴ εὐρίσκων προθυμοτέρους ἀκροατὰς ἐκείνων οὐς ἔτρεφε δι' ἰδίας δαπάνης. Ἡτο δὲ πολὺ ἐκδοτος εἰς τὰς νεραστίας διηγῆσαι, καὶ ἀδιστακτικῶς ἐπίστευε τὰς ὑπερφρεῖς ἱστορίας κοινοτάτας κατὰ τὰ ἔρη καὶ τὰς κοιλάδας τῆς Γερμανίας, ἢ δὲ πεποήησις αὐτοῦ ἐστηρίχτετο μᾶλλον διὰ τῆς τῶν ἀκροατῶν αἰτινες ἤκουον πᾶσαν ἱστορίαν κεκρηστές καὶ με ἀνοικταῦς ὀφθαλμοῦς, καὶ πάντοτε κατεπλήθησαν, καὶ ἀνεκατοντάκις ἠκροῦντο αὐτῆν. Τοιοῦτος ὁ βίος τοῦ βαρόνου Φὼν Λανδσὸρτ, μάντεως τῆς τραπέζης, ἀπολύτοῦ μοναχίου τῆς μικρῆς αὐτοῦ δικαιοδοσίας, καὶ εὐτυχοῦς ὑπὲρ πάντα ἄλλον, ὡς φανταζομένου ὅτι ἡγαπᾶτο ὑπὸ πάντων τῶν συγγενῶν του.

Καθ' ἡ ἐποχὴν στρέφεται τὸ παρὸν διήγημα, συνεκροτήθη μέγα οἰκογενειακὸν συμβούλιον περὶ τῆς σπουδαιότητος ὑποθέσεως τῆς ὑποδοχῆς τοῦ μελλονόμενου τῆς θυγατρὸς τοῦ βαρόνου. Διαπραγματεύσει τις ἐγένετο μετὰ αὐτοῦ καὶ γηραιῶν τινος εὐγενοῦς τῆς Βικουρίας, σκοπὸν ἔχουσα τὴν συνένωσιν τῆς εὐγενείας τῶν ἐπιφανῶν οἴκων αὐτῶν διὰ τοῦ γάμου τῶν τέκνων των. Τὰ προσίμια τῆς σημαντικῆς ταύτης ὑποθέσεως ἐτελέσθησαν μετ' ἀκριβεστάτης ἐθιμοταξίας. Ὁ ἀρραβῶνες συνιδέθησαν, χωρὶς οἱ μελλονόμενοι νὰ γνωρίζωσιν ἀλλήλους, καὶ ὁ καιρὸς τῆς τελετῆς τοῦ γάμου προσδιορίθη. Ὁ νέος κόμης Φὼν Ἀλτενβούργ ἀνεκλήθη ἀπὸ τὸν στρατὸν διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον, καὶ ἤδη ἐπρεβετο εἰς τὸν πύργον τοῦ βαρόνου, ὃν εἶχεν εἶδοποιήσει ἐκ Βυρσθούργης ὅπου κατὰ τύχην διετρίβη, περὶ τῆς ἡμέρας καὶ τῆς ὥρας καθ' ἣν ἐμελλε νὰ φθάσῃ εἰς τὴν οἰκίαν του.

Ὁ πύργος ἦτο πλήρης θορύβου ἐνεκα τῶν προτοιμασιῶν τῆς ὑποδοχῆς. Ἡ ὠραία θυγάτηρ τοῦ βαρόνου εἶχε παρασκευάσει νομφικὴν στολήν λαμπροτάτην. Αἱ δὲ δύο θεῖαι, ἐνασχολούμεναι εἰς τὸν στολισμὸν τῆς νέμφης, ἐφιλονεῖκον ἀκαταπαύστως περὶ ἐδὸς ἐκάστου

καλλωπισμοῦ. Ἡ μνηστὴ ἐπομένως ἀκολουθοῦσα τὰς συμβουλὰς αὐτῶν καὶ τὴν ἀξιολόγον φιλοκαλίαν των, ἀνεδεικνύετο ὠραιότερα καὶ χαριστέρα πάσης ἄλλης νέμφης παρασκευαζομένης νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν περιμενόμενον νομφίον.

Ἡ ἐπικεχυμένη ἐπὶ τοῦ προσώπου καὶ τοῦ λαιμοῦ χάρις, ἢ ἀβρότης τοῦ στήθους, οἱ γαλανοὶ ὀφθαλμοί, ὄνειροπολοῦντες ἐλπίδας εὐτυχείας, ἀνεκάλυπτον τὴν γλυκεῖαν μέριμναν τῆς τυρπερῆς; ἐκείνης καρδίας αἱ θεῖαι τὴν περιστοιχίζον διηκεῶς ἐπιδαφιλεύουσαι συμβουλὰς, τὰς ὁποίας ἐξήντηλον ἐκ τῶν περὶ τὰς ταυτάτας ἐτοιμασίας ἀναμνήσεών των.

Εἶχον δὲ τὴν ὑπαγορεύσει καὶ τὸν τρόπον καθ' ὃν ὤφειλε νὰ παρουσιασθῇ, τί ἐπρεπε νὰ λαλήσῃ, καὶ πῶς νὰ ὑποδεχθῇ τὸν περιμενόμενον ἐραστὴν.

Ὁ θαρόνος δὲν ἦτο ὀλιγώτερον περιφροντικῶς, χωρὶς τῶντι: νὰ ἠξέυρη τί ἐπρεπε ἀκριβῶς νὰ πράξῃ ἄλλ' ἐκ φύσεως περιέργως, φιλοπράγμων, μικροσωμος, πῶς ἡδύνατο νὰ μείνῃ ἡσυχος, ἐνῶ τὰ πάντα περὶ αὐτοῦ ἐκινούντο; Τὰ πάντα λοιπὸν καὶ οὗτος ἀνεκίνει μετ' ἠθος πλήρης ἀνησυχίας καὶ σπουδῆς, κρίζων ἀκαταπαύστως τοῦς ὑπερέτας καὶ παροτρύνων τὰς ὑπερέτας νὰ ἐκτελῶσι προθύμως τὰ ἔργα των, καὶ διατρέχων ὅλας τὰς αἰθούσας καὶ τοῦς θαλάμους ὡς ἀμελής τις φιλοτάραχος, ἢ ὡς μὴτα πρασίνη περιπτωμένη κατὰ θερμὴν τινὰ τοῦ θέρους ἡμέραν.

Ἐν τούτοις ὁ παχύτερος μόσχος εἶχε σφαγῆ, τὸ δάσος ἀντήχει ἀπὸ τὰς κραυγὰς τῶν θηρευτῶν, τὸ μαγειρεῖον ἐπωδιόθη με ἀξιολόγους τροφῆς, αἱ ἰποθῆλαι προεμήθεον ὠκεανοῦς γερμανικῶν ἀξιολόγων οἰνῶν, καὶ αὐτὴ ἡ μεγάλη Ἐἰδελβέργη εἶχε συνεισφέρει τοῦς παντοίους αὐτῆς καρπούς. Τὰ πάντα λοιπὸν ἦσαν ἐτοιμα πρὸς λαμπράν τοῦ ποθητοῦ συνδαιτυμόνος ὑποδοχὴν ἄλλ' ὁ συνδαιτυμῶν δὲν ἐφαίνετο. Αἱ ὄραι διεδέχοντο τὰς ὄρας ὁ ἥλιος, κλίνας ἤδη πρὸς τὴν δύσιν καὶ ἐπιπέων ἀφθόνως ἀκτίνας ἐπὶ τοῦ πλουσίου δάσους τοῦ Ὀδενβάλδου, ἐφώτιζε τὰς ἀκρωρίας. Ὁ θαρόνος, ἀναβαίνων συνεχῶς τὸν ὕψιστον πύργον περιέστρεφε τοῦς πλήρεις ἐλπίδος ὀφθαλμοῦς του, ζητῶν ν' ἀνακαλύψῃ τὸν νέον Κόμητα μετὰ τῆς συνοδίας του. Ὑπῆρξεν ὠρα καθ' ἣν ἐνόμισεν ὅτι τὸν ἀνεκάλυψεν, καθότι ὁ ἤχος τῶν σαλπείγων, κυμαίνόμενος εἰς τὰς κοιλάδας ἐπαυλαμβάνετο, ἀπὸ τὰς ἤχους τῶν βουνῶν, καὶ ἀριθμὸς ἱππέων ἐφάνη μακρόθεν ἀργῶς προχωροῦντων ἄλλ' ὅτ' ἐπλησίασαν τοῦς πρόποδας τοῦ βουνοῦ ἐτράπησαν ἀίρνης ἀλλαγῶν. Αἱ τελευταῖαι τοῦ δούτος ἡλίου ἀκτίνας ἐγένον ἀφαντοί, ἡ ἀμφιλύκη ἐσκοτίζετο, αἱ ὀδοὶ ἐκαλύπτοντο μικρὸν κατὰ μικρὸν ἀπὸ σκότος, καὶ οὐδὲν ἐφαίνετο κινούμενον εἰς αὐτάς; ἐκτός τινων χωρικῶν, οἵτινες ἐβράδυνον νὰ ἐπανεέλθωσιν ἐκ τοῦ ἔργου.

Ἐνῶ δὲ ὁ γηραιὸς οἶκος τοῦ θαρόνου εὐρίσκοτο εἰς τὴν μεγίστην ταύτην ἀνησυχίαν, περιέργως τις σκηπὴ διεπραματιζέτο εἰς ἕτερον μέρος τοῦ Ὀδενβάλδου.

Ὁ νέος κόμης Φὼν Ἀλτενβούργ ἐξηκολοῦει ἀμεριμνῶς τὴν πορείαν του, καὶ ἐπρογῶσει πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ γάμου ζυγόν, πρὸς ὃν ὁ ἄνθρωπος δδεύει.

Εἰς Βυρσθούργην, εἶχεν ἀπαντήσει νίον τινὰ συστρατιωτὴν του. Ὁ Ἐρμάνος Φὼν Στάρκινφωστ, ῥωμαλέος, καὶ φέρων καρδίαν ὄξιν Γερμανῶν ἱπποτῶν, ἐπέστρεφεν ὁμοίως ἐκ τοῦ στρατοῦ. Ὁ πατρικὸς αὐτοῦ πύργος ἐκείτο οὐ μακρὸν τοῦ ἀρχαίου μεγάρου τῶν Λανδσὸρτ, ἀλλὰ κληρονομικὴ τις διένεξις εἶχε καταστήσει τὰς οἰκογενείας ταύτας ἐχθρὰς καὶ ξένας πρὸς ἀλλήλας.

Ἐν τῇ θερμῇ τῶν στρατιωτικῶν τούτων καρδιῶν τῶν διαχύσει, οἱ νέοι φίλοι διηγοῦντο πρὸς ἀλλήλους τὰ πολεμικὰ αὐτῶν κατορθώματα, καὶ τὰς λοιπὰς τύχας. Ὁ Κόμης διηγῆθη ὀλόκληρον τὴν ἱστορίαν τῶν προτεγῶν γάμων του μετὰ νεανίδος, ἣν ποτὲ δὲν εἶχεν ἰδεῖ, περὶ τῆς καλλονῆς ὅμοιας τῆς ὁποίας εἶχε λάβει δελεαστικωτάτας πληροφορίας.

Ἐπειδὴ δὲ οἱ φίλοι τὴν αὐτὴν ἐθαδίζον ὀδόν, συγκατένευσαν νὰ διέλθωσιν ὁμοῦ τὸ ἐπιλοῖπον τῆς ἡμέρας, καὶ πρὸς εὐχερεστέραν διασκέδατιν ἀνεχώρησαν ἀπὸ τὴν Βυρσθούργην ἐνωρίς, ἐνῶ ὁ νέος Κόμης εἶχε προηγουμένως διατάξει τοῦς ὀπαδοῦς του νὰ τὸν ἀκολουθήσωσι καὶ νὰ τὸν περιμείνωσι.

Πρὸς ἀνακούφισιν τοῦ κόπου τῆς ὀδοπορίας ἐξηκολούθησαν διηγούμενοι πρὸς ἀλλήλους τὰ στρατιωτικὰ αὐτῶν ἔργα καὶ τὰ λοιπὰ συμβάντα ἄλλ' ὁ κόμης δὲν ἦτο τσοῦτον θερμὸς ζωγράφος τῶν φημιζομένων θαληγῆτων τῆς ἀγνώστου νέμφης καὶ τῆς περιμενούσης αὐτὸν εὐτυχίας.

Κατὰ τὴν διεύθυνσιν ταύτην εἰσῆλθον ἐν μέσῳ τῶν βουνῶν τοῦ Ὀδενβάλδου, καὶ διεπέρων ἀτοκτὸν τινὰ ἐκ τῶν μᾶλλον ἐσῆμων καὶ δασυσκίων. Εἶναι λίαν γνωστὸν ὅτι τὰ δάτη τῆς Γερμανίας ὑπῆρξαν πάντοτε τὸ καταφύγιον τῶν ληστῶν, καθὼς οἱ πύργοι τῶν φαντασματῶν κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην οἱ λησταὶ ἦσαν πολυάριθμοι, διότι στίφη φυγάδων στρατιωτῶν περιεπλανῶντο εἰς τὴν γείτονα χώραν. Ὅθεν δὲν θέλει φανῆ παραδόξου, ἐάν οἱ ἡμέτεροι ὀδοίποροι προσεβλήθησαν ἀπὸ σπείραν τσοιούτων πλανητῶν εἰς τὰ βάθη τοῦ δάτους. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἀντεστάθησαν γενναίως, ἀλλ' ἦσαν στενωδὸς περικυκλωμένοι, ὅτε ἡ συνοδία τοῦ Κόμητος ἤλθε πρὸς βοήθειαν τούτου; ἰδόντες οἱ λησταὶ διεσκορπίσθησαν, ὁ Κόμης ὅμως εἶχε πληρωθῆ θανατίμως. Μεταφερθέντα προσεκτικῶς εἰς τὴν πόλιν Βυρσθούργην ἐπεσκέρθη αὐτὸν μοναχὸς ἐλθὼν ἐκ γείτονος μοναστηρίου, περιφημὸς διὰ τὴν ἐπιτηδεύτητα τοῦ νὰ ἰατρεύῃ συνάμα καὶ τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν ἄλλὰ τὸ ἦμισυ τῆς ἐπιδεξιότητός του ἀπέειν ἐπὶ ματαίῳ, διότι αἱ ὄραι τοῦ δυστυχιοῦς κόμητος δὲν ἦσαν πλέον πολλαί.

Ἀγωνιῶν ἤδη παρήγγειλε τὸν φίλον του νὰ μεταβῇ ταχέως εἰς τὸν πύργον τοῦ Λανδσὸρτ καὶ νὰ ἐξηγήσῃ τὴν ἀληθίαν αἰτίαν, ἥτις τὸν ἠνάγκαιε νὰ μὴ φανῆ ἀκριβῆς εἰς τὰ πρὸς τὴν μνηστῆν αὐτοῦ χρέη καθότι, καὶ τοι μὴ ὦν ἐκ τῶν θερμότερων ἐραστῶν, ἡγάπα ὅμως νὰ διατηρῇ πιστῶς τὸν λόγον του, καὶ ἐφαίνετο ἐπιθυμῶν μεγάλως ὅστε ἡ ἀποστολὴ αὕτη νὰ ἐκτελεσθῇ ἀμέσως καὶ εὐγενῶς. Ἐπὶ ἡ ἀποστολὴ αὕτη ἐκπληρωθῆ, εἶπε, δὲν θέλω κοιμηθῆ ἡσυχῶς εἰς τὸν τάφον! Τούς δὲ λόγους τούτους ἱπρόβρε τσοῦ-

Τούς δὲ λόγους τούτους ἱπρόβρε τσοῦ-

τω περιπαθῶς ὥστε ἦτο ἀδύνατος πᾶσα ἀντίστασις. Ὁ Σταρκενφώτ ἐπροσπάθει νὰ τὸν καθησυχάσῃ, ὑποσχόμενος πιστοτάτην ἐκπλήρωσιν τῆς ἐπιθυμίας του, καὶ τῷ ἔπειθε τὴν δεξιὰν ὡς σημεῖον ἰερᾶς διαβεβαίωσης. Ὁ ἀπονήσκων τὴν ἐσφιγξεν ἐγγνωμότως ἀλλ' εὐθύς ἐπέσειν εἰς ζάλην βαθυτάτην, πτερούμενος καὶ νύμφης καὶ γάμων. Διέταξε νὰ ἐτοιμασθῇ ὁ ἵππος του ἵνα μεταξὺ εἰς τὸν πύργον τοῦ βαρόνου, καὶ ἐξέπνευσεν φανταζόμενος ὅτι πηδᾷ ἐπὶ τοῦ ἐριππίου.

Ὁ Σταρκενφώτ ἐστίνησε καὶ ἔκλαυσε τὸν συστρατιώτην καὶ φίλον, καὶ ἀπεφάτισε νὰ πραγματοποιήσῃ τὴν δύσκολον ἐντολήν ἣν εἶχεν ἀναδεχθῆ, ἀνὰ ἔλευσιν νὰ παρουσιασθῇ ἀπρόσκλητος συνδατυμῶν ἐν μέσῳ προσώπων ἐγγύων, καὶ νὰ λυπήσῃ τὸ συμπόσιον τῶν διὰ τῆς ὀλεθρίας ἐιδήσεως. Σημειώτεον δὲ ὅτι ἦτο ἐμπειρὴς λάτρης τοῦ ὄρειου φύλλου, χαρακτηριστικῶς ἔχων ἔνθερον καὶ ἐπιχειρηματικόν, ὅστις τὸν ὤθει εἰς πάσαις ἀποβόλοις ἐπιχειρήσεων.

Παρασκευασθεὶς εἰς ἀναχώρησιν, προδιέθεσε μετὰ προθυμίας ἀληθῶς ἀδελφικῆς τὰ κατὰ τὴν ἐν τῷ μοναστηρίῳ κηδεῖαν τοῦ νεκροῦ φίλου, καὶ τὴν ἐνταφίαν εἰς τὴν πρωτεύουσαν ἐκκλησίαν τῆς Βυρσοβούργης, παρὰ τοὺς τάφους τῶν ἰνδόξων προπατόρων του. Ἡ δὲ πένυμιος συνοδία τοῦ Κόμητος ἔλαβε τὴν φροντίδα τῆς ἐκτελέσεως τῶν διατάξεων τούτων.

Καί ποτε ἦτο νὰ μεταβῶμεν εἰς τὴν ἀρχαίαν οἰκίαν τῶν Κατσενίλλεμβόρων εἴτινες ἀνυπόμονοι ἐπερίμενον τὸν βραδύνατα συνδατυμῶνα, καὶ νὰ ἴδωμεν τί γίνεται ὁ μικρόσωμος βαρόνος τὸν ὅποιον ἀφήκαμεν ἀερίζομενον εἰς τὸν πύργον τοῦ ὄρειου.

Ἡ νύξ εἶχεν ἤδη ἐκπέσει, ἀλλ' ὁ πύργος Κόμητος δὲν ἐβρίσκετο. Ὁ βαρόνος κατέβη ἐκ τοῦ πύργου, ἀπληκτισμένος περὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ γαμβροῦ. Τὸ δὲ συμπόσιον ἀναβυλλόμενον ἀπὸ ὠρας εἰς ὠραν, ἔπρεπε τέλος νὰ συγγραφθῇ. Τὰ ἐδέσματα εἶχον ἤδη ὑπερψηθῆ, ὁ μάγειρος ἠγωνία καὶ ὄλοι εἰ ἐν τῷ αἴθρῳ ὠμορῶς πολιορκουμένους στρατιώτας καὶ καταβεβλημένους ἀπὸ τὴν πείναν. Ὁ βαρόνος λοιπὸν ὑπεχερῶθη καὶ ἀλευσῶς νὰ διατάξῃ τὴν ἐνκρῆσιν τοῦ δαίπνου, καὶ χωρὶς τῆς παρούσης τοῦ συνοσιτάτου. Ὅλοι ἐκαθίσταντο περὶ τὴν τράπεζαν, καὶ μόλις ἤρχίζον ἦτο νὰ δειπνώσιν, ὅτε αἰσῆς ὁ ἦχος σάλπιγγος κερατιῆς, ἀκούσθαις ἐξώθεν ἐδήλωσε τὴν ἀρίστην ξένου καὶ βίβη θραῖα ἀέμου ἐπιρροήσια εἰς τὰς ἐρήμους αὐλάς τοῦ πύργου, ἐξύπνισε τὰς πέριξ ἡχοῦς καὶ διήγειρε τὴν προσοχὴν τοῦ φύλακος τῶν πύργων. Ὁ βαρόνος ἐσπευσε νὰ δεχθῇ τὴν μέλλοντα γαμβρόν του.

Ἡ κρεμαστὴ γέφυρα κατεβιβάσθη, καὶ εὐπρόσωπος νῆος ἐβάνη πρὸ τοῦ πυλῶνος, καθήμενος ἐπὶ μαύρου ἵππου. τὸ ἀνάστημα του ἦτο ὑψηλόν, ἡ μορφή ὠχρὰ ἀλλὰ τοβαρὰ καὶ ζωηρὰ, τὸ βλέμμα ἐμπαικτικόν, καὶ τὸ ἦθος μελαγχολικόν. Ὁ βαρόνος κατεπλήθη ἐπὶ μικρὸν εἰς ὁ ξένος ἦλθε μετὰ τοιαύτης ἀπλότητος, καὶ ἐνόμισε προσβεβλημένην τὴν ἀξιοπρέπειάν του· ἀλλ' ἀπέθωκε τούτο εἰς τὸ σῆμα τοῦ ξένου, ὅστις ἐμελλε νὰ λάβῃ τὴν τιμὴν γενόμενος μέλος τοιαύτης σεβαστίας οἰκογενείας. Ἡ νύχτας περιπλέον συμπιράνας, ὅτι νεανική τις ἀνομοσυντομία παρεκίνησε τὸν ἵππικα νὰ

ἐπισπεύσῃ καὶ νὰ προηγηθῇ ταχύτερον τῆς συνοδίας του.

» Λυποῦμαι, εἶπεν ὁ ξένος, ὅτι εἰσέρχομαι εἰς τὸν οἶκόν σου εἰς τοιαύτην ὥραν.»

Ὁ βαρόνος διέεσφεν αὐτὸν διὰ λόγων περιποιητικῶν καὶ χαιρετισμῶν, διότι ἐναθρόνυτο ἐπὶ ἐγγλωττία καὶ κομψῇ συμπεριφορᾷ. Ὁ ξένος ἐδοκίμασεν ἀπαξ ἢ δις νὰ σταματήσῃ τὸν χεῖμαρρον τῆς πολυλογίας, ἀλλ' εἰς μάτην, ὁ βαρόνος ἐξηκολούθει κλίνων τὴν κεφαλὴν καὶ ἐπιειδόμενος εἰς ἀτελειότητος φιλοφροσύνας. Ὅτε δὲ μετὰ τὸ μακρόν τῆς ὑποδοχῆς προήμιον ἔπνευσε τὸν λόγον, εἰσῆλθον εἰς τὰς ἐνδον αὐλάς τοῦ πύργου· ἐνῶ δὲ ὁ ξένος ἠτοιμάζετο νὰ ὀμιλήσῃ, διεκόπη καὶ πάλιν ἀπὸ τὴν ἐμφάνισιν τοῦ γυναικείου μέρους τῆς οἰκογενείας, προηγουμένης τῆς χαριτοβόρου Ουγατρῆς τοῦ βαρόνου. Μόλις ἠγένεσε τὸ ὠραῖον αὐτὸ πρόσωπον καὶ τὸ βλέμμα του, διερμηνεύον αὐτὸ τὸ αἰσθημα τῆς ψυχῆς του, προσηλῶθη ἐλόκληρον ἐπ' αὐτοῦ. Μία ἀπὸ τὰς δύο θείας ἐπιθροῖς τι εἰς τὸ εὖ: τῆς νύμφης, ἣτις ἐδοκίμασε νὰ ὀμιλήσῃ· ἀλλὰ τὰ ὑγρά καὶ κυκλῶ ὄμματα τῆς διελθῶς πως ἀνυψώθησαν, μόλις λεπτήν τινα ἐπιπλήξιος φωνὴν ἀπέθωκεν εἰς τὸν ξένον, καὶ αἱ λέξεις ἐξέπνευσαν εἰς τὴν χεῖλῃ τῆς. Γλυκὺ μείδισμα, καὶ λεπτόν ἐπὶ τῶν παρειῶν ἐρύθημα ἐμαρτύρουν τὴν ἐσωτερικὴν φαιδρότητα τῆς· δεῖται, πῶς ἦτο δυνατόν νεῖς δεκαεκτὼ μαθῶν, ἀνατραφεῖσα τοσοῦτον μεγαλοπρεπῶς καὶ προδιατεθειμένη εἰς ἔρωτα, νὰ μὴ εὐαρεστηθῇ εἰς τὴν θέαν τοῦ κομμοῦ τούτου ἱππότου.

Ἄλλ' ἐπειδὴ ἡ βραδεία τοῦ ξένου ἀφίξις συνέτριψε τὸν χρόνον τῶν συνομιλιῶν, ὁ βαρόνος ἀνέβαλε τὰς βιαιτέρας συνομιλίας εἰς τὰς ὥρας τῆς πρωίας, καὶ ὠδήγησε τὸν ξένον εἰς τὸν ἐτοιμὸν δεῖκνον.

Ἡ τράπεζα ἦν παρεσκευασμένη εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν τοῦ πύργου περὶ τοὺς τοίχους ἐκρίματον αἰπολύτιμοι εἰκόνας τῶν ἠρώων τοῦ οἴκου τῶν Κατσενίλλεμβόρων, καὶ τὰ τράπαια, ἀεὶ ἐκέρδησαν εἰς τὰς ἀλάς καὶ εἰς τὰς θήρας· ἐκρίματον θώρακες, συνδιδόντο λόγγαι, περιτεθειντο ἐσχισμέναι σημαῖαι, καὶ ἐκείνη τμήματα ὄπλων καὶ ἄλλων πολεμικῶν ἐργαλείων· σιαγόνες λίκων καὶ κίπρων ἔχαινον φρικτῶς πεπερασμέναι εἰς λόγγας καὶ βίβη, καὶ ζεύγος εὐμέγεθες ἐλαφοκεράτων προσηρτάτο ἀνωθιν τῆς κεφαλῆς τοῦ νέου νυμφίου.

Ὁ ἱππότης μικρὰν ἔδωκε προσοχὴν εἰς τοὺς συνδατυμῶνας καὶ εἰς τὴν συνομιλίαν· διότι προετίμα νὰ θαυμάσῃ ἐκστατικῶς τὴν νύμφην· ὀμίλησε μὲ φωνὴν ἔντονον, ἀλλ' οὐχὶ τραχεῖαν, διότι ἡ γλῶσσα τοῦ ἔρωτος δὲν εἶναι ποτε πολυλόγος· ἀλλὰ πῶς ὑπάρχουσιν ὄτα γυναικεῖα τοσοῦτον ἀμυστα, ὥστε νὰ μὴ γοητευθῶσιν ἀπὸ τὴν γλυκεῖαν μολπὴν τοῦ ἔρωτος; Ἐνυπῆρχεν εἰς τὴν λαλίαν τοῦ ξένου μίγμα τι τρυφερότητος καὶ εὐγενούς ἐμβριθείας, τὸ ὅποιον ἐραίνετο θαυμασιῶς ἐνεργεῖν εἰς τὴν καρδίαν τῆς μελλοῦς νύμφης, ἣς τινος ἡ ὄψις εἶχε γενεὴ ζωηροτέρα καὶ συντονωτέρα ἢ προσοχῆς τῆς. Ἦδη καθὼς αἱ πρότερον ἀπεκρίθη ἐρυθρῶσα, καὶ ὀσάκις ἔστρεψε τοὺς γυαλοὺς ὀρθοκλμούς τῆς, ὑπέκλεπτε τὴν γλυκεῖαν τῆς

ὄψεως του θίαν καὶ ἐξέπεμπε λεπτόν τι στέναγμα τρυφερῶς εὐτυχίας. Πρὸ δὴλον ἄρα ὅτι τὸ νέον ζεύγος ἦτο πληρέστατα κυριευμένον ὑπὸ τοῦ ἔρωτος. Αἱ δὲ θεαί, μεμυημένα κατὰ βάθος τὰ μυστήρια τῆς καρδίας, διατεινοντο, ὅτι ἐκ πρώτης ὄψεως ὀφείδουσεν εἰς τὰ στήθη τῶν μελλονύμφων.

Τὸ συμπόσιον προσχώρει φαιδρῶς καὶ τέλος ἐπιθροῦς· δεῖται οἱ σύνδειπνοι ὄλοι ἦσαν ἱφωδιατμένοι ἀπὸ ὀρεῖαν ὀρεῖαν, ἣτις παρακολουθεῖ τὰ πλοῦσια θαλάσσια καὶ τὸν ὀρεινὸν αἶρα. Ὁ βαρόνος διηγείτο τὰς ἀξιολογώτερας καὶ μακροτέρας τῶν ἱστοριῶν του, καὶ ποτὲ ἄλλοτε δὲν τὰς ἀπῆγγεῖλε τοσοῦτον ἐγγλωττικῶς καὶ μετὰ τοσαύτης ἐπιτυχίας. Ἐνθαυμάσιον τὸ ἐνυπῆρχεν, οἱ ἀκραταί ἐμενον κεχρῶστες καὶ κατὰπληκτοι, ἐάν δὲ παρήκωπτε κομικόν τι περιστατικόν, ἀνεκἀγγαζον. Ναι μὲν ὁ βαρόνος, ὡς μέγας τις ἀνὴρ, ἐνησμενίζετο προφίρων ἀπειθήτων καὶ τοῖς μικρὰν, ἀλλ' ἡ φαιδρότης ἐπετεινέτο μάλλον διὰ πατηρίου ἀξιολόγου οἴνου, Πολλὰ ἄλλα ἀνικδοτα ἐβρέθησαν ὑπὸ τῶν κούφοτέρων ἢ πνευματωδεστέρων, λόγοι ὀρθοκλαί κινήσαντες τὸν γενικὸν γέλωτα εἰσέδυσαν εἰς τὰ ὄτα τῶν κυριῶν, καὶ ἄτματα ἐβλήσαν ὑπὸ οἰνολήπτου ποιητοῦ, ἐξάδελου τοῦ βαρόνου, ἄτινα, ἄς τ' ὀμολογήσωμεν, ἐσκανθάλιαν τὰς ἀκοὰς τῶν γηραιῶν κορασιῶν.

Ἄλλ' ἐν μέσῳ τῆς θεοσεβῆτος ταύτης εὐθυμίας ὁ ξένος συνδατυμῶν διετήρει παρὶδόξον καὶ ὄλω ἀνεξήγητον σεβαρότητα· νέρος μελαγχολίας διεχύνετο εἰς τὸ πρόσωπόν του καθ' ὅσον ἡ νύξ ἐπροχώρει, καὶ τὸ παραδοξότερον, αἱ διηγῆσεις τοῦ βαρόνου ἐπηύξανον· ἐτι μάλλον τὴν σκυθρωπότητά του. Ποτὲ μὲν ἐβυθίζετο εἰς σκέψεις, ποτὲ δὲ περιέφερον ἀνησυχίας τὰ βλέμματα. Ἐνῶ ἡ μετὰ τῆς νύμφης συνδιάλεξις του ἀπέβηκε θερμότερη καὶ μυστηριωδέστερα. Ἀδιόρθα νέγη ἤρχιζον νὰ συνηθίζωσι καὶ αὐτῆς· τὸ γαλήιον μέτωπον, καὶ μυστικῆς τις φρικτικῆς τὴν κατελάμβανεν.

Ὅλα ταῦτα δὲν διέφυγον τὴν προσοχὴν τῶν παρευρισκομένων· ἡ φαιδρότης τῶν ἐμαρταίετο ἀπὸ τὴν σκυθρωπότητα τοῦ νυμφίου, τὸ πνεῦμα τῶν θεοσεβῆτων, ψιθυρισμοὶ καὶ λοῖσὰ βλέμματα ἀντηλλάσσοντο ἐκ διαφόρων μερῶν, συνοδευόμενα μὲ κινήσεις ἀμφιβόλους τῆς κεφαλῆς. Τὰ ἄτματα καὶ οἱ γέλωτες ἠλαττοῦντο καὶ βαθμῶδον διεκόπτοντο ἐν μέσῳ πενήμιου σιωπῆς, τὴν δὲ σιωπὴν αὐτὴν ἀλοαύτως δέκοπον διηγῆματα ἄγρια καὶ ἱστορικὰ ὑπερφυεῖς, ἡ φρίκη τῶν ἐντυπώσεων κινεῖτο ἐπὶ μάλλον, καὶ ὁ βαρόνος ἐπροξένησε πολλὴν τρέμον εἰς κυρίας τινὰς λιαν εὐαισθητοὺς διηγῆσαι τὴν ἱστορίαν τοῦ ἐρίππου φαντάσματος, τὸ ὅποιον ἤρπασε τὴν ὠραίαν Ἐλεονώραν, φρικτῶς ἀλλ' ἀληθῆ διήγησιν, ἣτις ἐγράφη διὰ στίχων καὶ ἀναγινώσκειται ἔκτοτε παρὰ πάντων πιστευομένη.

Ὁ μνηστὴρ ἠκροάσθη τὸ διήγημα τούτο μὲ βαθεῖαν προσοχὴν κρατῶν προσηλωμένους τοὺς ὀρθοκλμούς ἐπὶ τοῦ βαρόνου, καὶ ἐνῶ ἡ ἱστορία ἐφθασε πρὸς τὸ τέλος, ἠρχίσατο νὰ ἐγείρεται βαθμῶδον ἐκ τῆς καθέδρας, ἀνυψωθείς ἐπὶ τέλους ὡς ἄλλος γίγας, μέχρις ὅς οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ βαρόνου ἐστηθηροβόλησαν ἀπὸ ἐκστατικῆς

Καθ' ἣν δὲ στιγμὴν ἡ ἱστορία ἐτελείωσεν, ὁ γαμβρός, ἀραιε βαθὺν στεναγμόν, ἀπεχαιρέτισε σεβαρῶς καὶ μυστηριωδῶς τοὺς συνοσιτάτους φροσσοτας. Ὁ βαρόνος ἐβάνη ὡς κεραυνόπληκτος.

• Τί; ἀναχωρεῖ τὰ μισάνικτα ἀπὸ τὸν πύργον; ἀνέλπιστον πρᾶγμα! τὰ πάντα εἶχον παρασκευασθῆ πρὸς ὑποδοχὴν του καὶ θάλαμος ἦτο προετοιμασμένος δι' αὐτόν, ἐάν ἐπεθύμει ν' ἀναπαυθῇ! »

Ὁ ξένος ἐκίνησε τὴν κεφαλὴν κλαυθμηρῶς καὶ ἀπαισιῶς. « Ὁφείλω ἀπόψε, εἶπε μὲ φωνὴν νεκροῦ, νὰ κοιμηθῶ εἰς πολὺ διαφορετικὸν θάλαμον! »

Ἡ ἀπόκρισις αὕτη καὶ ὁ τόνος τῆς φωνῆς μετ' ἧς ἐπροφέρθη ἐπέχυσε φρίκην εἰς τὴν καρδίαν τοῦ βαρόνου· ἀλλὰ μετὰ μικρὰν παύσιν ἐπανήλθεν εἰς ἑαυτὸν καὶ ἐπανέλαβε τὰς φιλοξένους παραλήψεις του.

Ὁ ξένος ἀνένευε τὴν κεφαλὴν σιωπηλῶς πρὸς πάντας πρότασιν, καὶ ἀπειθῶς περιλῆπον ἀποχαρῆτισμέν εἰς τὴν συνοδίαν ἐστράφη πρὸς τὴν ἐξοδὸν τῆς αἰθούρας. Αἱ θεαί ἐμενον ὡς ἀπολιθωμένοι ἐκ τῆς φρίκης· ἡ νύμφη ἔκλινε τὴν κεφαλὴν καὶ ἔκλαιε.

Ὁ βαρόνος παρεκολούθησε τὸν ξένον μέχρι τῆς ἐξωτερικῆς αὐλῆς τοῦ πύργου, ὅπου ὁ μαύρος ἵππος ἔστατο κτυπῶν τὸ ἔδαφος καὶ χρεμετίζων ἀνυπομόνως. Ὅταν δὲ ἐφθασαν εἰς τὸν πυλῶνα τοῦ ὀποίου ὁ τοξοειδῆς ὄλος ἐπατίετο ἀμυδρῶς ὑπὸ ζοφεροῦ λαμπτήρος, ὁ ξένος ἐστῆθη καὶ στραφεὶς πρὸς τὸν βαρόνον εἶπε μὲ φωνὴν γοερὰν καὶ ὄλω νεκρῶσιμον·

« Εἴμεθα μόνοι ἐν μέσῳ τοῦ μισσηκτιοῦ. Θέλω νὰ εἶπῃ τὴν αἰτίαν τῆς ἀναχωρήσεώς μου· γρη῏ος ἀπαρτίβητον καὶ ἱερὸν μὲ θιάζει ν' ἀναχωρήσῃ τὴν ὥραν ταύτην! »

— Καὶ πῶς; εἶπεν ὁ βαρόνος, δὲν δύνασαι νὰ στείλῃς ἄλλοι τινα εἰς τὴν θέτιν τοῦ;

— Ἦναι ἀδύνατος ἡ ἀντικατάστασις; πρέπει νὰ ὑπάγω ἐγὼ ὁ ἴδιος; πρέπει νὰ μεταβῶ εἰς τὴν πρωτεύουσαν ἐκκλησίαν τῆς Βυρσοβούργης.

— Πῶς; εἶπεν ὁ βαρόνος πλήρης ἐπιπλήξεως, ἀλλ' ὄχι πρὸς τῆς αὐριῶν· διότι αὐριῶν μέλλεις νὰ στεφανωθῇ τὴν μνηστῆν σου εἰς ἐκείνην τὴν ἐκκλησίαν.

— Ὅχι! ὄχι! ἀπακρίθη ὁ ξένος μὲ μυστηριωδέστερον τόνον φωνῆς, ὁ ἀβέβητός μου συνεδέθη ὄχι μὲ κέρην... ἀλλὰ μὲ τοὺς σκόληκας! οἱ σκόληκας μὲ περιμένουν! εἶμαι ἄνθρωπος ἀποθαιμένος! τὰ μεσάνικτα κοιμῶμαι εἰς τὸν τάφον!... τὸ μνημα μὲ περιμένει καὶ χρεωστῶ νὰ ἐνταφιασθῶ! »

Καὶ ἀναπηδήσας ἐπὶ τὰ νῶτα τοῦ μαύρου ἵππου διεπέρασε τὴν κρεμαστὴν γέφυραν. Ὁ κράτος τοῦ καλπάζοντος ἵππου διεσκέδασθη ἀπὸ τὰς πνοὰς τοῦ ἀέμου, ἠρηνουῦντος εἰς τὰ σκότη καὶ τὰς ἐρήμους τῶν βουνῶν.

Ὁ βαρόνος ἐπέστρεψεν εἰς τὴν αἴθουσαν τρέμων καὶ φρίστων, καὶ διηγῆθη τὸ συμβάν. Δύο κυρία ἐλειποθύμησαν, ἀλλὰ ἐβεβιαώθησαν ὅτι συνεδέπησαν μὲ βρακόλακα, καὶ ἄλλαι διεγυρίζοντο ὅτι ὁ ξένος ἦτο ὁ ἀγριος κωνηγός, ὁ περίσχυρος εἰς τὰς γερμανικὰς διηγῆσεις. Μέρος τῶν συνδατυμῶνων διελέγετο περὶ τῶν πνευμάτων τῶν βουνῶν, περὶ τῶν δαιμόνων τῶν δασῶν καὶ περὶ τῶν ἀλλοκότων φαντασμάτων, ὑπο

του βασιλεύειν, και προφητείας περι της γεννησεως Πέτρου του Μεγάλου εις ερημίαις παιδαγωγός.

Θεοφάνης Προκοποβίχης Αρχιεπίσκοπος Νοβογορόδου και Μητροπολίτης πατών των Ρωσιών, ημεραζεν επί Πέτρου του Μεγάλου οδ έχαιρε τα μέγιστα την εύνοιαν. Ητο έγκρατης διαφόρων γλωσσών και εδιδάχθη εν Ρώμη παντοίας επιστήμας και ωραιάς τέχνας· επιστρέψας δέ εν Ρωσία παρέδωκεν εις τόν εν Κισβία γυμνάσιον την Λατινικήν και Σλαβικήν ποιητικήν, και ουτέγραψε διάφορα διά στίχων και εις τόν πεζόν ποιήματα, δηλονότι, θυμιάς, πανηγυρικούς λόγους, συνοδικούς και κανονικούς κώδικας, Ιερών κατήχησιν, διάφορα ποιήματα και τινας ιστορίας εξ ών η του Μεγάλου Πέτρου περιορίζεται μέχρι της εν Ηουλτάβα μάχης.

Αντίοχος Καντεμήρης πρόικηψ, εδιδάχθη υπό των ενδοξοτέρων της εποχής του διδασκάλων, ακούσας τά μὲν μαθηματικά παρά του περιφήμου Βερνούλλου, τήν δέ φυσικήν παρά του Ούιλιφγιέρου, την ιστορίαν παρά του Βυέρου, την ήλικήν παρά του Γροσσίου και την ποιητικήν παρά του Ίλινσκου. Ητο έγκρατης πολλών γλωσσών, περιήλθε διάφορα της Ευρώπης μέρη και διεπρέψεν εις τας σημαντικωτέρας αυτης αβλάς· επλούτισε δέ την Ρωσικήν φιλολογίαν με διάφορους· μεταφράσεις εκ του Έλληνικού, Λατινικού, Γαλλικού και Ίταλικού· συνέταξε σατυρικά, εν ήρωϊκόν ποιήμα επ γρηγόριον Πέτρον, ως περι Πέτρου του Μεγάλου πραγματευόμενον, είταγωγήν τινά εις την Άλγεβραν, συμμαθίαν των ψαλμών, και διάφορους διατριβάς, εξ ών τό πλείστον μέρος ούζεται ανέκδοτον.

Γρεδιακόφσκη, έγκρημάτισε καθηγητής της ρητορικής και γραμματικής της Ακαδημίας· μετέφρασε δέ εκ του Γαλλικού διάφορα ποιήματα και συνέγραψι δικτηρήν τινά περί της κατγωγής των Ρώτων, έτεραν περί της αρχαιότητος της Σλαβικής γλώτσης, τρίτην περί της Ρωσικής ορθογραφίας, ποιήμα τι περί της ήλικής Πέτρου του Μεγάλου, μεταφράσας διά στίχων τό ψαλτήριον του Δαβιδ και τά άσματα της παλαιάς και καινής διαθήκης.

Δημήτριος Τουπατάς, πρώην μητροπολίτης Σιθρίας και ακολούθως Ροττοβίου και Ιεροσολίβιας, συνέγραψε διάφορα ποιήματα εξ ών ούονται ούκ ολίγα διδάχαι, και Ιεραί τινες κωμωδία· δηλαδή, η γέννησις του Ίητου Χριστου, ο μετανοών άμωρτωλός, η Ύπενιάς και η Δημητριας.

Ούόλκοφ, ούτος θεωρείται ως θεμελιωτής του ρωσικού θεάτρου· συνέγραψε ποιήματα τινά, εξ ών ήδη τινά προς Πέτρον τον Μέγαν.

Κίλκοφ, έγκρημάτισε προςβος Πέτρου του Μεγάλου παρά τω της Σουηκίας βασιλει Καρόλω εδ· και συνέγραψεν Ιστορικών τι ποιήμα επιγραφόμενον Μυελός της ρωσικής ιστορίας.

Βασίλειος Γατίσκεφ, έγκρημάτισε μυστικοσύμβουλος και διοικητής Ασπραχάνιου· συνέγραψεν Ιστορικών λεξικόν, και εκτεταμένην Ιστορίαν της Ρωσίας, μέρος της οποίας έγινε, πριν η εκδοθή, παρανόλωμα του

παρός, τό δέ διασωθέν εξεδόθη· μετά τον θάνατον του συγγραφέως επιμελεία του Μούλλέρου.

Λομονόσοφ, υιός έχθυσώλου γεννηθείς με ποιητικόν πνεύμα· έθεωρείτο δέ ως ο κορυφαίος της βωσικής ποιήσεως, και διεκρίνετο διά του επιθέτου ο βώσικος Πίνδαρος· έγκρημάτισε μαθητής του περιφήμου Ούολφίου, και διεπρέψεν εις διαφόρους κλάδους της φιλολογίας. Συνέγραψε δύο τραγωδίας, εν μέρος επικού τινος ποιήματος επιγραφόμενον Πέτρος ο Μέγας, ποιημάτων τι επιγραφόμενον Η εύχρησία του ήλιου, ειδύλλια, ήδδς, και μετέφρασε διά στίχων εκ του Έλληνικού και Λατινικού ούκ ολίγα ποιήματα. Συνέγραψε προς δε εις τόν πεζόν διαφόρους περι φυσικής και χημείας διατριβάς, κανόνες περι της ρωσικής ποιήσεως, περι γραμματικής και περι ρητορικής, τά χρονικά των Ρώτων κυριαρχών, παλαιάν της Ρωσίας Ιστορίαν, φιλολογικάς τινας διατριβάς και δύο πανηγυρικούς λόγους, τον μὲν της Αυτοκρατείας Έλιτάβετ, τον δέ Πέτρου του μεγάλου, οστις θεωρείται ως ρητορικόν άριστούργημα.

Δημήτριος Ροττόβσκης συνέγραψε διάφορα έργματα, εξ ών υπερέχον τά επιγραφόμενα, ο μετανοών άμωρτωλός, Έσθέρ και Άσουρος, η γέννησις του Ίητου Χριστου, Η άνάστασις, Η άνάληψις της Παναγίας κτλ.

Αλέξανδρος Σουμαρούκοφ, εγεννήθη εν έτει 1727 και απέβησε τω 1777. Συνέγραψε δέ διάφορα διήγησιν και εις τόν πεζόν ποιήματα, ήτοι ήδδς, ειδύλλια, μύθους, βουκολικά ποιήματα, σατύρας, ποιήμα τι επιγραφόμενον Άλκέστης, έτερον Κέφαλος η Πρόκρη την Ιστορίαν της πόλεως Μόσχας, και την της πρώτης και διυτέρας επαναστάσεως του Στρέλιτζ. Προέβητο δέ και εις την έκδοσιν του περιοδικου συγγράμματος η φιλόπονος Μέλισσα, αλλά πρό πάντων διεκρίθη εις την κωμωδίαν και τραγωδίαν, εθεν έχομεν εξ αυτού διαφόρους κωμωδίας, εξ ών υπερέχουσιν αι επιγραφόμενα· Ο δικαστής· Ο φύλαξ· Ο φθονερός άνθρωπος· Οι τρείς αντίζηλοι αδελφοί· Η δι' άπάτης αποκτηθείσα προίξ· Ο Γρισσοτίνος· κτλ. και τας ήρθε τραγωδίας αιτινες θεωρούνται εκ των άριστων μεταξύ των ρωσικών τραγωδιών, δηλαδή, Ο Κόριφ, Χημλέτος, Αριστόνα, Σίναφ Τρούβνοφ· Ζεμίρα, Διμίχο· Βιτσέλαφ· Ψευδοδημήτριος· και Μικίτλαφ· Τας τραγωδίας ταύτας μετένεγκεν εις την Γαλλικήν φωνήν Β. Α. ο Παππαδόπουλος.

Μιχαήλ Κεράτσκοφ, συνέγραψε πᾶν είδος ποιήσεως, επομένως έχομεν εξ αυτου διαφόρους τραγωδίας, κωμωδίας, ήδδς, μύθους, ειδύλλια, σατύρας, μυθιστόρημα τι επιγραφόμενον Αριστόνη εν Οήβκις· ποιήμα τι ο κυρτός της επιστήμης, έτερον Νουμής ο Πομπήλιος· έτερον η εν Γεσεμδ μάχη· και επ' κόν τι ποιήμα οδδ τίτλος Ρωσίας.

Πλάτων αρχιεπίσκοπος Μόσχας· θεωρείται ως ο άριστος της Ρωσίας Ιεροκήρυξ. Γούτου έχομεν διαφόρους διδάχας και θυμιάς αιτινες απαρτίζουσιν ένέκσχεδόν τόμους εις 4.ον· και μίαν Κατήχησιν μεταφρασθεισαν εις την νοσολληνικήν γλώτσην υπό του άδίκμου Κοραή.

Νόβικοφ, πολυμαθής Ιστορικός, εκδώσας προς τοις άλλοις και Ιστοριοφιλολογικόν τι δεκάτομον πόνημα επιγραφόμενον αρχαία Ρωσική βιβλιοθήκη.

Μούλλεροφ Γελάρδος Φρεδερικός, και τοι εξ Ουεσβχλίας κατατάττεται μεταξύ των λογίων της Ρωσίας διά την εις την χώραν εκείνην πολυχρόνιον διαμονήν του. Έγκρημάτισε μέλος της εν Πετρούπολει Β. Ακαδημίας, και Ιστοριογράφος της αυτοκρατορίας· ήτο έγκρατης σχεδόν όλων των ευρωπαϊκών γλωσσών και συνέγραψεν ούκ ολίγα ποιήματα, Ιστορικά, φιλολογικά και επιστημονικά, εις την Ρωσικήν, Γερμανικήν, και Λατινικήν γλώσσην.

Αλέξιος Ρεγεύσσης, διευθυντής της των επιστημών ακαδημίας, συνέγραψε διαφόρων ειδών ποιήματα, ήτοι ήδδς, μύθους σατύρας, ειδύλλια, επιγράμματα κλπ. και τραγωδίαν επιγραφομένην Σμέρδης ο του Κόρου· Ιωαννοβίχης ο Μίσκοφ, συνέγραψε δύο τραγωδίας, τέσσαρα άστυα ποιήματα, και διαφόρους ήδδς, επισολάς διά στίχων, Βουκολικά ποιήματα, επιγράμματα και επιγραφάς· έτι δέ μετένεγκεν εις την Ρωσικήν την Μιρόκην του Ίταλου Μαφρέιου, και τας μεταμορφώσεις του Οιδιου.

Κουδρατοβίχη, μεταφραστής της αυτοκρατορικής ακαδημίας· έποίησε και μετέφρασεν επέκεινα των δεκάχιλιάδων επιγραμμάτων· μετέφρασεν εις ρωσικούς στίχους την Ίλιάδα και Οδύσσειαν του Ομήρου· συνέταξε λεξικόν της Ρωσικής γλώσσης και έτερον δωδεκάλογον.

Θεόδωρος Αλεξιάδης· ο Κολόφσκη, αρχιστρατήγος, προλύτης του εν Μόσχη πανεπιστημείου, συνέγραψι διάφορα ποιήματα, και ελαβι μέρος εις την σύνταξιν του κατά διαταγήν της Αυτοκρατείας Αικατερίνης· έκδοθέντος Ρωσικού Κώδικος.

Μιχαήλ Σχιρεβάτοφ πρόικηψ, εξέδωκε διάφορα αρχαία ανέκδοτα έγγραφα, εξ ών και Ιστορικών τι ημερολόγιον του Αυτοκράτορος Πέτρου· συγγράψας και διεξοδικήν της Ρωσίας Ιστορίαν.

Νικόλαος Ποπόδοκης, καθηγητής της φιλοσοφίας και ρητορικής εν τω εν Μόσχη πανεπιστημείω. Μετέφρασε διά στίχων τό περί ανθρώπου δοκίμιον του Άγγελου Πόπη· τό περί άγωγής πόημα του Λωκίου· τά ποιήματα του Ανακρέοντος, τας επιστολάς και ήδδς του Ορατίου· και μέρος της Ιστορίας του Τίτου Λιβίου.

Διονύτιος Φόν—Βίσιν, έγκρατης διαφόρων αρχαίων και νεωτέρων γλωσσών. Μετέφρασε διά στίχων την Άλξίραν και τον Σύνειν του Γρεσσέτου και συνέταξεν άριστήν τινά κωμωδίαν επιγραφομένην ο Αποσπασματάρχης και η Αποσπασματάρχηνα· έτι δέ διαφόρους σατύρας, ποιήμα τι επιγραφόμενον ο μεταπράτης, και τινά ωραιωτάτην ήδδην.

Δεπεχίνος, γραμματιός· Ισθβιος της εν Πετρούπολει Ακαδημίας· εξέδωκεν ημερολόγιον των κατά την Ρωσίαν διαφόρων περιηγήτων του, και τινας επιστημονικάς διατριβάς και άλλα ποιήματα· καταχωρισθέντα εις τὰ πρακτικά της ρηθείης· Ακαδημίας.

Γουλδεσταίτος εκ Ρίγης μέλος της εν Πετρούπολει Ακαδημίας περιήλθε κατ' επιταγήν της Κυβερνήσεως τὰ ένατολικά της Ρωσίας· μέρη· συνέγραψε διάφορα ποιήματα άρωτώντα την Ιστορίαν, Γεωγραφίαν, Στατιστικήν και πολιτικήν κατάστασιν διαφόρων της Ρωσίας μερών· εκ των πονημάτων δέ τούτων, άλλα με είσι γεγραμμένα λατινιστί άλλα δέ γερμανιστί.

Κρατχενιάνικοφ, μέλος της εν Πετρούπολει ακαδημίας των επιστημών και καθηγητής της Βοτανικής και φυσικής Ιστορίας· εξέδωκε περιγραφήν τινά της Καμπιάτικας, ην περιήλθε κατά διαταγήν της Κυβερνήσεως του.

Άσκοφ, πριγκίπισσα, αυτη δικαίω τω λόγω παραβάλλεται με την Άθηναν, διότι και άνδρειαν μεγάλην έδειξεν εν μέτω των στρατευμάτων, και παιδείαν ούκ ολίγην, εωτε ήξιώθη να προεδρεύη της εν Πετρούπολει αυτοκρατορικής ακαδημίας.

Άσχικοφ, πριγκίπισσα· ταυτης έχομεν διαφόρους ποιήσεις καταχωρισθείσας εις την Ρωσικήν ήρμερίδα την επιγραφομένην, Αί άθωαι διασκεδάσεις.

Ουρόσοφ πριγκίπισσα, συνέγραψε διάφορα ποιήματα μάλιστα ειδύλλια και ήδδς.

Σουβάλοφ, υπήρξε κομψώτατος ποιητής και συνέγραψε γαλλιστί τόν ωραίου· στίχους, εωτε ει βδου Γάλλοι άπατηθέντες απέδωκαν τω Βολταίρω την παρ' αυτου έκδοθεισαν επιστολήν προς Νίβον.

Καρμισίνος, μυστικοσύμβουλος. Μετέφρασεν εκ του γαλλικού τὰ ήθικά διηγήματα του Μαρμοντέλλου· συνέγραψε κατά μίμησιν αυτου άλλα διηγήματα· επιλοπόνησεν ούκ ολίγα ποιήματα· εξέδωκε πόνημα τι υπό την επιγραφήν επιστολαί ρώσου τινός περιηγητου, και δεκάτομον Ιστορίαν της Ρωσίας ήτις τοσοῦτον επηρέθη εωτε ο Καρμισίνος θεωρείται ως άλλος της Ρωσίας Θουκυδιδης.

Κριλιώφ, ούτος εις τας κομψωτέρας της Ρωσίας ποιητών, ιδίως δέ επέδωκεν εις τούς μύθους, εθεν και ως εκ τούτου επωνομάσθη της Ρωσίας Λαφονταίνος. Οι μύθοι του εδρίσκονται μεταφρασμένοι και εις άλλας γλώσσας.

Βιλοτέλκιος, πρόικηψ, γεννηθείς εν Πετρούπολει τω 1757 έτει. Εξέδωκε τραγωδία τινά και διαφόρους επιστολάς, πλην δὲν επρόφρασε να συγγράψη, ως προύτίθετο, και τούς πανηγυρικούς των ενδόξων της Ρωσίας άνδρών.

Σχερόβιτοφ Δημήτριος, Κόμης και Γερουσιαστής· εγεννήθη εν έτει 1758, υπήρξε μέλος διαφόρων ακαδημιών και συνέγραψε ποιήματα τινά, εξ ών διακρίνονται η επιστολιμαία ανταπόκρισις, — τὰ λυρικά ποιήματα, — Η μετάφρασις εις τό βωσικόν της Ανδρομάχης του Ραχίνα, και της ποιητικής του Βολλώ· και προς τούτοις ήδη τις διά την εν έτει 1815 είσοδον των συμμαχων εις Παρισίους.

Βόλλεροφ Κάρολος, υιός του περιφήμου μαθηματικού, εγεννήθη εν Πετρούπολει τω 1740 έτει. Ύπηρξε σοφός Ιατρός και καλός μαθηματικός, μάλιστα κατά τό 1760 έτος έλυσε τό προταθέν μα-

θηματικόν πρόβλημα παρά της ἐν Παρισίοις Ἀκαδημίας, παρ' ἧς καὶ ἐδραβεύθη.

Γαλλιζίνιος Δημήτριος, κρίκηψ, σοφὸς φιλόλογος καὶ φυσικὸς ὑπῆρξε μέλος διαφόρων τῆς Βυρώπικης ἀκαδημιῶν καὶ συνέγραψε διατριβὰς τινὰς. Πρὸς τούτοις ἐξέδωκε καὶ πληροστίτην ἐκδοσὶν τῶν τοῦ Ἑλβετίου ποιημάτων. Ἀπεβίωσε δὲ ἐν ἔτει 1803.

Κρουδενέρη Βαλερία, γυνὴ εὐρωστίατη, σύζυγος τοῦ ἐν Ἰσπανίᾳ χρηματίσαντος πρίσθως Βαρώνου Κρουδενέρου, ἐγενήθη ἐν ἔτει 1770 καὶ συνέγραψε μυθιστόρημα ἐπιγραφόμενον Βα.Ιερία, εἰς ὃ, ὡς φρονούσιν οἱ κριτικοὶ, εἰκονίζει εἰσιτήν.

Σουκόφτικος, ἐγενήθη ἐν Τούλῃ τῷ 1783, συνέγραψε διάφορα ποιήματα, μάλιστα ᾧδὴν τινὰ πρὸς Ἀλέξανδρον τὸν Αὐτοκράτορα, λυρικὸν τι ποίημα ἐπιγραφόμενον ὁ αἰὼδὸς τῶν ἐρειπίων τοῦ Κρεμλίνου, καὶ τινὰ ἄλλα. Ἐξέδωκε πρὸς δε καὶ φιλολογικὴν εἰς τὸ Ῥωτικὸν ἐφημερίδα ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν ὁ Ἀγγελοφόρος.

Σιτκόφ Ν, ἐγενήθη τὸ 1750 ἔτος ἐχρημάτισε μέλος τῆς ἐν Πετρούπολει Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν, καὶ συνέγραψε περὶ Ῥωτικῶν συνωνύμων.

Σβόστοφ, γυνὴ εὐφυῆς, ἥτις συνέγραψε ποιήματα τινὰ καὶ μετέφρασεν εἰς τὸ γαλλικὸν τὸ ἐπιγραφόμενον μυθιστόρημα « Lisa et le coin du feu ».

Κλάουεν Ἡρβίκος-Φρεδερικός, ἐγενήθη τῷ 1770 καὶ συνέγραψε διάφορα ἀπορῶντα τὴν Ῥωτικὴν ἱστορίαν ποιήματα, ὡς καὶ ἀξιολόγους τινὰς διατριβὰς καταχωρηθείσας εἰς τινὰ περιοδικὰ τῆς Γερμανίας συγγράμματα.

Ληγγυδόφ Γιώργιος-Ἐρβίκος ἐγενήθη ἐν Αἰνῷ τῷ 1774, ἐχρημάτισε γενικός ἐν Βραβιλίᾳ Ἡρόξενος, καὶ ἐξέδωκε τὰς περίξ τοῦ κόσμου περιοδείας του.

Φριδικόφσκιος, συνέγραψε ποίημα ἐπιγραφόμενον Τη.Ιεμαρίε.

Δεργιαβίτος, συνέγραψε διάφορα ποιήματα.

Γρυμπονέντωφ, συνέγραψε ποιήματα τινὰ μάλιστα ᾧδαιν τινὰ κωμωδίαν ἐπιγραφόμενὴν « Δυστυχία εἰς τοὺς πνευματώδεις ἄνδρας » καὶ ἧς ἄπαντες οἱ στίχοι κατήνησαν κοινὰ παροιμία.

Ζαγόζην, συνέγραψεν ἱστορικὸν μυθιστόρημα ἰούρω Μελισσιάνθη ἐπιγραφόμενον καὶ μεταφρασθὲν καὶ εἰς τὴν γαλλικὴν γλῶσσαν.

Βουλγάρην συνέγραψε σὺν ταῖς ἄλλοις ἱστορικῶν μυθιστόρημα ἐπιγραφόμενον Ἰβάν Βυλίγιν τοῦ ὁποίου ὑπάρχει καὶ γαλλικὴ μετάφρασις.

Πούσκιν ὄστος εἶν' ἐκ τῶν ἀρίστων τῆς Ῥωσίας ποιητῶν καὶ ὁ πρῶτος μορφωτὴς τῆς νέας τοῦ ἔθνους του ποιήσεως, εἰς δὲ τὰ ποιήματά του μιμνῆται ὅσον ἐστὶ δυνάτην τὸν περικλιτὴ Βύρωνα. Τὰ δύο αὐτοῦ ἀριστουργήματα τὸ ἔμμετρον δηλοῖ μυσιστόρημα Εὐγένιος Ὀρέγι, καὶ τὸ ὁσῶμα Βορρὴς ὁ Γοδουνώφ εὐρίσκονται μεταφρασμένα καὶ εἰς τὴν Γερμανικὴν γλῶσσαν.

Μιχαὴλ Λέρμοντωφ, εὖτος ἔχει τὰ δευτερεῖα τοῦ Πούσκινος καὶ συνετέλεσεν οὐκ ὀλίγον εἰς τὴν μάρφωσιν τῆς γλώσσης καὶ νεωτέρας Ῥωσικῆς ποιήσεως. Ἔχουμεν δὲ αὐτοῦ διάφορα ποιήματα καὶ διηγήματα ἐξ ὧν τινὰ μεταφράσθησαν εἰς τὸ Γαλλικὸν ὑπὸ διαφόρων συμπολιτῶν του.

Νικόλαος Γόγολ· οὗτος θεωρεῖται ὡς ὑπέρτερος μεταῦ πάντων τῶν τῆς Ῥωσίας ποιητῶν, πρὸς δὲ καὶ μεταξὺ τῶν πεζογράφων διὰ τε τὴν κομψότητα καὶ καθρότητα τοῦ ὕφους, καὶ πραγματικῶς εἰς αὐτὸν χρεωστεῖται ἡ τελειοποίησις τῆς Ῥωσικῆς ποιήσεως καὶ γλώσσης, ἔχουμεν δὲ τούτου διάφορα ποιήματα εἰς τε τὸ πεζὸν καὶ ἔμμετρον, ἀλλὰ πρὸ πάντων διακρίνονται τὰ ἐπιγραφόμενα Ἐ.σπερίδες τῆς Δικάνης, — Νέα σιρὰ διηγημάτων, — Αἱ νεκρὰ ψυχαί, — καὶ ἡ ἀρίστη αὐτοῦ Κωμωδία Ρεβίλλος ἢ Ὁ ἐπιθεωρητής.

Οἱ τελευταῖοι τρεῖς οὗτοι συγγραφεῖς ἀποτελοῦσι τὴν τριανθρίαν τῆς Ῥωσικῆς ποιήσεως.

Μιλούκοφ, ἐξέδωκε κατὰ τὸ 1847 ἔτος τὴν ἱστορίαν τῆς Ῥωσικῆς ποιήσεως.

Ὁδυσσέουκας, συνέγραψε ποιήματα τινὰ καὶ ὠραία κωμικὴν ἐπιγραφόμενὴν « Οὔτοι εἶν' ἐκ τῶν ἡμετέρων καὶ μετὰ ταῦτα λογαριαζόμεθα. »

Τουργυένεφ, συνέγραψε διαφόρους κωμωδίας καὶ ποιητικὸν τι μυθιστόρημα ἐπιγραφόμενον « Τὰ χροινικὰ ἐνὸς κυνηγτοῦ. »

Γαντσάρωφ, συνέγραψε μυθιστορίας τινὰς.

Γρηγοροβίχης, τούτου ἔχομεν τὰ ἐπιγραφόμενα ποιήματα « Ἀντώνιος ὁ δυστυχὴς, — Ὁ πτωχὸς διάβολος » καὶ τινὰ ἄλλα.

Βούτσκοφ, οὗτος συνέγραψε διάφορα ποιήματα.

Φουμέλης· ὁ εἰς Θήρας καταγόμενος οὗτος νέος ἐξέδωκε διάφορα ποιήματα, καὶ ἐν μυθιστόρημα διὰ στίχων καὶ εἰς πεζὸν λόγον ἐπιγραφόμενον « Αἱ Ὀδυσσιναι νύκτες. »

Σολοούπκας (Κόμης), οὗτος εἶν' ἐκ τῶν φιλοπόνων τῆς Ῥωσίας συγγραφέων καὶ τῶν ἐπιστημωτέρων αὐτῆς ποιητῶν. Ἐκ τῶν συγγραμμάτων του διακρίνονται τὰ ἐπιγραφόμενα Τὸ Ναρκωτικόν, — Τὸ χθές καὶ σήμερον, — Αἱ κωμωδία, — Οἱ Συναδέλφαι, — Μία σκηνὴ τοῦ μεγάλου κόσμου, — Ὁ Λέων, — Ἡ Ἄσκησις, — Τὸ κατὰ τὸν σιδηρόδρομον συμβεβηκός, — Οἱ τρεῖς ὑποσχθέντες, — Οἱ δύο μαθηταί, — Τὸ μὴ ἀποπερατωμένον νέον, — Τὸ ποίημα Ὁ Ταράτασος ἐπιγραφόμενον, καὶ τὸ ποιητικὸν μυθιστόρημα « Ἡ σύζυγος τοῦ φαρμακοπώλου. »

Μαϊκωφ· τούτου ἔχομεν διάφορα ποιήματα ἐξ ὧν διακρίνεται τὸ ἐπιγραφόμενον « Τὰ ὄνειρα. »

Μεταξὺ τῶν νεωτέρων τῆς Ῥωσίας ποιητῶν διακρίνεται καὶ αἱ κυρίαί Ῥωστοπχίνη, Παύλοφ καὶ Πανάεφ.

Ἐκ δὲ τῶν ἐν Ῥωσίᾳ ἐκδομένων περιοδικῶν φιλολογικῶν συγγραμμάτων ἀξία σημειώσεως εἰσὶ τὰ ἐπιγραφόμενα « Ἡ Βιβλιοθήκη τῆς ἀγαθῆς

ως ἐκδομένη ὑπὸ Σεγκόβσκη » — Τὰ χρονικὰ τῆς Πατρίδος, ὑπὸ Κραέβσκη, ὅπου ἀπαντῶνται καὶ πολλὰ ἄρθρα τοῦ Βιλίνσκη, — καὶ Ὁ Σβύχρανος, ὑπὸ Πανάεφ, καὶ ὅπου συνεχῶς γράφουσι ὁ Νικητέγκο καὶ ὁ Πλετιέφ.

ΚΑΡΟΛΟΣ Α΄.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΑΙΓΑΙΑΣ.

Ὁ Κάρολος Λος, ὅστις ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τῷ 1625, εἰκοσιπενταετῆς ὦν τῆς ηλικίας, εἶχε λάσει ἀπὸ τῆς φύσεως νοὸν ὑπερότερον ἢ ὁ πατὴρ αὐτοῦ Ἰακώβος Λος, ἰσχυροτέραν δὲ θέλησιν καὶ κληρονομῆσας τὰς πολιτικὰς ἐκείνου, περὶ τῆς ἀπολύτου βασιλείας, ἀρχάς, ἦτο πολὺ ἐπιτελειότερος· εἰς τὸ νὰ καταστήσῃ αὐτὸς ἔργον. Ἦτο δὲ, ὡς ὁ πατὴρ, ἐπιθερμὸς ἐπισκοπικός· καὶ ἠείχετο πολὺ μᾶλλον τοὺς κηπουροὺς ἢ τοὺς καθαροθεολογικοὺς. Δὲν ἐπιτρέπεται βιβλαίως ν' ἀρνηθῶμεν, ὅτι εἶχε τινὰ τῶν προσηγοριῶν οὐ μόνον ἀγαθῶν, ἀλλὰ καὶ μεγάλου ἕνεκός· διότι πολλὴ μὲν ἦτο ἡ περὶ τὰ γράμματα καὶ τὴν τέχνην φιλακαλίᾳ αὐτοῦ, ἀξιοπραγῆς δὲ ὁ τρόπος, ἂν καὶ ὄχι ἐπιχειρῆς, ἀκλιδῶτος δὲ ὁ κατ' ἴδιν βίος. Ἡ κυριωτέρα αἰτία τῶν συμφορῶν εἶπεσεν ἦτο, ὅτι δὲν περιωρίσθη νὰ ἐπιδώσῃ τὴν παγίωσιν τῆς παμβασιλείας, ἀλλὰ προσέβαλε καὶ τὴν ἑρμηνευτικὴν τῶν ὑπῆκόων αὐτοῦ συνείδησιν τὸ πρῶτον ἠδύνατο βεβαίως νὰ κατορθωθῇ, κατ' αὐτὴν τὴν ὁμολογίαν τοῦ φιλελευθερωτέρου τῶν Ἀγγλων ἱστορικοῦ, τοῦ Μικωλαΐους, ἐὰν παράλογος ἦρησκειτικῶν καταδίωξις δὲν προεκάλει τὴν ἐπαναστάσιν τῶν Ἀκώτων, ἀφ' ἧς τσοῦτον ἀκαταγώνιστον ἐπικουρίαν προσέλαβον οἱ ἄλλως εὐάριθμοι καὶ ἀνίτηχοι ἀντιπολιτευόμενοι τῆς Ἀγγλίας.

Ὁ Κάρολος ἔλαβε τὴν ἀτυχίαν νὰ κληρονομήσῃ, μετὰ τῆς βασιλείας, ἀπὸ τοῦ πατρός, καὶ τὸν πρωθυπουργὸν αὐτοῦ Βούκιγγαμ. Ἦτο δὲ ὁ ὑπουργὸς ἐκεῖνος ἐκ τῶν ἀνδρῶν τῶν περυσίων πρὸς τὸ διαπρέπειν μὲν ἐν ταῖς ἀβλαῖς, ἀπερρέκειν δὲ εἰς τὰ ἔθνη· διότι εὐειδῆς ὦν, καὶ οἰηματίας, καὶ μεγαλοπρεπῆς, καὶ τολμητίας, καὶ φίλος μὲν εὐχαιρῆς, καὶ θερμὸς, ἐχθρὸς δὲ ἀπλαστός καὶ ἀγέρωχος, ἀνεπίδεκτος ἀρετῆς, ἀνεπίδεκτος δὲ καὶ ὑποκρίσεως, οὐδὲν κοινὸν προετίθει περὶ τὴν διαγωγὴν αὐτοῦ συμφέρον καὶ μόνον ἐπέδωκε τὸ ἄρχειν καὶ τιμᾶσθαι. Τὴν δὲ φιλοδοξίαν ταύτην οὐδεμίαν ἐπέκασμεν κυβερνητικὴ ἀρετῆ, ἀλλὰ πάθη ἀτιμῆς καὶ εὐτελεῖ ἦσαν ὁ μόνος τῶν βασιουργῶν αὐτοῦ σκοπὸς· καὶ διὰ τὴν ἀδελειὰν τὰς γυναίκας εἶσαι ἄλαμπρον τὴν δυστυχίαν νὰ κινήσῃ τὰς ὀρέξεις αὐτοῦ, διὰ

νὰ καταβάλλῃ δὲ τοὺς ἀντιπάλους, εἰς προφανῆ πολλὰ λάτρη ἐνέβαλε κίνδυνον καὶ βασιλείᾳ καὶ πατρίδι. Τὸ ἔθνος κατέκρινε τὸν ἄνδρα ὡς προαχθέντα μὲν ἀναξίως, προπετῶς δὲ σπαταλοῦντα τὴν βασιλικὴν εὐνοίαν, καὶ ἐθεώρει τὸ κράτος αὐτοῦ ὡς ὕβριν ἅμα καὶ ὡς συμφορὰν.

Ἔργον τοῦ Βούκιγγαμ ἦτο ὁ κατὰ τὸ τελευταῖον ἔτος τῆς βασιλείας τοῦ Ἰακώβου ἐκραγεῖς μεταξὺ Ἀγγλίας καὶ Ἰσπανίας πόλεμος. Πρὸ πολλῶν ἐτῶν εἶχεν ἀπορατισθῆ ὁ γάμος τοῦ Καρόλου μετὰ τινος Ἰσπανικῆς βασιλοπαιδῆς· ἀλλ' ἐνὸς πάντων ἦσαν ἔτοιμα πρὸς τέλος τῶν συνοικεσίων, ὁ Βούκιγγαμ, θεωρῶν τὴν πρὸς αὐτὸν δυσμένειαν τοῦ πρῶτου ὑπουργοῦ τῆς Ἰσπανίας Ὀλιβαρέζου, καὶ φοβηθεὶς μήπως ἡ σύζυγος τοῦ Καρόλου ἐπαγάγῃ ποτὲ, καθ' ἄκαρπυρον τὸν πρωθυπουργοῦ τούτου, τὴν πτώσιν του, κατέπεισε τὸν ἀσθενῆ Ἰακώβον, οὐ μόνον τὸ συνοικεσίων νὰ διαλύθῃ, ἀλλὰ καὶ εἰς ἐχθροπραξίας πρὸς τὴν Ἰσπανίαν νὰ περιέλθῃ· ζῶντος δὲ ἐτι τοῦ Ἰακώβου, ἐν ἔτει 1624, εἶχον πεμφθῆ 6000 μὲν ἀνδρῶν εἰς ἐπικουρίαν τῶν ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας αὐτῶν, κατὰ τῆς Ἰσπανικῆς κυριαρχίας, μαχομένων Ὀλλανδῶν, 12000 δὲ ἀνδρῶν πρὸς τοὺς διαμαρτυρομένους τῆς Γερμανίας ἡγεμόνας, τοὺς ἀγωνιζομένους, τότε τὸν φοβερὸν καὶ περιβήτητον τριακονταετῆ πόλεμον κατὰ τοῦ Αὐστριακοῦ οἴκου, ὅστις ἦτο προστάτης μὲν καὶ πρόμαχος τοῦ καθολικισμοῦ, συγγενὴς δὲ καὶ σύμμαχος τοῦ Ἰσπανικοῦ. Τὸ τελευταῖον ἐπὶ Ἰακώβου παρλαμέντον εἶχεν ἐγερθεὶς προθυμότερα τὸν πόλεμον τούτον, διότι πρὸ πάντων ἀπετροπιάζετο τοῦ νὰ εἶδῃ ἐπὶ τοῦ θρόνου βασιλεῖδα καθολικῆν. Ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ ὁ Κάρολος ἐνυμφεῖτο ἑτέραν καθολικὴν ἡγεμονίδα, Ἐρρίκιαν, τὴν ἀδελφὴν τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας Λουδοβίκου τοῦ Πρῶτου· τούτο ἐβύχρανεν ἐκ νέου τὸ ἔθνος καὶ κατέστηεν αὐτὸ ἐξαρχῆς δὲσπιστον πρὸς τὸν νέον βασιλεῖα. Ὅθεν τὸ πρῶτον παρλαμέντον, τὸ συγροτηθὲν ὀλίγου μηνῶν ἀπὸ τῆς εἰς τὸν θρόνον ἀναβάσεως τοῦ Καρόλου, ἀντὶ νὰ χορηγήσῃ αὐτῷ τὸς χρηματικὸς πόρους, εἰ εἶχε χρεῖαν οὐ μόνον ἐνεκα τοῦ πολέμου, ἀλλὰ καὶ ἐνεκα τῶν προσωπικῶν τοῦ Ἰακώβου χρεῶν, τὰ ὅποια συμπεσοῦντο εἰς 700,000 λιρῶν, ἀπήτησε τὴν ἀκριθεὶς ἐκτέλεσιν τῶν κατὰ τῶν ἐτεροδοξούντων ποινικῶν νόμων, ἀνεδείχθη ἐν γένει σφόδρα δὲστροπον καὶ δὲν ἐφήριτεν αὐτὰ τὰ τελωνικὰ δικαιώματα εἰμὴ δὲ ἐν καὶ μόνον ἔτος, ἐνὸς ἀπὸ τοῦ Ἐρβίκου ΣΤου συνήθεια ἐπεκράτησε νὰ ψηφίζονται ταῦτα ἐφάπαξ, δι' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς βασιλείας. Ὅττω λοιπὸν ἐχόντων τῶν πραγμάτων, τὸ φρονιμώτερον βεβάζιος ἤθελεν εἶσθαι νὰ παύσῃ μὲν ὁ κατὰ τῆς Αὐστρίας ἀγῶν, ὅστις ἄλλως εἶχεν ἀποβῆ ἤδη δυστυχῆς, νὰ μὴν ἀργίτῃ δὲ παντάπασι ὁ κατὰ τῆς Ἰσπανίας πόλεμος, ὅστις δὲν εἶχεν ἔτι κρηνηθῆ, οὐδ' ἐν Ὀλλανδία δὲ εἶχε γίνε ἐχθροπραξίᾳ ἐναρξῆς. Ἀντὶ τούτου ὁμοῦς ὁ Βούκιγγαμ, διαλύσας τὸ πρῶτον παρλαμέντον, ἐβῆσεν αὐτὸν προπετῶς εἰς τὸν νέον τούτον πόλεμον, πέμψας στρατιᾶν κατὰ Γαδύρων, τῶν ὁποίων ὁ λιμὴν ἐβριθε πλεῖ-

ων έχοντων πλούσια φορτία· αλλά τὸ ἐπιχειρήμα ἀπέτυχε καὶ ἡ ἀχρηματία τῆς κυβερνήσεως κατέστησεν ἀναγκασίαν τὴν συγκρότησιν δευτέρου παραλαμένου, ἐν ᾧ αἱ περὶ χρημάτων ἀπαιτήσεις ἐτύχον δυσμενετέρας ἐπὶ τῇ πρότερον ὑποδοχῇ. Εἰς ἀμφοτέρας τὰς βουλὰς σφοδρὰ προέκυψεν ἀντιπολιτευσις καὶ πικραὶ ἐξετίφοντο κατηγορίαι, ἡ δὲ κάτω βουλή ἐστῆγαγε τακτικῶς εἰς δικὴν τὸν πρωθυπουργόν. Τότε ὁ Βούκιγγαμ διέλυσε καὶ τὸ δεύτερον παραλαμέντον, ἐφυλάκισε πολλοὺς ἀντιπολιτευομένους βουλευτάς, καὶ Ἀόρδου, καὶ κολλίνας, διέταξε τὴν αὐτογνώμονα τῶν τελωνικῶν δικαιοματίων εἰσπραξίν, ὡς ἂν ἦσαν ταῦτα ἐφημερίαι ὑπὸ τῆς βουλῆς, ἐπεχειρήσεν ἀναγκαστικά δάνεια, ἐπώλησεν ἀλλοδαπὰ ἀξιώματα πολλὰ τοῦ στέμματος κτήματα. μὴ ἀκούμενος δὲ εἰς ταῦτα πάντως, περὶ τὸν Κάρλολιν εἰς τρίτον πόλεμον. Ἡ Ἀγγλία ἄπασα ἐγίνωσκε, ὅτι ἐνοχος τῆς νέας ταύτης τῶν πραγμάτων δυσχερείας ἦτο ὁ Βούκιγγαμ. διότι ὅτε πρὸ διετίας ἐξεπέμφθη, διὰ τὴν συνοδείαν αὐτοῦ τῆς Γαλλίας εἰς Λονδίνον τὴν Ἐβρίκιαν, εἶχε ρίψει τοὺς ἀλλοδαποὺς ἐπὶ τῆς νέας τῆς Γαλλίας βασιλίδος Ἀννης, ἣτις ἦτο ἀδελφὴ πρεσβυτέρα τῆς Ἰσπανίας ἐκείνης ἡγεμονίδος, τὴν ὁποίαν ἐμίλλε πρότερον νὰ λάβῃ σύζυγον ὁ Κάρλολος. Ὁ Κάρλολος δὲ, ἀπὸ πείρας μακρῆς καὶ πολυκρότου, εἰς τὴν ἀκαταγνώστου αὐτοῦ πικρὰ ταῖς γυναικῶν ἐπιτυχίαν, ἐνόμιζεν, ὅτι εἰς αὐτὴν ἕως ἄρα εἰς αὐτὴν σκανδαλοδότητα τὸν ἔρωτα αὐτοῦ. Ὁ πρωθυπουργὸς τῆς Γαλλίας Ρυελιεύς, μαθὼν ταῦτα, ἀπαγγέλλουσε εἰς τὸν Βούκιγγαμ τοῦ νὰ ἐπανέλθῃ κατὰ εἰς τὴν Γαλλίαν· ὁ δὲ, ἐνόμιζεν ὅτι δὲν δύναται νὰ ἐκδικηθῇ τὴν ἕβριν ταύτην ἀποχωρῶντως εἰμὴ διὰ πόλεμον καὶ κατέπεισεν εἰς τοῦτο εὐχερῶς τὸν Κάρλολον. Ἐνδεῶς δ' εὐρέθη καὶ ἡ πρόφασις τοῦ πολέμου τούτου. Ἡ Γαλλικὴ κυβερνήσις εἶχεν ἀποφασίσει τὸ τε νὰ ἀραιεῖται ἀπὸ τῶν διαμαρτυρομένων αὐτῆς ὑπηκόων τὸ κυριώτατον αὐτῶν φρούριον, τὴν Ροχέλλαν, καὶ ἐπειδὴ γνωστὸς ἦτο ὁ ὑπὲρ τῶν διαμαρτυρομένων ζῆλος τοῦ Ἀγγλικῶ ἔθνους, ἠλπίζετο, ὅτι θέλει ἐνθουσιωθῆσθαι ἐπιδοκιμάσει ἀγῶνα ἐπιχειροῦμενον πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν καταθλιβομένων ἐκείνων ὁμοθητῶν. Ἀλλ' αἱ ἐλπίδες αὗται ἀπέβησαν φροῦδι, διότι γνωστὸν ἐπίσης ἦτο τί εἶχε συμβῆ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος. Ὁ βασιλεὺς εἶχε πέμψει τότε πολεμικὰ πλοία εἰς ἐπικουρίαν τῆς Γαλλικῆς αὐλῆς κατὰ τῶν συμμάχων τῆς Ἰσπανίας Γενουαίων, ὁ δὲ Ρυελιεύς ἠθέλησε νὰ μεταχειρισθῇ τὰ πλοία ταῦτα κατὰ τῆς Ροχέλλας. Ἐν τῷ ἅμα οἱ αὐτοὶ Ἀγγλοὶ παρωξύνθησαν, καὶ συντάξαντες δήλωσιν διαλαμβάνουσαν, ὅτι, παρὰ τὴν πολεμῆσθαι ὁμοθητῶν, προσιμῶσι νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὴν Ἀγγλίαν διὰ τὴν ἀπαγορευθῆσθαι αὐτοῖς ἐνεκα τῆς παρακοῆς αὐτῶν, παρενέβαλον τὸν δήλωσιν ταύτην ἐντὸς τῆς ἱερᾶς γραφῆς τοῦ ναυάρχου. Καὶ ὁ ναύαρχος Πεννιγκτὼν εἶπεν, ὅτι ἔχουσι δικαίον, ἀλλ' ὑπέστη ἀπασαν τὴν ὀργὴν τοῦ βασιλέως, ὅστις ἠξίωσεν, ὅτι ἡ Γαλλία ἠδύνατο ἂν μεταχειρισθῇ κατὰ τὸ δοκοῦν τὴν ναυτικὴν ἐκεί-

νην μοῖραν καὶ ὅτι οἱ αὐτοὶ πρέπει νὰ τιμωρηθῶσιν. Ὄταν λοιπὸν οἱ ἄνθρωποι εἶδον τὸν Βούκιγγαμ αὐτὸν ἀναλαβόντα τὴν ναυαρχίαν τοῦ στόλου τοῦ ἐν ἔτει 1627 ἐκπεμφθέντος εἰς ἐπικουρίαν τῶν ἐν Ροχέλλαν Ἰγλωνιτῶν (δηλαδὴ διαμαρτυρομένων), πάντως καὶ δὲν ἐπίστευαν ὅτι πρόκειται περὶ τῶν συμφερόντων τῆς θρησκείας. Τὸ δὲ χεῖριστον, ἐν τῇ ἐπιχειρήσει ταύτῃ, ὁ δοῦξ ἀπέδειξε μὲν τὴν ἀνδρείαν αὐτοῦ, πολὺ δὲ μᾶλλον τὴν ἀνεπιτηδεύτητα· ἡ ἔφοδος κατὰ τῆς νήσου Ρέας, τῆς προκειμένης τοῦ λιμένος τῆς Ροχέλλας, ἀπέτυχεν ὀλοτελῶς, διὰ τὴν ἀγῆστον ἐπιχειρήσασθαι εἰς τὴν ἀτάσθαλον κούρσησιν τοῦ ἀνδρός ἐκείνου. ὅστις ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Ἀγγλίαν κατὰ τῆς ἡμέρας παρὰ πᾶσιν, ἐκτὸς παρ' ἑαυτοῦ, διότι ἦτο ἐπίσης φοιδρὸς ὅσον ὅταν ἀπῆλθε καὶ κατάρθωσιν μάλιστα νὰ τύχῃ παρκαμθίας παρὰ τὸν βασιλεῖ, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἐγκατελείφθη ἀνεπικούρητος. Ἀλλ' ἐν τούτοις πρὸ καιροῦ ἡ Ἀγγλία δὲν εἶχε πᾶσαι πληγὰς τοσοῦτον χρεῖαν. Εἰς τοὺς ἀγροὺς καὶ εἰς τὰς πόλεις, πολυάριθμοι οἰκογενεῖαι, ἀγαπώμεναι καὶ τιμώμεναι ὑπὸ τοῦ ἔθνους, ἐπενοσηθάρουν. Ἡ ἀγανάκτησις ἦτο κοινή. Ἐπὶ τῆς ἀπῆλθον δὲ καὶ ἔστρατι συμφορῆ, διότι τὸ ἐμπόριον, καταθλιβόμενον ὑπὸ τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου, ἐνικρώθη· τὰ πλοία ἔμενον ἀργὰ εἰς τοὺς λιμένας, καὶ ἄφ' ἡμέρας εἰς ἡμέραν ὀργὴ κοινὴ συνήσθη, διὰ δεσμοῦ ἀρρήκτου, κατὰ τῆς κυβερνήσεως, τοὺς κατωτέρους εὐπατρίδας, τοὺς κατοίκους τῶν πόλεων, τὸ ἔθνος σύμπαν. Ὁ Βούκιγγαμ, ὅσον ἀλλοτρίων καὶ ἂν ἦτο, ἠθροῦσεν τὸ δῆρος τῆς ἐθνικῆς ταύτης ἀπεχθείας καὶ τὴν ἀνάγκην τοῦ ν' ἀπυλλογῆ ἀπὸ αὐτοῦ· παρκαμθίας τούτου, ὑπῆρχε καὶ χρημάτων κατεπίγουσα ἀνάγκη, ἅπαντες δὲ οἱ τρόποι τῆς αὐτογνώμονος εἰς πρᾶξιν εἶχον ἐξαντληθῆ. Ὄθεν ὁ Ροβέρτος Κόττιν, ὁ μετριώτερος τῶν ἀντιπολιτευομένων, προσεκλήθη εἰς τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον. Βεβαίως δὲ αὐτοῦ, ὅτι ἀνάγκη νὰ θεραπευθῶσι τὰ δίκαια τοῦ ἔθνους· παράκονα, ὅτι ἀνάγκη νὰ συγκροτηθῇ νέον παραλαμέντον, καὶ, ἀνακαλέσαντος τοὺς λόγους τούτους τοῦ Λόρδου Βουρλεϊγιου πρὸς τὴν βασιλίδαν Ἐλισάβετ· «κερδίσατε τὰς καρδίας αὐτῶν καὶ ὕψετε εἰς τὰς ἐλπίδας αὐτῶν, καὶ τὸν βασιλεῦς ἐδέχθη τὴν γνώμην, αἱ φυλακαὶ, εἰς τὰς ἑποικίας ἡ κυβερνήσις εἶχε ρίψει τοὺς ἀντιπολιτευομένους, ἠνεώχθησαν καὶ τὸ τρίτον Παραλαμέντον συνεκλήθη, τῇ 17 Μαρτίου 1628. Ἀλλὰ ἡ φρόνησις δὲν χεῖρει διατρίβουσα ἐν ἡμῖν εἰμὴ ὅταν ἡμεῖς αὐτοὶ τὴν προσκαλέσωμεν ἐπὶ τούτῳ, οὐχὶ δὲ ἀπὸ ἀλλοτρίων προσαχθῆ χειρῶν. Ὁ λόγος τὸν ὅποιον, κατὰ συμβουλήν τοῦ Βούκιγγαμ, ὁ βασιλεὺς ἐξεφώνησεν ἐπὶ τῆς ἐνάρξεως τοῦ παραλαμένου, ὑπῆρξεν ἐπίσης ἀποστος ὅσον καὶ ἡ ἐπὶ τὴν Ροχέλλαν στρατεία. «Κύριοί μου, εἶπεν ὁ Κάρλολος, ἐκαίνοσθε ὡς πρᾶξιν τοῦ λοιποῦ κατὰ συνείδησιν. Ἐάν παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν, δυστροπήσαντες, δὲν μὲ χορηγήσετε, ὅσα ἀπαιτοῦσι σήμερον αἱ ἀνάγκαι τοῦ κράτους, ἐάν δὲν ἐκπληρώσετε τὸ καθήκον σας, τὸ ἐμὸν καθήκον θέλει μὲ ἀναγκάσει νὰ καταφύγω εἰς τοὺς ἄλλους τρόπους, ὧν εἰμὶ παρὰ Θεοῦ ἀτόχος,

εἰνὰ σώσω τὴν ἀπὸ τῆς μωρίας τινῶν ἀνθρώπων κινδυνεύουσαν πολιτείαν. Μὴ νομίζετε ὅτι σὰς ἀπειλῶν δὲν καταδέχομαι νὰ ἀπειλήσω εἰμὴ τοὺς ὁμοίους μου· οἱ λόγοί μου εἶναι ἀπλή παραίνεσις ἐκείνου εἰς τὸ καὶ ἡ φύσις καὶ τὸ καθήκον ἀνέθεντο τὴν ὑπὲρ τῆς ὑμετέρας εὐμερείας καὶ σωτηρίας φροντίδα. Ἐλπίζω δὲ, ὅτι ἡ παρουσία ὑμῶν διαγωγὴ θέλει μὲ καταπειθεῖ νὰ θωρήσω εὐλόγους τὰς παραλαβούσας συμβουλὰς, καὶ ὅτι, λαμβάνων ἀπορροαί· εὐγνωμοσύνη· παρ' ὑμῶν, θέλω ἐνθροῦσθαι εἰς τὸ νὰ σὰς προσκαλῶ ἐπολλάκις περὶ ἐμὲ.» Ὁ δὲ σφραγιδοφόλαξ, λαβὼν τὸν λόγον μετὰ τὸν βασιλεῖα, προσέειπεν. «Ἡ Α. Μ., διὰ τὴν εἰσπράξιν νέους φόρους, ἐνόμιζεν ἀναγκαῖον νὰ ἀποταθῇ εἰς τὸν Παραλαμέντον, ὅχι ὡς εἰς τὸν μόνον ὑπάρχοντα πρὸς τοῦτο τρόπον, ἀλλὰ ὡς εἰς τὸν εὐπρεπέστερον· οὐχὶ διότι δὲν ἔχει καὶ ἄλλους, ἀλλὰ διότι αὐτὸς συνάδει μᾶλλον πρὸς τὴν εὐμενίαν τοῦ βασιλέως ἐπιδοκίμασι καὶ πρὸς τὴν τῶν ὑπηκόων ἔρεσιν. Ἄν δὲ εὐτυχὴν δὲν ἐπιτύχῃ, ἡ ἀνάγκη καὶ ἡ σπᾶθη τοῦ ἐχθροῦ θέλουσιν ἀναγκάσειν νὰ ἐκλιθώμεν ὁδὸν ἐπί κρη. Μὴ λησμονῆτε λοιπὸν τὴν παραινέσιν τῆς Α. Μ. καὶ τὸ ἐκκαλίγω, μὴ τὴν λησμονῆτε.» Ἡ βουλή δὲν ἐπαιτήθη ἀπὸ τῶν ἀπειλῶν τούτων· διότι προτίταντο αὐτῆς κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἄνδρες θαρραλέοι καὶ ἐπιτήδριοι· ὁ Βούαρδος Κόκ, τὸ ἀγλαῖσμα τοῦ δικαστικοῦ κλάδου, περιφανῆς οὐ μόνον ἐπὶ τῇ ἐπιστήμῃ, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῇ τοῦ χαρακτῆρος εὐσταθείᾳ· ὁ Θωμάς Οὐεντθόρθος, ὁ μετέπειτα Λόρδος Στρατηγόρος, καὶ διατηρόμενος ὑπουργὸς τοῦ Κάρλολου γενόμενος, τότε δὲ νέος ἔτι ὦν, θερμουργός, εὐγλωττός καὶ πεφυκὸς μὲν πρὸς τὸ ἀρχεῖν, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην φιλόδημος· μᾶλλον ὡς ἡ φιλαργός· ὁ Δουκὶς Ὁλλίς, νεώτερος υἱὸς τοῦ Λόρδου Κλάου, σύντροφος ἐκ παιδῶν τοῦ Κάρλολου, ἀλλὰ φίλος τῆς ἐλευθερίας εἰλικρινῆς καὶ μὴ καταδεχόμενος νὰ ὑπηρετήσῃ ὑπὸ ἄνδρα, τοῦ ὁποίου τὸ μόνον προτέρημα ἦτο ὅτι ἠνοεῖτο παρὰ τοῦ βασιλέως· ὁ Πύμ, σφοδρὸς περὶ τὴν ἐπιστήμην τοῦ δικαίου, ἰδίως τοῦ δημοσίου δικαίου, πνεῦμα ἀτάραχον καὶ ταλμηρὸν, δημοαγωγὸς ἔμφρων· καὶ πλείστον ἄλλοι εἴτινες βραβύτερον ἐπέπρωτο νὰ λάβωσι τοσοῦτον ποιήσας τύχας καὶ νὰ ὑπηρετήσωσι μάλιστα συμφέροντα ἀντίπαλα, πρὸς τὸ παρὸν ὅμως ἦσαν ἠνωμένοι διὰ κοινῶν ἀρχῶν καὶ ἐπιθυμιῶν. Ἡ βουλή ὑπέσχετο ὅτι θέλει χορηγήσει τὰ ζητούμενα χρήματα, ἀλλὰ παρεπείθη διὰ τὰς ἐπανειλημμένας καὶ αὐτογνώμονας ἐγκυβερνήσεις πολλῶν βουλευτῶν, τῶν ὁποίων τὸ μόνον ἐγκλημα ἦτο· ὅτι συνηγόρησαν ὑπὲρ τῶν δικαίων τοῦ ἔθνους, ἀκήτησεν ὡς τε τὸ ἔνταγμα τῆς φυλακίσεως· ἀναφέρῃ πάντοτε τὸν λόγον δι' ὃν διατάσσεται ἡ φυλακίσις, ἄλλως δὲ νὰ θεωρηθῆται ἄκυρον, ἀπήτησεν ὡς τε οὐδεὶς φόρος, οὐδὲν δάνειον ἡ ἐκούσιον δῶρον νὰ μὴ λαμβάνεται ἄνευ τῆς συνηγορίας τοῦ Παραλαμένου. Εἰς τοῦτο δὲ συνηγορήσαν καὶ οἱ Λόρδοι· καὶ ἐπειδὴ ἐπὶ δύο ὄλους μῆνας ἀνεβλήθη ἡ βασιλικὴ ἐπικούρησις, ἡ βουλή προσέβη περαιτέρω ἐπὶ καὶ συνέταξε τὸ περίρημον περὶ

δικαίων προβούλευμα, τὸ ὅποιον εἶναι μὲν γνωστὸν ὑπὸ τὸ ὄνομα bill of right, εἶναι δὲ τὸ δεύτερον μέγα δικαιογράφων τῶν Ἀγγλικῶν ἐλευθεριῶν. Τὸ προβούλευμα τοῦτο οὐδὲν καινὸν ἀπήτησεν, ἀλλὰ περιορίσθη εἰς τὸ νὰ ὀρίσῃ μὲν τὰ ἀρχαῖα τοῦ ἔθνους δίκαια ὡς πρὸς τοὺς φόρους, ὡς πρὸς τὰ ἄλλα παντὸς εἶδους βῆρη τῶν περιουσιῶν καὶ ὡς πρὸς τὴν προσωπικὴν ἐλευθερίαν, νὰ καταδείξῃ δὲ τὰς περιπτώσεις κατ' αἵ τὰ δίκαια ταῦτα παρεβιάσθηται καὶ νὰ αἰτήσῃ θεραπείαν. Ὁ βασιλεὺς κατ' ἀρχὰς ἐγραψεν ὑπὸ τὸ προβούλευμα ἀμφιβόλον τινα ἀπάντησιν· ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ βουλή ἀπήτησε σαρστέραν ἀπόφασιν καὶ ἠπειλήσθη, τούτου μὴ γεννημένου, νὰ κατηγορήσῃ πάλιν τὸν Βούκιγγαμ, παρῶντος ὁ βασιλεὺς εἰς τὸ Παραλαμέντον καὶ διέταξε νὰ ἐξεθελισθῇ μὲν ἡ προηγουμένη ἀπόφασις, νὰ γραφῇ δὲ ὁ τύπος τῆς ἐπικούρησιος διὰ τῶν νεομισθίων Γαλλικῶν λέξεων· soit droit fait comme est l'usage, ἤτοι κυρωθῆτω τὸ ζητούμενον. Ἡ βουλή ἐτήρησε τὴν περὶ τῆς ἐπιχορηγήσεως τῶν χρημάτων ὑπόσχεσιν αὐτῆς· ἀλλὰ τὸ ἐγκριθὲν προβούλευμα δὲν καθέρου εἰμὴ ἀπλᾶς ἀρχῆς, τὸ δὲ σπουδαῖον ἦτο νὰ ἐφαρμοσθῶσιν αἱ ἀρχαὶ αὗται, καὶ ἐν τούτοις ὁ Βούκιγγαμ παρέμενον εἰς τὰ πράγματα, ἡ δὲ κυβερνήσις ἐξηκολούθη εἰσπράττουσα τὰ τελωνικὰ δίκαια, ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὅτι ταῦτα δὲν περιλαμβάνονται εἰς τὸν περὶ δικαίου νόμον. Ὄθεν μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἡ βουλή συνέταξεν ἀλλεπαλλήλως δύο νέας παραστάσεις, τὴν μίαν κατὰ τοῦ δουκὸς, τὴν ἄλλην, διὰ τὴν ὀρίσῃ, ὅτι τὰ τελωνικὰ δίκαια, ὡς καὶ πᾶς ἄλλος φόρος, δὲν ἠδύνατο νὰ πληρωθῶσιν εἰμὴ δυνάμει τοῦ νόμου. Ὁ βασιλεὺς, ἀπολίσεως τὴν ὑπομονήν, ἐκήρυξε, περὶ τὰ τέλη τοῦ Ἰουνίου, τὴν λήξιν τῆς πρώτης τοῦ παραλαμένου συνόδου. Μετὰ τρεῖς δὲ ἑβδομάδας ὁ ἑκτὸς τοῦ Βούκιγγαμ λαμβέθρηθη ὑπὸ τοῦ ὄχλου ἐν Λονδίῳ καὶ ἐτοιχοκλήθη ἐκθεμα δαλαμβάνον· «Τίς κυβερνᾷ τὸ κράτος; ὁ βασιλεὺς. Τίς κυβερνᾷ τὸν βασιλεῖα; ὁ Δοῦξ. Τίς κυβερνᾷ τὸν Δοῦκα; ὁ δὲ Δοῦξ· ἄς προτέχη ὁ δοῦξ, διότι ἄλλως; θέλει πάθει· ἡ χεῖρνα τοῦ ἱατροῦ αὐτοῦ.» Ὁ Βούκιγγαμ παρεσκευάζετο τότε νὰ ἀπέλθῃ μετὰ τοῦ στόλου εἰς Ροχέλλαν, κατὰ μὲν τὸ φαινόμενον διὰ τὴν ἐξακολούθησιν τὸν πόλεμον, ἀληθῶς δὲ διὰ τὴν προπαρασκευαστὴν τὴν μετὰ τῆς Γαλλίας εἰρήνην. Ἀλλὰ τὴν 23 Αὐγούστου, ἐνὸς ἐξήρχετο τοῦ δωματίου αὐτοῦ διὰ τὴν ἐπιβῆ εἰς τὴν ἄμαξαν, ἐδολοφονήθη ὑπὸ τοῦ Φέλτωνος, πρώην ὑπολοχαγοῦ τοῦ πεζικοῦ. Ὁ δολοφόνος δὲν ἐφυγεν, οὐδὲ ὑπερασπίσθη ἑαυτὸν, ἀλλ' εἶπεν ἀπλῶς ὅτι ἐθεώρει τὸν δοῦκα ὡς ἐχθρὸν τοῦ βασιλείου, ὡμοσεν ὅτι συνεόχους δὲν ἔχει; καὶ ἀπέθανεν ἀτάραχος, ὁμολογήσας ἐν τούτοις ὅτι ἤμαρτεν. Ὁ Κάρλολος ἐταράχθη ἀπὸ τοῦ στυγεροῦ τούτου κακουργήματος καὶ ἠγανάκτησε διὰ τὴν χαρὰν τὴν ὁποίαν ἐδειξε ἐνεκα αὐτοῦ ὁ ὄχλος. Μετὰ τὴν λήξιν τῆς συνόδου, ἐπιθυμήσας νὰ εὐχαριστήσῃ τὴν κοινὴν γνώμην, εἶχε περιστείλει τοὺς ὁπαδοὺς τῆς τυρῆς εἰς τὴν μοναρχίαν καὶ τὴν ἐκκλησίαν ὑποταγῆς καὶ καταδιώκει τοὺς παπιστάς. Ἀλλ' ἤδη, ὀργισθεὶς διὰ τὸν φόνον τοῦ Βούκιγγαμ, ἀπέδωκεν πῦλιν τὴν εὐνοίαν αὐτοῦ εἰς

τούς αντιπάλους του Παρλαμέντου και ιδίως εις τὸν ἐπίσκοπον Λαύδιον, τὸν ὁποῖον διώρισε τότε ἐπίσκοπον Λονδίνου, προσδετούσις κατώρθωσε νὰ ἀποσπάσῃ ἀπὸ τῆς ἀντιπολιτεύσεως τὸν λαμπρότερον τῶν ἀρχηγῶν αὐτῆς, τὸν εὐγλωττότερον δὲ τῶν βητόρων, τὸν Θωμᾶν Οὐέντουόρθιον, ὅστις ἀναδειχθεὶς μέλος τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου καὶ φιλόδοξος ὢν καὶ ἀγέρωχος, ἐλάτρευεν ἡδὴ τὴν ἐξουσίαν περιπαλῶς ὅσον ἄλλοτε εἶχε λατρεύσει τὴν ἐλευθερίαν. Ἐγένοντο δὲ καὶ ἄλλαι λειποταξίαι, ὥστε ὁ Κάρολος, περιστοιχισμένος ἤδη ὑπὸ συμβούλων νέων, ἐμβριθεστέρων, ἰκνηστέρων καὶ εὐπολιτεπτοτέρων τοῦ Βούκιγγαμ, εἶδε ἀφόδως προσεγγίζουσαν τὴν δευτέραν τοῦ Παρλαμέντου σύνοδον.

Ἡ Βουλὴ, ἅμα συνελθούσα, κατὰ Ἰανουάριον τοῦ 1629, ἠθέλησε νὰ μάθῃ πῶς ἐγένετο ἡ δημοσίευσίς τοῦ περὶ δικαίων νόμου, καὶ ἔμαθεν ὅτι, τὴν ἐπισύσαν τῆς ἀποχωρήσεώς της, κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως, ἀφῆρθεν κατὰ τὸν νόμον ἡ γνησία αὐτοῦ ἐπιεύρωσις, προστεθεὶ δὲ ἡ πρώτη ἐκείνη ἀμφίβολος ἀπόκρισις, καὶ ἐξηκνήσθησαν πάντα τὰ ἀντίτυπα ὅσα ἐφθισαν νὰ φέρωσι τὴν δευτέραν καὶ ὀριστικὴν ἀπάντησιν.

Ἡ Βουλὴ, πιστοποιήσαντα τὸ γεγονός, ἐπίωπτηεν, ἀλλ' ἡ σιωπὴ της δὲν ἐπέφαινε τὴν λήθην. Ἐπανέλυθη δὲ ἀπᾶσαι αὐτῆς τὰς κροσβολὰς, διὰ τὴν ἀνοχὴν ἣ ἠΐθευτο εἰ πακισταί, διὰ τὴν ἰβνίαν τὴν ἀπονευμένην εἰς τοὺς ὀπαδοὺς τῆς τυρλῆς ὑπακοῆς, διὰ τὴν κακὴν διανοχὴν τῶν ἀξιωματῶν καὶ τῶν ὑπηρεσιῶν, διὰ τὴν ἰβρυσιν τῶν ἐξαιρετικῶν δικαστηρίων, διὰ τὴν παραβίασιν τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἔθνους.

Ὁ Κάρολος ἠγωνίσθη ματαίως ν' ἀποσπάσῃ ἀπὸ τῆς Βουλῆς τὴν παραχωρήσιν τῶν τελωνικῶν φόρων. Ἐφ' ᾧ καὶ μόνῳ εἶχε συγκροτηθῆ ἡ νέα αὕτη σύνοδος.

Ἡ Βουλὴ δὲν ἐπέβητο νὰ παραδώσῃ τὸ τελιωταῖο ταῦτο, κατὰ τῆς ἐπιχειρήσεως ἀπολύτου ἔκθεσις, ὅπλων αὐτῆς. Διασημισθέντος δὲ ὅτι ὁ βασιλεὺς μελετᾷ νέαν διαλύσιν, ἐπροτάθη νὰ ψηφισθῆ ἐπανειλημμένη, κατὰ τῆς ἐξουσίας τῶν τελωνικῶν φόρων, παράστασις. Καὶ ὁ μὲν πρόεδρος ἀπεποιήθη νὰ καθυπαβάλῃ τὴν πρότασιν ταύτην εἰς ψήφισμα, λέγων ὅτι εὐτὼ διατάχθη ὑπὸ τοῦ ἡγεμόνος. Ἀλλ' ἡ Βουλὴ ἐπέμεινε. Ὁ πρόεδρος τότε ἠγέρθη ἀπὸ τῆς ἑδρῆς αὐτοῦ. Ἀλλ' ὁ Ὅλλις καὶ ἄλλοι βουλευταὶ τὸν ἠνάγκασαν διὰ τῆς βίας νὰ καθῆται πάλιν, κατισχύσαντες τῶν φίλων τῆς αὐτῆς, οἵτινες ἠγωνίζοντο νὰ τὸν ἀποσπάσωσιν ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν. «Μὰ τὰ πάθη τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τὸν εἶπεν Ὁλλις, θέλεις εἰσελθεῖν ἐνταῦθα ἐνόσω» ἡ Βουλὴ εὐδοκῆθη νὰ ἐξέλθῃ — «Δὲν θέλω, δὲν δύναμαι, δὲν τολμῶ» ἐρώναζεν ὁ πρόεδρος. Ἀλλὰ ἡ παραφορὰ τῶν ἀντιπολιτευομένων οὐδὲνα εἶχεν ἤδη γαλινὸν καὶ ὁ πρόεδρος ἐβιάσθη νὰ καθῆται. Ὁ βασιλεὺς, μαθὼν τὸν ὀρῶνον τοῦτον, διέταξε τὸν βαβδόυχον τῆς Βουλῆς ν' ἀποχωρήσῃ, ὅπως συνεπήγετο αὐτοδικαίως τὴν παύσιν πάσης συζητήσεως· ὁ βαβδόυχος ὅμως ὑπεχρεώθη νὰ παραμείνῃ, καθὼς καὶ ὁ πρόεδρος. Ὁ βασιλεὺς ἐπέμψεν δευτέρον διαγγελεῖα, διὰ νὰ γνωστοποιήσῃ τὴν διάλυσιν τοῦ παρλαμέντου. Ὁ διαγγελεὺς, εὐρέων τὰς θύρας κεκλεισμένας ἐσῶθεν, δὲν ἠδυνήθη νὰ εἰσελθῇ. Ὁ Κάρολος, ἐκμανεὶς ἤδη ὑπὸ τῆς ἀγανακτικῆς

σεως, παρήγγειλεν εἰς τὸν ἀρχηγὸν τῶν σωματοφυλάκων αὐτοῦ νὰ φέρῃ τὰς θύρας. Ἀλλ' ἐν τῷ μεταξύ, ἡ Βουλὴ εἶχεν ἀπέλθει, ἀφοῦ ἐψήφισε διαμαρτυρηθῆν, κηρύττουσαν παράνομον τὴν εἰσπράξιν τῶν τελωνικῶν δικαιωμάτων καὶ ἀποραιομένην ἔνοχον ἐσχάτης προδοσίας πάντα τὴν εἰσπράττοντα τὰ δικαιώματα ταῦτα ἢ καὶ ἀπλῶς συναινούντα εἰς τὸ νὰ κληρώσῃ αὐτά.

Πᾶσα συνδιαλλαγὴ ἦτο ἡδὴ ἀκατόρθωτος. Ὅθεν, τῆ 11 Μαρτίου 1629, ὁ βασιλεὺς, παραστάς ἐν τῇ βουλῇ τῶν λόρδων, εἰς ἣν δὲν προεκλήθη ἡ κάτω βουλὴ, διέλυσε τὸ παρλαμέντον, κατατιταθείς τὴν στασιαστικὴν διαγωγὴν τῆς κάτω βουλῆς· δὲν κατεδικάσθη ὅμως ἅπαντα αὐτῆς τὰ μέλη, ἀλλὰ μόνον καταχθονίους τινὰς ἀνδρας, εἰπὼν, ὅτι θέλουσι τιμωρηθῆ. Δι' ἰδιαιτέρας δὲ διακηρύξεως ἀγγέγειλεν εἰς τὸ κοινόν, ὅτι δὲν ἀποστρέφεται μὲν τὰ παρλαμέντα, ὅτι ὅμως τοῦλοιποῦ πᾶσα περὶ τῆς προσκλήσεως αὐτῶν ἀπάτησις θέλει ὀιωρηθῆ ὡς ὕβρις ἀξιοποιεῖται ἐπὶ πᾶσιν ἐφυλακισθησιν ἐννέα μέλη τῆς κάτω βουλῆς, ἐν οἷς καὶ ὁ Ὅλλιος, ὁ πρωτοεργὸς τοῦ τελευταίου κινήματος.

Ὁ Κάρολος, διαλύτας τὴν τρίτην αὐτοῦ βουλήν καὶ ἀπορατίσας ἤδη νὰ κυβερνήσῃ ἀνευ τῆς συμπαράξεως τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ ἔθνους, δὲν ἠθέλε οὐδὲν ἤρτων νὰ ἐπιχειρήσῃ τὴν αὐτογνώμονα εἰσπράξιν ὄλων τῶν φόρων ὅσοι ἀπρητοῦντο πρὸς διεξαγωγὴν τοῦ πολέμου· ὅθιν ἔσπευσε νὰ εἰρηνεύσῃ πρὸς τὴν Γαλλίαν (14 Ἀπριλίου 1629) καὶ πρὸς τὴν Ἰσπανίαν (5 Νοεμβρίου 1630), καὶ εἶδεν οὕτως ἐπιτόν ἀπληλαγμένον τελευταῖον τῶν τε ἐσωτερικῶν ἀντιπάλων καὶ τῶν ἐξωτερικῶν ἐχθρῶν.

Ἐπέστη δι' τῶν διωφόρων κλάδων τῆς διοικήσεως ἄνδρας συντελεστικούς, ὡς ἐκ τοῦ χαρακτῆρος καὶ τῶν προτερημάτων αὐτῶν, εἰς τὴν παρίσιν τῆς παμβασιλείας. Ὁ Θωμᾶς Οὐέντουόρθιος, ὁ βαλμυρδὸν καὶ κστ' ὀλίγον εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ Ἀρόδου Οὐέντουορθίου καὶ τοῦ Κόμητος Στραφφορδίου προαχθεὶς, ἀνὴρ πλείστην μὲν ἔχων περὶ τὸ πράττειν ἐπιτηδειότητα, δυνὸς δὲ περὶ τὸ λέγειν καὶ μέγας τὸ φρόνημα, ἀλλὰ τὸν χαρακτῆρα τραχὺς καὶ φιλάρχος, εἰσπικούτο μάλιστα παρὰ τῷ βασιλεῖ ὡς πρὸς τὰ πολιτικὰ καὶ τὰ στρατιωτικὰ πράγματα. Διατελέσαι, ὡς προερίρηται, εἰς τῶν ἐπιφανεστέρων ἀρχηγῶν τῆς ἀντιπολιτεύσεως, ἐμίσει ἤδη, ὡς ἀληθῆς ἀποστάτης, τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ὁποίους, ἐγκατέλειπε καὶ γνώτων καλλίστα τὰ αἰσθημὰτα, τὰς δυνάμεις καὶ τὴν πολιτικὴν τῶν πατριῶν, εἰς τὰς ὁποίας πρὸ μικροῦ ἐτι ἀνῆκεν, ἐμελέετοσε βούλευμα μέγα καὶ ἀρίστα νοσημένον, τὸ ὅπῃν ἅπαντα ἢ ἐπιτηδειότης τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν τῆς ἀντιπολιτεύσεως μικροῦ ἐδέησε νὰ μὴ ἐνυθῆ νὰ ματαιώτῃ. Ἐκάλεσε δὲ ἐμφαντικώτατα τὸ βούλευμα τοῦτο, ἐν τῇ ἀποβήτῳ αὐτοῦ ἀλληλογραφίᾳ, τὸ διαμπερές καὶ προσέθετο νὰ πράξῃ εἰς τὴν Ἀγγλίαν πάντα καὶ ἐτι μᾶλλον ἢ πάντα ὅσα ἐπραττεν ἐν Γαλλίᾳ ὁ Ριγελιεύς· νὰ ἀναδείξῃ τὸν Κάρολον μονάρχην ἀπόλυτον ὅσον ἦσαν οἱ ἀπολυτῶτεροι τῶν ἐν τῇ ἡπειρωτικῇ Εὐρώπῃ μοναρχῶν· νὰ καταστήσῃ τὴν περιουσίαν καὶ τὴν προσωπικὴν ἐλευ-

θερίαν τοῦ ὄλου ἔθνους ὑποχειρίου τοῦ στέμματος· νὰ ἀφαιρέσῃ ἀπὸ τῶν δικαστηρίων, καὶ ὡς πρὸς αὐτὰς τὰς ἰδιωτικὰς μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων δικας, πᾶν ἀνεξάρτητον κράτος καὶ νὰ καταδιώξῃ ἀνηλεῶς πάντα ὅστις ἠθέλε μειωθῆ τὰς πράξεις τῆς Κυβερνήσεως καὶ ζητήσῃ τὴν κατ' αὐτῶν θεραπείαν, καθ' αἰὸνδῆποτε τρόπον, ἔστω καὶ τὸν κοσμιώτερον καὶ τὸν νομιμώτερον, παρ' οὐδὲν ποτε δικαστηρίου. Τοιαύτη δὲ ἤρθε ἡ πρόθεσις τοῦ καὶ ἀνάγκη νὰ ὁμολογήσωμεν, ὅτι θαυμαστός τῶν ἀνεδείχθη ὁ ἀνὴρ διὰ τὸ σκόπεμον, τὸ ἀπερίσπαστον, τὸ ἀσφαλὲς τῶν ἐπιχειρημάτων ὅσα ματεχειρίσθη πρὸς ἐπιτυχίαν τῆς προθέσεως ἐκείνης· Ὁ Οὐέντουόρθιος ἐνόησεν, ὅτι ἐν μάλιστα ὄργανον ὑπῆρχε πρὸς τοῦτο ἐπιτηδειον, ὁμόνομος στρατός. Ὅθεν, πρὸς συγκρότησιν στρατοῦ τοιοῦτου, ἐτρέψεν ἰδη- ἄσασαν τὸν δραστηριότητα τῆς ἰσχυρᾶς αὐτοῦ ψυχῆς καὶ εἰς τὴν Ἰρλανδίαν, τῆς ὁποίας ἦτο ἀντιβασιλεὺς, κατώρθωσε τῶν ἰδῶν, εὐ μόνον ἐπὶ τῶν ἰθαγενῶν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν Ἀγγλῶν ἀποίκων, στρατιωτικὸν δεσποτισμὸν τοιοῦτον, ὡς τε εὐλόγως ἐκαυχᾶτο, ὅτι, τῶν ἐπὶ γῆς ἡγεμόνων, οὐδεὶς ἕτερος εἶναι μᾶλλον ἀπόλυτος ἢ ὁ τῆς Ἀγγλίας βασιλεὺς ὡς πρὸς τὴν νῆσον ἐκείνην.

Τῶν δὲ ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων προϊστάτο ἰδίᾳ ὁ Γουλιέλμος Λαύδιος, ὅστις κατὰ Ἀύγουστον τοῦ 1633 ἔλαβε τὸ ὑπέρατον ἀξίωμα τῆς Ἀγγλικανικῆς ἐκκλησίας, ἀναγορευθεὶς Ἀρχιεπίσκοπος Κανταβρυγίας. Οὐδεὶς τῶν ἀρχιερέων τῆς ἐκκλησίας ἐκείνης εἶχε ἀπομακρυνθῆ τοσοῦτον τῶν ἀρχῶν τῆς διαμαρτυρητέρας καὶ τοσοῦτον προσεγγίσει εἰς τὸ καθολικὸν θεήσκευμα ὅσον ὁ Λαύδιος. Ἡ προσήλωσις τοῦ εἰς τὰς τελετὰς καὶ ἑορτὰς τοῦ καθολικισμοῦ, ἡ δυσμένεια αὐτοῦ πρὸς τοὺς ἐγγάμους ἱερεῖς, ὁ διακαὴς καὶ ὄχι ἀνιδιοτελής ζῆλος μὲ τὸν ὁποῖον ἐμάχετο ὑπὲρ τῶν ἀξιώσεων τοῦ κλήρου εἰς τὴν τυρλῆν πρὸς αὐτὸν ὑποταγῆν τῶν λαϊκῶν, ἠθέλον καταστήσει τὸν ἀνδρα μισητὸν παρὰ τοῖς καθολοθετήσιν, καὶ ἀν πρὸς ἐπιτυχίαν τῶν σκοπῶν ἐκείνων δὲν ἐπολιτεύετο εἰμὴ νομιμῶς καὶ γενναίως. Ἀλλὰ ὁ νοῦς αὐτοῦ ἦτο στενός, μικρὰ δὲ ἢ ἀπὸ τοῦ κόσμου ἐμπειρία. Καὶ φῦτι ἐν ἐλαφροῦ καὶ εὐπαράφορος, ταχὺς μὲν ἦτο εἰς τὸ κῆ δεσθαι περὶ τῆς ἰδίας ἀξιοκρεπείας, βραδύς δὲ εἰς τὸ ἐλεεῖν τὰ παθήματα τῶν ἄλλων. Εἰς τὴν ἀδιάλειπτον καὶ ἀπότομον ἐπιτηρησιν τοῦ ἀνδρός τούτου καθυπεβλήθη ἅπανα ἡ Ἀγγλία. Καὶ αὐταὶ αἱ μικρότεροι τῶν ἑταροδοξούντων ἐκκλησιαί ἀνιχνεύθησαν καὶ διελύθησαν. Καὶ αὐτὸς ὁ ἰδιωτικὸς βίος δὲν διέφυγε τὴν ἐπαγρύπνησιν τῶν κατασκόπων αὐτοῦ. Τοσοῦτος δὲ ἦτο ὁ ἀπὸ τῶν αὐστηρῶν καταδιώξεων καὶ ποινῶν αὐτοῦ φόβος, ὡς τε ἐπὶ τέλος τὸ θανάσιμον μίσος τὸ ὁποῖον ἐνεφύλευεν εἰς ἀναριθμήτους ψυχὰς κατὰ τῆς ἐπικρατοῦσης ἐκκλησίας, ἐκαλύφθη ἐν γένει ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς πρὸς αὐτὴν δυσφοροσύνης.

Τὰ δικαστήρια οὐδεμίαν παρείχον εἰς τοὺς ὑπὸ κῆρος προστασίαν κατὰ τῆς πολιτικῆς καὶ πνευματικῆς τυραννίας τῆς ἐποχῆς ταύτης· διότι οὐ μόνον οἱ δικασταὶ τῶν τακτικῶν δικαστηρίων, οἱ κατὰ τὰς ὀρέξεις τῆς Κυβερνήσεως παύμενοι, ἦσαν προθυμότε-

τοι ἐκτελεσταὶ τῆς θελήσεως αὐτῆς, ἀλλ' ἐκτός τούτων ὑπῆρχον καὶ ἑκτακτα δικαστήρια, ἐτι προθυμότερα ἀναδεικνύμενα ὄργανα τῆς φοβερᾶς ἐκείνης αὐθαιρεσίας. Τῶν δικαστηρίων τούτων τὰ μᾶλλον περιβόητα ἦσαν τὸ Διάστερον λεγόμενον δικαστήριον καὶ ἡ Ἀνωτάτη ἐπιτραπὴ, τὸ μὲν ἔργον ἔχον τὴν ἐξέλεξιν τῶν πολιτικῶν κακοεργημάτων, ἡ δὲ, τὴν τιμωρίαν τῶν θρησκευτικῶν παραβάσεων. Οὐδέτερον δ' αὐτῶν ἀνέτρεχε μέχρι τοῦ ἀρχαίου τῆς Ἀγγλίας πολιτεύματος· πρῶτοι εἰ Θεοδοσίδαι βασιλεῖς· ἐδῶκαν τοιαύτην ἀρμοδιότητα εἰς τὸ διάστερον δικαστήριον καὶ πρῶτοι αὐτοὶ ἴδρυσαν τὴν ἀνωτάτην Ἐπιτροπὴν· ἀλλ' ἤδη αἱ ἀρχαὶ αὐταί, ὑπὸ τοῦ βίαιου πνεύματος τοῦ ἀρχιεπισκόπου Κανταβρυγίας διεσέμεναν καὶ παντὸς βουλευτικῆς ἀππλλαγμέναι ἐλέγχου, ἀνεδείχθησαν ἀρπακτικώτεροι, ὑβριστικώτεροι, κακοβουλότεροι παρὰ ποτὲ, καὶ παρέσχον εἰς τὴν Κυβερνήσιν τὸν τρόπον τοῦ νὰ χρηματολογῆ, νὰ φυλακίσῃ, νὰ στηλιτεύῃ καὶ νὰ ἀκρωτηριάξῃ πάντας τοὺς ἀντιπολιτευομένους. Μεταξὺ τῶν πολλῶν θυμάτων τῆς ἐποχῆς ταύτης δυσμαστοὶ μάλιστα ὑπῆρξαν ὁ νομοδιδάσκαλος Ἡρόντιος, ὁ θεολόγος Βίρτων καὶ ὁ ἱατρὸς Βαστουέκιος, οἵτινες ἐσέχηθησαν ἐνώπιον τοῦ Διαστέρου δικαστηρίου, ἐπὶ συγγραφῇ καὶ διαδόσει σατυρικῶν φυλλαδίων κατὰ τῆς ἐνοχίας ἧτις ἀνεμύετο εἰς τοὺς Παπιστάς, κατὰ τῶν καταχρήσεων τῶν ὑπαλλήλων καὶ προσάπτων κατὰ τῆς τυραννίας τοῦ Λαυδίου καὶ τῶν ἐπισκόπων. Κατ' ἀρχὰς ἡ κυβέρνησις ἠθέλησε νὰ χαρακτηρίσῃ τὸ ἐγκλημα αὐτῶν ὡς ἐσχάτην προδοσίαν· ἀλλ' οἱ δικασταὶ παρέτήρησαν ὅτι δὲν ὑπάρχει τρόπος νὰ παρεταθῇ ἐπὶ τοσοῦτον εἰς ἐνοχία τοῦ νόμου καὶ τῶν κατηγορημένων συγγραφῶν, ὡς τε ἀνάγκη ἐγένετο νὰ περιορισθῇ ἡ κατηγορία εἰς τὴν ἀπλήν λεγομένην προδοσίαν. Ἡ κραυγαλέουσα τῆς ἀδικασίας παρανομία προῦπέδειξεν ἀποχωρῶντως τὴν βαρβαρότητα τῆς ἀποφάσεως. Οἱ κατηγορούμενοι προσεκλήθησαν νὰ υποβάλωσιν ἀμελλητί τὴν υπεράσπισιν αὐτῶν, ἀπειληθέντες ὅτι ἄλλως θέλουσι θεωρηθῆ ὡς ὁμολογούμενοι αἱ ἀποδιδόμενοι εἰς αὐτοὺς πράξεις. Καὶ ἐπειδὴ ἀπήντησαν, ὅτι δὲν ἠδύναντο νὰ τὴν γράψωσι, διότι, καίτοι αἰτήσαντες, δὲν ἔλαβον οὔτε χάρτην, οὔτε μελάνην, οὔτε κοινδύλια, ἐδῶθησαν μὲν ὅτι ἡ ἀπολογία τῶν πρέπει νὰ ὑπογραφῆ ὑπὸ τῶν δικηγόρων αὐτῶν. Καὶ ἐνταῦτοις ὁ δικηγόρος τῶν ὀποῖον διώρισαν δὲν ἔλαβεν ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας τὴν ἀδειαν τοῦ νὰ εἰσελθῇ εἰς τὴν φυλακὴν. Εἰσελθὼν τελευταῖον, ἀπαποιήθη τοῦ νὰ ὑπογράψῃ τὴν ἀπολογίαν, φοβούμενος μὴν ὑποπέσῃ εἰς τὴν ὄργην τῆς αὐτῆς, καὶ οὐδὲ ἕτερος οὐδεὶς ἐτόλμησε νὰ ἀναλάβῃ τὸν κίνδυνον τοῦτον. Ὅθεν οἱ κατηγορούμενοι ἐζήτησαν τὴν ἀδειαν νὰ υποβάλωσι τὴν ἀπολογίαν αὐτῶν παρὰ τῶν ἰδίων ὑπογεγραμμένην. Τὸ δὲ δικαστήριον ἀπέβριψε τὴν αἰτήσιν, ἐπαναλαθὸν, ὅτι, ἐὰν ἡ ἀπολογία δὲν ὑπογραφῆ ὑπὸ δικηγόρου, τὰ γεγονότα θέλουσι θεωρηθῆ ὡς ὁμολογούμενα. « Ἀλλὰ, Κύριοι, εἶπεν ὁ Ἡρόντιος » μὰς ζητεῖτε πρᾶγμα ἄδύνατον. » Ἐὶ δικαστήριον ὅμως περιορισθῇ εἰς τὸ νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν ἀπόφασιν

αυτοῦ. Ἐν αὐτῇ δὲ τῇ ἀρχῇ τῆς συζητήσεως εἰς τῶν
κατηγορουμένων περιῦβρίσθη βαναύσως. Πρὸ τετραε-
τίας ὁ Πρύνιος εἶχε καταδικασθῆ, ἕνεκα ἑτέρου τινὸς
σαυρικοῦ φυλακίου, εἰς ὠτοκοπίαν· ὁ δὲ σφραγιδο-
φύλαξ λόρδος Φίγγιος κυττάξας αὐτόν, « Ἐνόμιζον,
» εἶπεν, ὅτι ὁ κύριος Πρύνιος δὲν ἔχει πλέον ὄψα,
» ἀλλὰ μὲ φαίνεται νὰ βλέπω ἔτι λείψανά τινα αὐ-
» τῶν. » Καὶ διὰ νὰ εὐχαριστηθῆ ἡ περιέργεια τῶν δι-
καστῶν, εἰς τῶν κλητῶν, πλησιάζει· πρὸς τὸν κα-
τηγορούμενον, ἀνέστυρε τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς του
καὶ ἀπεκάλυψε τὰ ἠρωτηριασμένα αὐτοῦ ὄψα. « Κύ-
» ριοί μου, εἶπεν ὁ Πρύνιος, μὴν ὀργισθῆτε, παρα-
» καλῶ· ἀλλὰ δὲν ζητῶ ἀπὸ τὸν Θεὸν ἄλλο, εἰμὴ
» α νὰ σὰς δώσῃ ὄψα διὰ νὰ μὲ ἀκούσετε. » Κατε-
δικάσθησαν δὲ κατὰ μῆνα Ἰούνιον 1637 εἰς στηλί-
τευτιν, εἰς ὠτοκοπίαν, εἰς 5000 λιρῶν χρηματικὴν
ποινὴν καὶ εἰς ἀίδιον σιλακίσιον. Τὴν ἡμέραν τῆς
ἐκτελέσεως, πλῆθος ἄπειρον λαοῦ συνεβύβησεν εἰς
τὴν πλατείαν· θελήσαντες δὲ τοῦ θανάτου νὰ τοῦ
ἀπομακρύνῃ. « Μὴ τοὺς διώκεις, εἶπεν ὁ Βύρτων, ἀ-
» νάγκη νὰ διδάχῃσαι νὰ ὑποφέρωσι » καὶ ὁ δή-
μιος, παραχθείς, δὲν ἐπέμεινε. « Φίλιππε Κύριε,
» εἶπε πρὸς τὸν Βύρτωνα γυνὴ τις, αὐτὴ εἰνὴ ἡ ἀρε-
» στη τῶν ὄσων ποτὲ ἐκρηγύζατε διδάχων. » — « Δὲν
» ἀμφιβάλω, ἀπήτησεν ἐκείνος, καὶ εἶπε ὁ Θεὸς νὰ
» α νύσῃ ἀγαθὰ εἰς τὰς καρδίας τῶν παρευρισκομέ-
» νων. » Νέος τις ὠχρίσας, ἀποθλιψάς πρὸς αὐ-
τόν· ὁ δὲ Βύρτων, παρατηρήσας τοῦτο, « Γίεμου,
» εἶπεν, διατὶ ὠχρίσας; ἡ καρδία μου δὲν εἶναι ἀθλε-
» τῆς, καὶ ἂν εἶχον χρεῖαν πλειοτέρας δυνάμεως, ὁ
» Θεὸς δὲν ἤθελε μὲ τὴν στερήσει. » Ἀπὸ στιγμῆς
εἰς στιγμῆν, τὸ πλῆθος ἀπέβηκε πικρότερον περὶ τοῦ
καταδικίου, εἰς δὲ ἐκ τῶν παρισταμένων προσέβηκεν
εἰς τὸν Βασταυέκιον δέσμη ἀνθρώπων, ἐρ' ἧς ἐπεκράθη
» αὐ τούτη μέλισσαν· καὶ ἐν αὐτῷ τῆς καταδικίας
» τῷ τόπῳ ἐρχεται νὰ ἐκμυζήσῃ τὸ μέλι τῶν ἀνθρώπων
» εἰατὶ λοιπὸν καὶ ἐγὼ νὰ μὴ γευθῶ ἐνταῦθα τὸ μέλι
» τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. » — « Χριστιανοί, ἀνέκραξεν
» ὁ Πρύνιος, ἂν δὲν ἐρροντίζομεν εἰμὴ περὶ τῆς ἐ-
» δικίης μας· καὶ μόνον ἐλευθερίας, δὲν ἠθέλομεν εἶσθαι
» τὴν ἀπὸ τῆς ἀλλοῦ ἕνεκα τῆς ὑμετέρας ἐλευθερίας,
» ἕνεκα τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἔθνους ὅλου, διεκινδυνεύ-
» σαμεν τὴν ἐδικὴν μας. Φυλάξατε λοιπὸν, σὰ; ἐ-
» ξορκίζομεν, φυλάξατε αὐτὴν ἐπιμελῶς, ἐπιμείνατε,
» εἴτε πιστοὶ εἰς τὴν λατρείαν τοῦ Θεοῦ καὶ εἰς τὴν
» πατρίδα· ἄλλως θέλετε ὑποπέσει καὶ ὑμεῖς καὶ τὰ
» τέκνα σας εἰς αἰώνιον δουλείαν. » Καὶ ἠπλατεία ἄ-
» πασα ἀντήχησεν ὑπὸ πανδήμων ἐκπιρημιῶν.

Ἄλλ' ἂν ἡ γενναίω φροσύνη τῶν μαρτύρων τούτων
ἐνέριεν, ὅτι πᾶν αἰσθημα ἐλευθερίας δὲν εἶχεν ἔτι ἐ-
τι ἐξελικθῆ ἀπὸ τὰς καρδίας τοῦ ἔθνους, ἡ ἀπη-
νῆς τῶν δικαστηρίων ἀυστηρότης καὶ ἀβλαβεία ἀ-
πεδείκνυεν, ὅτι ἡ κυβέρνησις ἦτο παντοδύναμος. Γω-
νιτῆ Ἀγγλικὴ κυβέρνησις τῆς ἐποχῆς· ἐκείνη ἦτο κατ'
ὅλα ἐπίσης ἀπόλυτος ὅσον καὶ ἡ τῆς Γαλλίας, ἐκτὸς
καθ' ἑν καὶ μόνον, ἀλλ' οὐσιωδέστατον, τοῦτο, ὅτι
δὲν ἐρείδιτο εἰς ἐπὶ στρατοῦ μονίμου, ὥστε ἀνέλ-

πιστον δὲν ἦτο ν' ἀνατραπῆ ποτε ἐκ βάρων τὸ ἔθνος
τῆς παμβασιλείας οἰκοδόμημα. Ἐάν δὲ ἐπεβάλλετο φό-
ρος πρὸς συντήρησιν στρατοῦ τοιοῦτου, δι' ἀπλοῦ βασι-
λικοῦ διατάγματος, πιθανώτατα ἤθελεν ἐκραγῆ ἀμέ-
σως ἀντίστασις ἀκαταγώνιστος. Ἡ δυσχέρεια αὐτῆ εἰς
πλείστην ἐνέβαλεν ἀμηχανίαν τὸν Οὐεντουόρθιον, ὅτε
ὁ λόρδος σφραγιδοφύλαξ Φίγγιος, μετ' ἄλλων ἀρο-
σιωμένων εἰς τὴν αὐτὴν νομομαθῶν ἀνδρῶν, ἐπιτόνη-
σαν τρόπον θεραπείας, τὸν ὁποῖον προθύμως ἠπάσθη
ἡ Κυβέρνησις. Οἱ ἀρχαῖοι τῆς Ἀγγλίας βασιλεῖς, κα-
θὼς προσεκάλουσαν τοὺς κατοίκους τῶν παρὰ τὴν Σκω-
τιαν κειμένων ἐπαρχιῶν νὰ ὀπλιζῶνται καὶ νὰ στρα-
τεύωσι πρὸς ἀμυναν τῶν συνόρων, οὕτως ἐνίοτε προσ-
εκάλουσαν καὶ τὸς παρὰ τὴν θάλασσαν κειμένους ἐπαρ-
χίους, νὰ ἐξοπλίζωσι πλοῖα πρὸς ἀμυναν τῆς παρα-
λίαι. Ἀντὶ δὲ τῶν πλοίων ἐλαμβάνοντο ἐνίοτε χρε-
ματα. Ὅθεν ἤδη ἀπερασίθη τὸ ἀρχαῖον τοῦτο ἔθος,
μετὰ μακρὰν διακοπὴν, οὐ μόνον νὰ ἀνανεωθῆ,
ἀλλὰ νὰ ἐκτεταθῆ ἔτι μάλλον. Οἱ προηγούμενοι ἡγε-
μόνες δὲν εἰσέπραττον τὸν ναυτικὸν τούτον λεγόμε-
νον φόρον (ship-money) εἰμὴ ἐν καιρῷ πολέμου· τὴν
ἀπρητήθη οὗτος ἐν μέσῳ βαθυτάτης εἰρήνης. Οἱ προη-
γούμενοι ἡγεμόνες δὲν εἰσέπραττον τὸν ναυτικὸν φόρον
καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς ἐπικινδυνότητος πολέμοις, εἰμὴ
ἀπὸ τῶν παραλίω ἐπαρχιῶν· τὴν ἀπρητήθη καὶ ἀπὸ
τῶν μεσογείων. Οἱ προηγούμενοι ἡγεμόνες δὲν εἰσέ-
πραττον τὸν ναυτικὸν φόρον εἰμὴ ἐπὶ τῷ σκοπῷ τῆς
ναυτικῆς ἀμύνης τῆς χώρας· τὴν ἀπρητήθη, ὅχι διὰ
νὰ συντηρηθῆ δι' αὐτοῦ στόλος, ἀλλὰ διὰ νὰ λάβῃ ὁ
βασίλευς πόρους τοὺς ὁποίους κατὰ τὸ δοκοῦν μὲν
ἤδυναντο ν' αὐξήσῃ, κατὰ τὸ δοκοῦν δὲ νὰ μεταχειρι-
σθῆ πρὸς οἰονδήποτε σκοπόν.

Τὸ ἔθνος ὅλον ἐτραγῆθη καὶ ἠγανάκτησεν. Ὁ δὲ
Ἰωάννης Ἀμπδῆνο: (John Hampden), πλούσιος τις
κατοικὸς τῆς Βουκιγγωμικῆς κομητίας, ἀπὸ ἀγαθῶν
μὲν πατέρων, ἔλκων τὸ γένος καὶ μάλιστα τιμώμε-
νος παρὰ τοῖς συνεπαρχιώταις, ἀλλὰ μέχρι τῆς ἐπο-
χῆς ταύτης ὀλίγον γνωστός εἰς τὸ λοιπὸν βασιλεῖον, ἂν
καὶ συναχθεῖς μετὰ τῆς ἀντιπολιτεύσεως εἰς τὰ δύο
προλαβόντα παραμένοντα, ἔλαβε τότε τὸ θάρρος ν' ἀν-
τιπαραταχθῆ εἰς τὴν ὅλην δυνάμιν τῆς κυβερνήσεως
καὶ ν' ἀναλάβῃ τὴν δαπάνην καὶ τὸν κίνδυνον τοῦ νὰ
ἀμφισβητήσῃ τὴν ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἡπροτεινομένην
ὑπέρογκον ἀξίωσιν. Ἡ ὑπόθεσις καθυπεβλήθη εἰς τὴν
ἀρχὴν τοῦ θησαυροφυλακίου (Exchequer Chamber),
ἧτις σύγκειται ἀπὸ τῆς ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνοῦ τοῦ δικα-
στηρίου τοῦ θησαυροφυλακίου (court of exchequer),
τοῦ ἰδίως λεγομένου βασιλικοῦ δικαστηρίου (court of
Kings bench) καὶ τοῦ Ἀέρδου Καγγελαρίου. Τοσοῦ-
τον δὲ ἰσχυροὶ ὑπῆρχον κατὰ τῶν ἀξιώσεων τοῦ στέμ-
ματος· λόγοι, ὥστε, ὅσα ὑπογεῖραι, ὅσα ἀνδραποδι-
αίς καὶ ἂν ἦσαν οἱ δικασταί, ἡ κυβέρνησις δὲν ἤδυνῆ-
θη νὰ ἐπιτύχῃ κατὰ τοῦ Ἀμπδῆνου· εἰμὴ τὸν ἐλά-
ττειον τῆς πλειονοψηφίας ὄρον. Οὐδὲν ἦτον ὅμως ἡ
πλειονοψηφία αὐτῆ ἀπερήνατο, ὅτι ἐπιτρέπεται, κατὰ
τοὺς νόμους, ἡ δι' ἀπλοῦ βασιλικοῦ διατάγματος
εἰσπραξίς τῶν πρὸς συντήρησιν τοῦ στόλου ἀναγκαίων
χρημάτων, ὅπερ, κατὰ τὴν ὁροστάτην τοῦ Οὐεντουορ-

θίου παρατήρησιν, συνεπήγγο ἀπαραίτητως, ἂν καὶ
μὴ ῥητῶς ἐκφρασθῆν, ὅτι ἐπιτρέπεται ἐπίσης ἡ ἀνε-
τῆς συνευδοκίαιος τοῦ Παρλαμέντου εἰσπραξίς τῶν
ἀναγκαίων πρὸς συντήρησιν στρατοῦ χρημάτων. Ἡ
δικαστικὴ αὐτῆ ἀπόφασις, ἧτις ἐψηφίσθη κατ' αὐτὸν
ἐκείνον τὸν μῆνα κατ' ὄν ἐξεδόθη καὶ ἡ καταδικὴ τοῦ
Πρυνίου καὶ τῶν μετ' αὐτοῦ συγκατηγορηθέντων,
παρώξυνεν ἔτι μάλλον τὴν ὀργὴν τοῦ ἔθνους, καὶ δὲν
ὑπάρχει ἀμφιβολία, ὅτι πρὸ μιᾶς ἑκατονταετηρίδος
γενικὴν ἤθελε προκαλέσει στάσιν. Ἄλλ' ἐν τῷ μετα-
ξῦ τούτῳ ἡ βλικὴ ἐθνημέρια καὶ αἱ εἰρηναῖοι τοῦ τό-
που ἔξει προήχθησαν ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε οἱ ἄνθρω-
ποι ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐδίστασαν πρὶν ἢ καταβῶσιν
εἰς τὴν ἐσχάτην ἐκείνην καὶ ἀποτρόπαιον ἀνάγκην.

Αὕτη δὲ εἶναι ἡ ἐποχὴ κατ' ἣν ἡ ἐλευθερία τῆς
Ἀγγλίας τὸν μέγιστον ὑπέστη κίνδυνον. Οἱ ἀντίπα-
λοι τῆς κυβερνήσεως ἤρχισαν νὰ ἀπελπίζωνται περὶ
τῆς τύχης τῆς πατρίδος αὐτῶν, καὶ νὰ θεωρῶσι τὰς
ἐρήμους τῆς βορείου Ἀμερικῆς ὡς τὸ μόνον ἄσυλον,
ἐν ᾧ ἠδύναντο νὰ ἀπολαύσωσι πολιτικὴν καὶ πνευμα-
τικὴν ἐλευθερίαν. Ἐκεῖ ὀλίγοι τινὲς τολμηροὶ καθα-
ρόθησκοι, οἵτινες, διὰ νὰ διατώσωσι τὴν θρησκείαν
αὐτῶν, δὲν ἐψήφουν οὐδὲ τὴν μανίαν τοῦ ὠκεανοῦ
οὐδὲ τοὺς μύχθους τοῦ ἀπολιτίστου βίου, οὐδὲ τοὺς
δυσχας τῶν ἀγρίων θηρίων, οὐδὲ τοὺς πελέκεις ἀγρι-
ωτέρων ἔτι ἀνθρώπων, εἶχον κατασκευάσει, ἐν μέ-
σῳ ἀχανῶν δρυμῶνων, χωρία, τὰ ὁποῖα ἀπέβησαν
μὲν ἤδη πόλεις μεγάλαι καὶ πλούσιαι, καίτοι δὲ
πολλὰς καθόντα μεταβολὰς, ὥζουσιν ἐτι ἔχνη τινα,
τοῦ χαρακτῆρος τῶν ἱδρυτῶν ἐκείνων. Ἡ κυβέρνησις,
ἀποστρεφόμενη τὰς νέας ταύτας ἀποικίας, ἐζήτησε ν'
ἀναγκασθῆ βιαίως τὸ βεῖμα τῶν ἀποδημούντων εἶναι
δὲ περιεργὸν ὅτι, κατ' ἣν στιγμῆν, κατὰ Μάϊον τοῦ
1637 ἐξεδόθη τὸ ἀπαγορευτικὸν τοῦτο διάταγμα, τέτ-
ταρες τῶν κυριωτέρων πρωτουργῶν τῆς μεταπολιτεύ-
σεως, ὁ Πύμ, ὁ Ἀσπερίλιος, ὁ Ἀμπδῆνο: καὶ ὁ Κρόμβελ,
εἶχον ἐπιθῆ ἐπὶ τοῦ πλοίου ἵνα καταλίπωσι τὴν
πατρίδα γῆν. Καὶ αὐτοὶ μὲν, κατὰ παράδοξον τῆς
τύχης συγκυρίαν, διεκωλύθησαν τοιοῦτοτρόπως ἀπὸ τοῦ
ν' ἀποπλεύσωσι, πλείστοι ὅμως ἄλλοι γενναῖοι καὶ
αὐλαβεῖς ἄνδρες ἀνεχώρησαν ἀπανταχόθεν τῆς ἀρχαί-
ας Ἀγγλίας καὶ ἐζήτησαν πατρίδα νέαν πέραν τοῦ
Ἀτλαντικοῦ, ὥστε ὁ Οὐεντουόρθιος ἠδύναντο ἠδῆ νὰ ἀ-
γαλλεταῖ ἐλπίζων, ὅτι προσεχῆ θέλει λάβει ἐκτέλεσιν
τὸ διαμαρτέρες αὐτοῦ. Ἐφόντι ἐὰν αὐστηρὰ ἐσθηρεῖτο
οἰκονομία, ἐὰν ἐπιμελῶς ἀπεφεύγετο πᾶσα μετὰ ἐ-
ξωτερικῶν δυνάμεων σύγκρουσις, τὰ χρέη τῆς βασι-
λείας ἤθελον πληρωθῆ καὶ ἡ κυβέρνησις ἠδύναντο νὰ
ἀποταμιεύσῃ τὰ ἀναγκαῖα πρὸς συντήρησιν ἰσχυροῦ
στρατοῦ χρήματα, δι' οὗ εὐχερῶς πάλιν ἠδύναντο νὰ
καταβάλλῃ πᾶσαν τοῦ ἔθνους ἀντίστασιν.

Ἐν τῇ κρίσει ταύτῃ περιστασί, ἐν ἐπιχειρήματι
παράφρονος θεοβλαβείας ἠλλοίωσεν ἐν ἀκαρεῖ τὴν ὀ-
λιν ὄψιν τῶν πραγμάτων. Ἡ Κυβέρνησις, ἐὰν ἦτο φρό-
νιμος, ὥρσειε νὰ πολιτευθῆ πρὸς τὴν Σκωτίαν μέ-
τὰ πλείστης προσοχῆς καὶ πραότητος, μετρίσου ἀ-
σφαλίαν τὸ κατὰ τὴν λοιπὴν Ἀγγλίαν κράτος. Διότι
ἐξ ὅλων τῶν βασιλείων ὅσα συνεκρότου τὴν μοναρχί-
αν τῆς μεγάλης Βρετανίας, ἐν Σκωτίᾳ μάλιστα
μέγιστος ὑπῆρχε κίνδυνος μήπως εἰς σπινθῆρ ἀνά-
ψῃ, φλόγα, δυναμένη νὰ παραγάγῃ γενικὴν πυρκαϊάν.
Νόμιμον μὲν ἀντιπολιτεύσειν, οἷα ἐν Ἀγγλίᾳ συνίβαι-
νεν, ἡ κυβέρνησις δὲν εἶχε νὰ φοβηθῆ ἀπὸ τὴν Σκω-
τίαν· διότι τὸ Παρλαμέντον αὐτῆς ἦτο παύσηνιον·
ἀλλ' ὁ λαὸς ἐξεναντίας ἀνιδείχθη αἰεὶ ποτε μάλιστα
ταραχώδης καὶ δυσάγωγος. Ὁ λαὸς αὗτος ἦτο ἤδη
δυσηρεστημένος διὰ τὴν διυτερεύουσιν ὡς πρὸς τὴν
Ἀγγλίαν τάξιν, ἣν ἔλαβε, τῆς συνεργείας τῶν ἰσίων
αὐτοῦ βασιλέων, ἡ πάλαι ποτὲ τοσοῦτον γενναίως καὶ
ἐνδύξως συντηρητάτα τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς αὐτοῦ
πατρίδος. Πραοτούτας ὁ λαὸς ἐκείνος ἦτο ὁ θερμώ-
τερος τῶν καθ' ἅπασαν τὴν Εὐρώπην ζηλωτῶν
τῆς ἀποτόμου τοῦ Καλθίνου διαμαρτυρήσεως, ἐξ-
ίσου ἀποτροπιαζόμενος καὶ τὴν Ῥωμαϊκὴν ἐκ-
κλησίαν καὶ τὴν καθ' ἑκάστην ἐπὶ μάλλον καὶ μάλλον
προσεγγίζουσαν πρὸς ἐκείνην Ἀγγλικανικὴν. Ἡ
Κυβέρνησις ἐντούτοις ἐπέβηκε πρὸς καιροῦ νὰ ἐκτείνῃ
τὸ Ἀγγλικανικὸν σύστημα ἐπὶ ἅπασαν τὴν νῆσον καὶ
εἶχεν ἤδη ἐπιχειρήσει διαφόρους μεταβολὰς σφόδρα
ἀπερσεκούσας εἰς τοὺς πρεσβυτεριανούς, ὅτε ἐν-
1637, ἀπεφάτισε νὰ προχωρήσῃ εἰς τὸν τολμηροτέ-
ρον καὶ ἐκινδυνωδέστερον ὅλων αὐτῶν τῶν νεωτερι-
σμῶν, ἀναγκάζουσα τοὺς Σκώτους νὰ παραδεχθῶσιν
ὅχι μὲν τὴν Ἀγγλικανικὴν λειτουργίαν, ἀλλὰ λει-
τουργίαν τινα τὴν ὁποῖαν οἱ αὐστηροὶ διαμαρτυρό-
μενοι ἐθεώρουσαν ἔτι χείρονα τῆς Ἀγγλικανικῆς.

Εἰς τὸ ἐπιχειρήματι τοῦτο ὀρεῖται ἡ Ἀγγλία τοὺς
ἐλευθέρους αὐτῆς θεσμούς· ἡ πρώτη ἐφαρμογὴ τῶν
ἀλλοτριῶν ἐκείνων τελετῶν, παρήγαγεν ἐν Ἐδιμ-
βούργῳ, τῇ 23 Ἰουλίου 1637, ταραχὴν μεγάλην, ἣ
τῆς μετ' ὀλίγον καθήτησεν εἰς ἐπανόστασιν. Φιλο-
τιμία, φιλοπατρία, θρησκομανία, ἀναμιχθεῖσαι ἐπὶ τὸ
ἔθ, διήγειρον θύελλαν φοβεράν· τὸ ἔθνος ἄπαν ὄρησεν
εἰς τὰ ὄπλα καὶ ὡς σύνθημα τοῦ ἀγῶνος ἔλαβε τὴν
περίφημον συνομολογίαν τῆς πίστεως (Covenant), τὴν
ὁποῖαν συνέταξαν μὲν ὁ πλείστα παρὰ τῷ λαῷ ἰσχύ-
ων ἱερεὺς Ἰνδερσον καὶ ὁ περίφημος δικηγόρος Ἰόν-
στων, ὠρχίσθησαν δὲ νὰ τηρήσωσιν ἅπαντες οἱ κάτοι-
κοι τῆς Σκωτίας. Ὅτι ἡ Ἀγγλία ἠδύναντο νὰ δα-
μάσῃ τοὺς Σκώτους, τοῦτο ἀπεδείχθη ἀριδύτως με-
τὰ τινὰς ἐνιαυτούς· ἀλλ' εἰς τὴν παρούσαν περίστασιν
μία μὲν μερὶς τοῦ Ἀγγλικοῦ λαοῦ εἶχε πλείστα, ἕ-
κα θρησκευτικῶν λόγων, συμπαθείας, πρὸς τοὺς ἀπο-
στάτας, πολλοὶ δὲ ἄλλοι Ἀγγλοὶ, ἀδιαφοροῦντες πρὸς
τὰ θρησκευτικὰ ζητήματα, ἔβλεπον μὲ εὐχαρίστησιν
τὴν πρόδοον τῆς ἐπαναστάσεως, ἐπὶ τῇ ἐλπίδι, ὅτι
ἐντεθῆν θέλουσιν ματαιωθῆ τὰ μελετώμενα αὐθαίρετα
βουλεύματα καὶ θέλει κατασταθῆ ἀπαραίτητος ἡ συγ-
κρότησις τοῦ παρλαμέντου.

Τοῦ παραλόγου σφάλματος τοῦ παραγαγόντος
τὴν δυσχέρειαν ταύτην ὑπεύθυνος δὲν εἶναι ὁ Οὐεντου-
όρθιος, διότι τὸ σφάλμα τοῦτο ἀνέτρεπεν ἅπαντα αὐ-
τοῦ τὰ σχέδια. Ἀφ' ἑτέρου ὅμως ἡ ὀξεία ἐκείνη φύ-
σις δὲν ἠδύναντο νὰ συμβουλεύσῃ τὸ ὑποχωρήσαι· ὅ-
θεν ἐν ἔτει 1639 ἐγένετο ἀπόπειρα τοῦ νὰ περιστα-
λῇ διὰ τῆς σπάθης ἡ ἐπανόστασις· ἀλλὰ τὸ ἔργον ἀ-

τῆς ἀποτροπιαζόμενος καὶ τὴν Ῥωμαϊκὴν ἐκ-
κλησίαν καὶ τὴν καθ' ἑκάστην ἐπὶ μάλλον καὶ μάλλον
προσεγγίζουσαν πρὸς ἐκείνην Ἀγγλικανικὴν. Ἡ
Κυβέρνησις ἐντούτοις ἐπέβηκε πρὸς καιροῦ νὰ ἐκτείνῃ
τὸ Ἀγγλικανικὸν σύστημα ἐπὶ ἅπασαν τὴν νῆσον καὶ
εἶχεν ἤδη ἐπιχειρήσει διαφόρους μεταβολὰς σφόδρα
ἀπερσεκούσας εἰς τοὺς πρεσβυτεριανούς, ὅτε ἐν-
1637, ἀπεφάτισε νὰ προχωρήσῃ εἰς τὸν τολμηροτέ-
ρον καὶ ἐκινδυνωδέστερον ὅλων αὐτῶν τῶν νεωτερι-
σμῶν, ἀναγκάζουσα τοὺς Σκώτους νὰ παραδεχθῶσιν
ὅχι μὲν τὴν Ἀγγλικανικὴν λειτουργίαν, ἀλλὰ λει-
τουργίαν τινα τὴν ὁποῖαν οἱ αὐστηροὶ διαμαρτυρό-
μενοι ἐθεώρουσαν ἔτι χείρονα τῆς Ἀγγλικανικῆς.

Εἰς τὸ ἐπιχειρήματι τοῦτο ὀρεῖται ἡ Ἀγγλία τοὺς
ἐλευθέρους αὐτῆς θεσμούς· ἡ πρώτη ἐφαρμογὴ τῶν
ἀλλοτριῶν ἐκείνων τελετῶν, παρήγαγεν ἐν Ἐδιμ-
βούργῳ, τῇ 23 Ἰουλίου 1637, ταραχὴν μεγάλην, ἣ
τῆς μετ' ὀλίγον καθήτησεν εἰς ἐπανόστασιν. Φιλο-
τιμία, φιλοπατρία, θρησκομανία, ἀναμιχθεῖσαι ἐπὶ τὸ
ἔθ, διήγειρον θύελλαν φοβεράν· τὸ ἔθνος ἄπαν ὄρησεν
εἰς τὰ ὄπλα καὶ ὡς σύνθημα τοῦ ἀγῶνος ἔλαβε τὴν
περίφημον συνομολογίαν τῆς πίστεως (Covenant), τὴν
ὁποῖαν συνέταξαν μὲν ὁ πλείστα παρὰ τῷ λαῷ ἰσχύ-
ων ἱερεὺς Ἰνδερσον καὶ ὁ περίφημος δικηγόρος Ἰόν-
στων, ὠρχίσθησαν δὲ νὰ τηρήσωσιν ἅπαντες οἱ κάτοι-
κοι τῆς Σκωτίας. Ὅτι ἡ Ἀγγλία ἠδύναντο νὰ δα-
μάσῃ τοὺς Σκώτους, τοῦτο ἀπεδείχθη ἀριδύτως με-
τὰ τινὰς ἐνιαυτούς· ἀλλ' εἰς τὴν παρούσαν περίστασιν
μία μὲν μερὶς τοῦ Ἀγγλικοῦ λαοῦ εἶχε πλείστα, ἕ-
κα θρησκευτικῶν λόγων, συμπαθείας, πρὸς τοὺς ἀπο-
στάτας, πολλοὶ δὲ ἄλλοι Ἀγγλοὶ, ἀδιαφοροῦντες πρὸς
τὰ θρησκευτικὰ ζητήματα, ἔβλεπον μὲ εὐχαρίστησιν
τὴν πρόδοον τῆς ἐπαναστάσεως, ἐπὶ τῇ ἐλπίδι, ὅτι
ἐντεθῆν θέλουσιν ματαιωθῆ τὰ μελετώμενα αὐθαίρετα
βουλεύματα καὶ θέλει κατασταθῆ ἀπαραίτητος ἡ συγ-
κρότησις τοῦ παρλαμέντου.

Τοῦ παραλόγου σφάλματος τοῦ παραγαγόντος
τὴν δυσχέρειαν ταύτην ὑπεύθυνος δὲν εἶναι ὁ Οὐεντου-
όρθιος, διότι τὸ σφάλμα τοῦτο ἀνέτρεπεν ἅπαντα αὐ-
τοῦ τὰ σχέδια. Ἀφ' ἑτέρου ὅμως ἡ ὀξεία ἐκείνη φύ-
σις δὲν ἠδύναντο νὰ συμβουλεύσῃ τὸ ὑποχωρήσαι· ὅ-
θεν ἐν ἔτει 1639 ἐγένετο ἀπόπειρα τοῦ νὰ περιστα-
λῇ διὰ τῆς σπάθης ἡ ἐπανόστασις· ἀλλὰ τὸ ἔργον ἀ-

πεδείχθη ανώτερον των πολεμικών πόρων της κυβερνήσεως. Η παρά τους κειμένους νόμους εισπραξίς νέων φόρων ήθελε εισθαι, εις τιαούτην πραγματων καταστασιν, παραφροσύνη' απερασίθη λοιπόν εξ ανάγκης, εν έαρι του 1640, ή συγκρότησις του Πρωλαμεντου.

Η περι τουτου άγγελια ευχαρίστησε το έθνος ή νία των κοινοτήτων βουλή ήτο τοσοϋτον περι τας άξιώσεις αυτης μετρία και τοσοϋτον προς τον θρόνον ευλαβής, ώστε εις πολλήν ενέβαλεν ανησυχίαν τους άρχη ους της αντιπολιτεύσεως, τον Πύμ, τον Άμπόθηνου, τον Σαιντ-Ιόνιον (Saint John) Άλλ' εσφ μετρία και αν ήτο ή βουλή, δεν ήδύνατο να μη ποιήσιν λόγον τινά των παθημάτων δια υπέστη επί ενδεκαετία ήδη το έθνος. Άμα δε επιχειρήσασα να εξετασθ τὰ κακάπονα ταύτα, διελύθη δυσμενώς υπό του βασιλέως, τρεις μόλις εβδομάδας από της συγκροτήσεως της.

Μίσην ώρον μετά την διάλυσιν ταύτην, ο Έδουάρδος Γ΄ της, ο μετέπειτα Λόρδος Κλάρενδον αναδειχθείς, άπήνησε τον Σαιντ-Ιόνιον, φίλον οντα του Άμπόθηνου και ένα των άρχηγών, ως προειπομεν, της αντιπολιτεύσεως. Ο Γ΄ της ήτο κατηγορής, εξεκατις δε ο Σαιντ-Ιόνιος, ός τις συνήθως ήτο οκυρωπόδης και άγίαστος, εφαινετο περιχαρής και φαιδρός. «Τι ούε ταρατται;» ειπε προς τον Έδου. — «Ο,τι τα βράττει» απήτησεν ούτως, «πολλούς τιμίους άνθρώπους, ή διάλυσις του προίμου τούτου πρωλαμεντου, υπό όποιον μόνον ήδύνατο να εκιέρηθερπειαν τινά υεις την παραχρήν εις τήν οικίαν εύρισκόμεθα.» — «Και οδεν ήξούρις», επανέλαβεν ο Σαιντ-Ιόνιος, «ότι πριν τα πράγματα ελελιωθώσιν, ανάγκη να χειροτερευώσιν ενι μάλλον το πρωλαμεντον τοϋτο δεν ήθελσ κραζει ποτέ τα διοντα.»

Πολλοί των βουλευτών εξετασθησαν τότε ενεκα της εκπληρώσεως των βουλευτικών αυτών καθήκόντων και φυλακίσθησαν. Ο ναυτικός φόρος εισπραχθη μετ' κλειστής αυστηρότητος. Στρατιώται συνεέγησαν διά της βίας και τελευταίαν φοράν, κατά μήνα Μαίον του 1640, εγένετο εν Άγγλία χρήτις των βασανιστηρίων, τα όποια ανέκαθεν, και εν αυταίταις ήμέραις της διανοσίας δουλοσύνης, εθισθηθησαν υπό των δικαστηρίων ως παράνομα. Το παν ήδη εξαρτάτο από της εκβάσεως του κατά των Σκώτων πολέμου. Άλλ' ο στρατός του Καρόλου, συγκείμενος από νεοσυλλέκτων, δυσμενώς έχόντων, ενεκα των θρησκευτικών και πολιτικών αυτών δοξασιών, προς τον ανά χειρας άγώνα, ήτο πολύ φοβερώτερος προς τους ήγειμόνας αυτου ή προς τον έχθρον. Οι Σκώτοι, ανθαρήθουμενοι υπό των άρχηγών της Άγγλικής αντιπολιτεύσεως και από την άσθενη αντίστασιν του Άγγλικου στρατου, διαδύναται τα όνορα, ενέβαλον εντός αυτης της Άγγλιας. Τοσοϋτος δε παρήχη εντευθεν όρυθος εν τω βασιλικώ στρατώ, ώστε φέδος ήτο μήπως καταντή εις στάσι, πάντες δ' εξεπλάγησαν, εκτός ειός και μένου άνδρός, του Στρασφορδίου, ός τις, μεταμφοβείς υπό του Καρόλου από της Ιρλανδίας, να συνδράμη αυτον εις την κρίσιμον εκείνην

έποχήν, δεν έπαυεν επιμένων εις την παντου και πάντοτε διά της βίας καταστολήν.

Άλλά ο Καρόλος ήρχισε να ειτάζει και να άθουμυ και εν τη άμηχανία ταύτη, επεινήσε να συγκάλεση περι εκυτον, παρά τα πρό πολλών εκατονταετηρίδων νενομισμένα, μόνην την βουλήν των Λόρδων, προς ήν ολιγωτέραν ήσπύετο άποστρεφην ή προς την των κοινοτήτων βουλήν. Οι Λόρδοι όμως δεν έτόλμησαν να αναλαβωσι τα άνωταύτω αυταις αντισηταγματικά έργα και συνεβύλευσαν τον βασιλέα να συγκελήρη ήλόκληρον το πρωλαμεντον. Αυταις δε, ουδέ χείματα έχων, ουδέ πίστιν, ουδέ κρείτος εν τω ίδίω αυτου στρατοπέδω, υπέκυψε τελευταίον εις την αναπόδραστον ανάγκην και κατά Νοέμβριον του 1640 συνεκροτήθη το μακρόν λεγόμενον εκείνο Πρωλαμεντον, το όποιον ευελλε μεν να επιέρη πολλας εις την Άγγλιαν συμφοράς, εμελλε δε να συντελέση εις την παγίωσιν της συταγματικής αυτης μοναρχίας.

Μέχρι της εποχής ταύτης, είδομεν την μεν παντοδύναμον κυβέρνησιν άδικουδον δεινώς, το δε πικρόμελον έθνος αναδεικνυον θαυμαστήν καρτερίαν από τουδε και εις το εξής. Θέλομεν εξεναντίας ίδει το ισχυρόν αποβαίνον έθνος παρεκτερεπόμενον εις άνομίαν φοβεράν, ένα δε μάλιστα των υκουργών του Καρόλου αντιπύσσοντα εις την ανομίαν εκείνην ζήλων τον τη άληθινή φρόνημα και παράστημα ψυχής εξύψισον. Διότι τοιούτη είναι ή άπένεια της ανθρωπίνης φύσεως, ώστε ως επί το πολύ δεν δύναται να φέρη σωφρόνως την απερίπτωτον ισχύν και εύμερίαν, διά να αναδειξη δε την άρετην αυτης, ανάγκην έχει πάλας και συμφορών.

Τη 3 Νοεμβρίου 1640, ο Βασιλεύς εγκαθίδρυσε το πρωλαμεντον, μεταβάς επί τουτω εις Ουιστιμίντερον άνευ περατάξιώς τινας, ουχι λοιπας και ανά μέσον των ιδίων της πόλεως, κατά το έθος, αλλά διά του Γκαμέτιος ποταμου, εν άπλω άνατιώ, ως αν εισοδύμενος τα όμματα του πλήθους. Ο λόγος του υπήρξεν άόριστος και σκοτεινός, και υπεργήθη μεν την θεράπειαν όλων των άδικημάτων, άλλ' επέρειεν άποκαλών τους Σκώτους απιστίας και ζήτων την από του βασιλείου εξωσιν αυτών. Η βουλή των κοινοτήτων ήκουσα τον λόγον τουτον μετ' ευλαβείας ψυχράς, και, άμα απελθόντος του βασιλέως, οι μεταξύ των αντιπροσώπων του έθνους εύχρίθμοι του ήγειμόνος φίλοι ενόησαν, από των μετά των συναδέλφων συνδιαλέξεων, ότι ή κοινή όργή υπερέβαλλε παν μέτρον. Τωόντι τοσαύτη υπήρξεν, επί δώδεκα περίπου έτη, ή κατάθλιψις και ή ανομία της πνευματικής και πολιτικής διαίτησεως, ώστε και αυτοί οι άνθρωποι οίτινες συνήθως ήσαν φίλοι της τάξεως και της άρχής εφαινοντο ήδη διατεθειμένοι ν' απαιτήσωσι μετ' εζήλου τας ριζικωτέρας μεταρρυθμίσεις και την εις δίκην εισαγωγήν των όργάνων της τυραννίας ή πάγκοινοσ αφτη αντιπολιτευσις δεν ώρματο βεβαίως άπασα από των αυτών άρχών, ουδέ προς το αυτό άπασα ενκόπευε τέλος. Ο Κολλεπίετρος, ο Δηθιος, ο Φαυκλίνδιος, ο Γ΄ της και οι όπαδοί αυτών δεν ήθελον βεβαίως να εκμηδενίσωσι την βασιλείαν, ή

θελον εξεναντίας αυτην πάντοτε ισχυρόν, αλλά μόνον περισελλομένην υπό της περιοδικής δυνάμεως των δύο βουλών, εντός των όρων του νόμου. Ο δε Άμπόθηνος, ο Πύμ, ο Ολλιος και οι μετ' αυτών συντασσόμενοι έμελέτων να αφαιρέσωσιν από του στόματος της κυβέρνησιν των πραγμάτων εις την βουλήν. Οπισθεν δε αυτών, βουλευται τινες έμπαθέστεροι, άλλ' άκατονόμαστοι εισέτι, ο Κρόμβελ και οι μετ' αυτου, εξέπερον ήδη εκ διαλειμμάτων, κατά του προσωπου του βασιλέως και του τύπου της Κυβερνήσεως λόγους ενι απειλητικωτέρους. Άλλ' άπαντες, ουτοι οι χωματισμοί της αντιπολιτεύσεως, οίτινες έμελλον βραδύτερον ν' αποτελέσωσι κόμματα διάφορα, περιελάθοντα προς άλληλα εις ήβην φοβήραν, συνεχωνούοντο εισέτι, κατά την πρώτην ταύτην του μακροϋ πρωλαμεντου σύνοδον, εις μίαν και μόνην μεγάλην φατρίαν, άπαιτούσαν μιά φωνή την θεράπειαν μεν των γενομένων καταχρήσεων, την καθιέρωσιν δε των άπαιτητήτων εγγυήσεων.

Η βουλή επροσιμίατεν από της εξετασεως των άδικημάτων. Έλαστον αυτης μέλος προσηγεν επί τουτω αναφοράν της πόλεως ή της κομητίας του και ως αν δεν ήρκει τοϋτο να τα πάντα άποκαλύψη, πλέον των 40 επιτροπών ιδρύθησαν εν τη βουλή να αναζητήσωσι τας καταχρήσεις και δεχθώσι τα κακάπονα των πολιτών. Είς δε την αποδοκιμασίαν των πράξεων προσητέθη ή γενική κατά των αθουργών αυτών προγραφή. Όλοι οι υπάλληλοι της κυβερνήσεως, οίτου όηποτε βαθμοϋ, όσοι μετέλαβον της εκτελέσεως των κατακρινομένων μέτρων, εστιγματίσθησαν ως εγκληματισταί και ήδύνατο, κληθέντες ενώπιον της βουλής, να τιμωρηθώσι διά προστίμων, διά φυλακίσεως, διά δημύσεως. Και ουδ' οι βουλευται αυτοί διεφυγον την τοιαύτην άνάγκασιν' πολλοί απεκλείσθησαν, λόγω μεν διότι ώφελήθησαν από τα μονοπώλια ή επί άλλαις προφάσεσιν, αληθώς δε διότι δεν ώμοφρόνον προς την κλεινοσηφροδσαν αντιπολιτευσιν' ενθ' τινές των μάλιττα δυσφημισμένων μονοπωλιών έγέγοντο δικτοί, διότι αφωσιώθησαν εις την παντοδύναμον εκείνην κλεινοσηφρίαν.

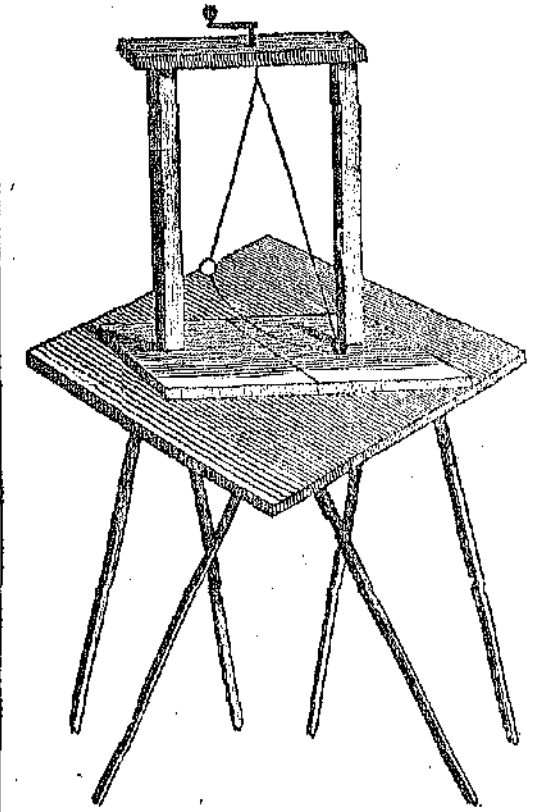
(Η συνέχεια ακολουθεί.)

ΕΠΙΓΕΙΟΣ ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ ΤΗΣ ΚΥΚΛΙΚΗΣ ΚΙΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΓΗΣ.

Ότι ή γη στρέφεται περι εκυτην, είναι αλήθεια ήν δεν άγνοει σήμερον ουδ' ο έσχάτος μαθητής των δημοτικων σχολείων. Άλλά πόσην διδασκόμεθα την άναμ-

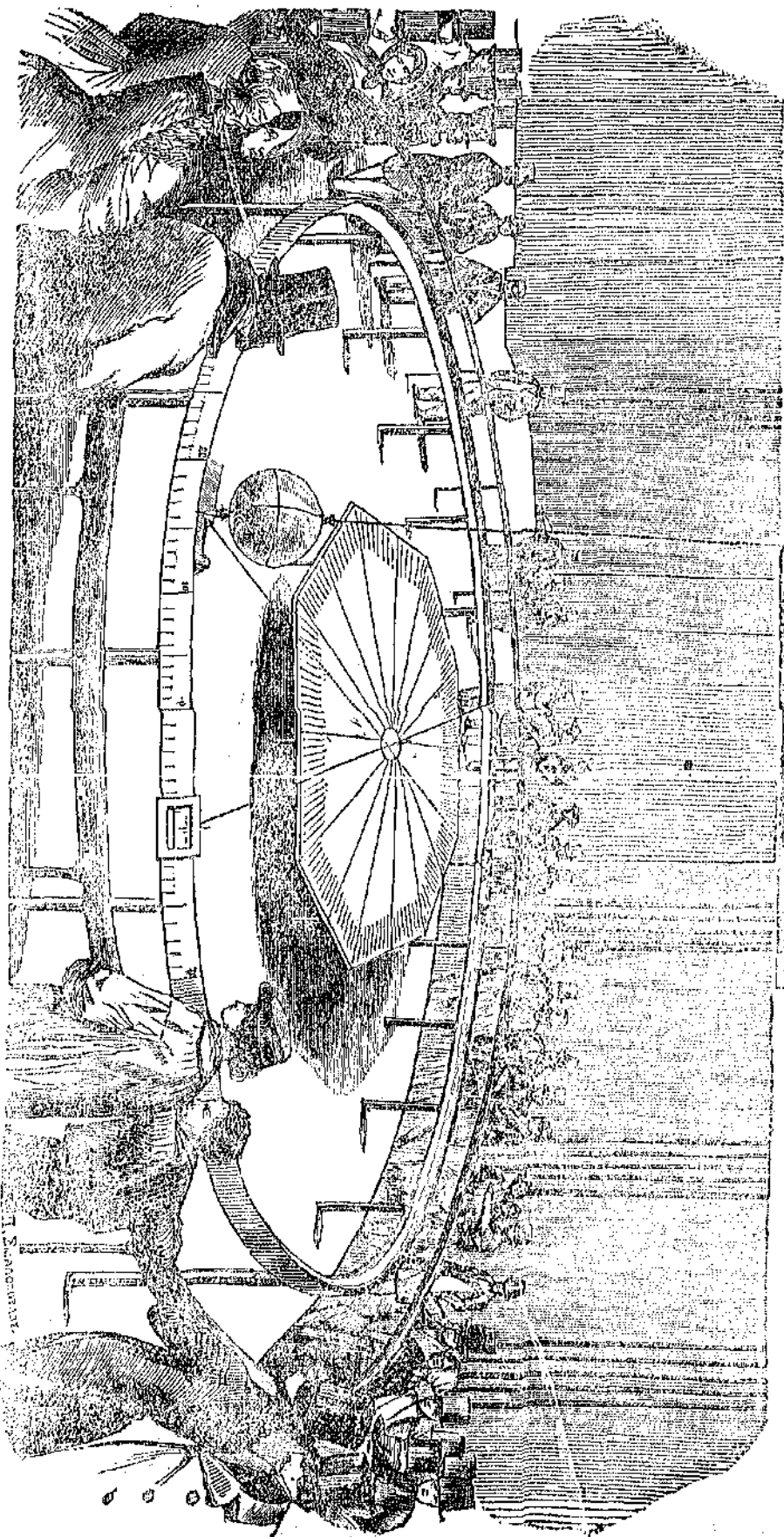
φισθήτητον ταύτην αλήθειαν; Από παρατήρησιν ουρανίων φαινομένων. Δέν ήτον άραγε δυνατόν να εύρωμέν τινα επίγειον του γήινου τούτου φαινομένου άπόδειξιν, να βιάσωμεν την γην να μάς διηγηθ ή ίδια την ιστορίαν της; Τοϋτο εκήτησεν ο γάλλος μαθηματικός Κ. Φουκό, και τοϋτο θαυμασίως κατάρθασε δι' απλουτάτου τρόπου, δι' θέλομεν περισπαθήσει απλούτιστα να καταστήσωμεν τοίς αναγνώσταις καταληπτόν.

Σύμα θαρό, κρεμάμενον και ελευθέρως κινούμενον εις άκρον κλωστής, ήτις άνωθεν είναι δεδεμένη εις στερεόν σημειον, ως τα θαρύδια φερ' ειπείν των μεγάλων ώρολογίων, διαμάζεται εκκρεμές νόμος δε τουτου είναι, ότι διάκίς τίθεται εις κίνησιν κατά κύκλων της σφαιρας, ή; κέντρον είναι το σημειον ασ' ου εξαστάται, εξ αιτίας της αδρανείας, ήτις είναι εν των κατηγορουμένων τη; ύλης, διατηρεί σταθεώς την διεύθυνσιν ταύτην, εκτός αν επενεργήση επ' αυτο εξωτερική τις αιτία. Αν παραδείγματος χάριν ή πρώτη ιδις δοθη εις το εν κρεμές από ανατολών προς

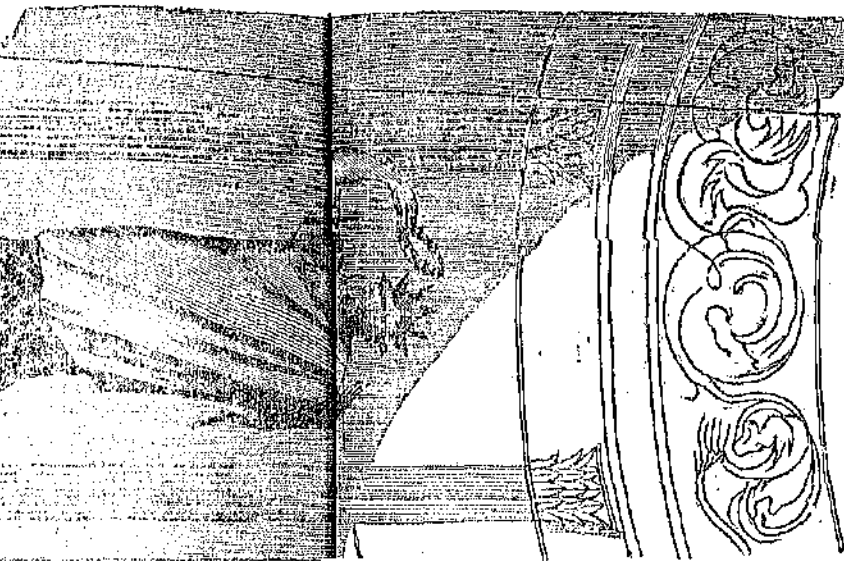

δυσης, θέλει εξακολουθήσει κινούμενον από ανατολών προς δυσης και από δυσην προς ανατολάς μέχρις ου ή κίνησις παύση.

Άλλ' ός υποθέσωμεν ενι το σημειον άφ' ου το εκκρεμές εξαστάται, στρέφεται περι εκυτο εν ω έκίνο κινείται ποίαν κίνησιν ήλιος λαβειώς εκ τουτου το εκκρεμές; Είς την κρεμύσαν πρώτην είκόνα, επί τραπέζης κειτάς σάνις, έσ' ή; έγείρονται δύο κάθετα ζύλα, φέροντα εν όριζόντιον επί της κορυφής των. Απ' αυ-

τοῦ ἐξαρτάται τὸ ἐκκρεμές. Ἡ σανὶς εἶχε κατ' ἀρχὰς τὰς πλευρὰς τῆς παραλλήλου πρὸς τὸ τῆς τραπέζης, καὶ τὸ ἐκκρεμές ἐφέρετο ἀπὸ τοῦ μέσου τῆς μιάς πρὸς τὸ μέσον τῆς ἄλλης τῶν μακροτέρων πλευρῶν τῆς σανίδος καὶ τῆς τραπέζης παραλλήλως πρὸς τὰς μικροτέρας πλευρὰς ἀμφοτέρων. Ἔστω ἤδη ὅτι στρέφωμεν τὴν σανίδα

περὶ ἐνυτήν θραδίως καὶ αἰεὶ δικαίῳ κλωβισμοῦ. Ποίαν διεύθυνσιν θέλει ἀκολουθήσει τὸ ἐκκρεμές; Ἡολλοὶ θέλουσι θεβαίως εἰπεῖν ὅτι τὸ ἐκκρεμές θὰ ἐξακολουθήσει κινούμενον παραλλήλως μὲν πάντοτε πρὸς τὰς πλευρὰς τῆς σανίδος μὲν ἢ εἶναι συνδεδεμένου τὸ σημεῖον ἀφ' οὗ αὐτὸ ἐξαρτᾶται, κατὰ γωνίας δὲ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἦτον ὀξείας πρὸς τὰς πλευρὰς τῆς τραπέζης. Ἀλλ' ὄλον τὸ

ἐναντίον συμβαίνει. Τὸ ἐκκρεμές διατηρεῖ ἀναλλοίω-ἀποβαίνει, ὡς μᾶλλον τὸ σημεῖον πλησιάζει τὸν πῶλον.

Κατὰ τὴν θεωρίαν ταύτην ὁ Κ. Φουκῷ ἐξέθηκε τὴν ἀπόδειξιν τοῦ ἐντός τῆς περιοχῆς τοῦ ἤδη εἰς γὰρ τῆς ἀγίας Γενεσιῆδος μετασκευασθέντος Πανθίου κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον. Ἀπὸ τῆς κορυφῆς τοῦ ὑψηλοτάτου θόλου τοῦ μεγίστου τούτου οἰκοδομήματος ἐξήρτησε σύρμα χαλκοῦν, εἰς οὗ τὴν ἀκρὰν προσήρμασε χαλκὴν σφαῖραν, λήγουσαν κάτωθεν εἰς ὀξείαν βελόνην. Εἰς τὸ ἕδαφος τοῦ Πανθίου διέθεσεν ἐπὶ πάλων μέγαν ὑψίλον κύκλον, ἔχοντα τὸ κέντρον ἀκριβῶς ἀντιτιτοχοῦν πρὸς τὸ σημεῖον ἀφ' οὗ τὸ σύρμα ἐκρέματο, καὶ διήρτησεν αὐτὸν εἰς μοίρας καὶ μοιρῶν τέταρτα. Ὁμοίως δὲ ἐθήκε καὶ ἐν τῷ μέσῳ αὐτοῦ τραπέζαν, ἐφ' ἧς ἐσχημάτισε γραμμὰς διασαυρούμενας ὑπὸ γωνίας 5 μοιρῶν. Ἀρχόμενος λοιπὸν τοῦ πειράματος, ἔθετε τὸ ἐκκρεμές εἰς κίνησιν κατ' οἰκονομίαν τε διεύθυνσιν, τὸ δ' ἐκκρεμές κατὰ τὸν σταθερὸν αὐτοῦ νόμον ἐμελλε νὰ ἐξακολουθῇ κατὰ τὴν διεύθυνσιν ταύτην μέχρις ὅτου ἤθελε παύσει κινούμενον. Ἔστω βετι ἡ διεύθυνσις αὕτη ἦτον τοιαύτη ὥστε τὸ ἐκκρεμές εἰς ἐκάστην του κίνησιν νὰ χωρῆ ἀκριβῶς πρὸς βορρᾶν καὶ νότον, ἀφ' ἐνὸς νὰ δεικνύη τὸν ἀρκυτοῦρον, ἀφ' ἑτέρου τὸ πρὸς μεσημβρίαν ἀντιστοιχοῦν σημεῖον. Ἀλλ' ἡ γῆ στρέφεται ἀνα πάσαν στιγμὴν ἐπομένως ἡ γραμμὴ ἢ ἡ βελόνη τοῦ ἐκκρεμοῦ ἐχάραξεν ἐπ' αὐτῆς κατὰ πρῶτον, μεταβάλλει τὴν σχετικὴν θέσιν τῆς πρὸς τὰ δύο ἐκεῖνα σταθερὰ σημεῖα. Ἐπειδὴ λοιπὸν τοῦ ἐκκρεμοῦ αἱ κινήσεις ἐπιμένουσι πάντοτε παραλλήλοι πρὸς ἐκεῖνα, διὰ τοῦτο ἐπεταί ἡ πρώτη ἐκείνη γραμμὴ νὰ σχηματίσῃ ἐκάστοτε ἄλλην γωνίαν πρὸς τὴν συνδέουσαν τὰ σημεῖα ταῦτα, ἢ ἄλλως δὲ ἐκάστου ἐτήμητος τῆς ἡ γῆ νὰ λαμβάνῃ ἄλλην θέσιν πρὸς τὴν ἀμετακίνητον μένουσαν διεύθυνσιν τοῦ ἐκκρεμοῦ. Καὶ ὡς ἔταν παραπλήσιον ἀκτῆν, ἡμεῖς μετακινούμενοι, νομίζομεν ὅτι φεύγουσι τὰ ἐπ' αὐτῆς ἀντικείμενα, οὕτω τῆς γῆς κινουμένης, μᾶς φαίνεται ὅτι μεταβάλλεται ὁ ἄξων τῆς ἀμετακινήτου διεύθυνσως τοῦ ἐκκρεμοῦ, τῆς ἀσφαλοῦς ταύτης πυξίδος, ἣτις μᾶς ἀποδεικνύει ναυτολοῦσαν τὴν γῆν μας ἐν τῇ ἐκτάσει. Ἐπὶ τοῦ χείλους τοῦ κύκλου ὁ Κ. Φουκῷ ἐσώρευσε ὀλίγην ἄμμον' ἐκάστοτε λοιπὸν, ὅταν κίς ἡ βελόνη τοῦ ἐκκρεμοῦ ἐπιστρέφῃ εἰς τοῦ κύκλου τὴν περιφέρειαν, σκάπτει εἰς τὴν ἄμμον μικρὰν αὐλακὰ ὀλίγον πλαγίως τῆς προτέρας, καὶ οὕτω βαθμηδὸν προχωρεῖ, μέχρις οὗ μεταβαίνει ἀπὸ τέταρτου εἰς τέταρτον τῆς μοίρας, καὶ ἀπὸ μοίρας εἰς μοίραν' οὕτως ἐντός μιᾶς ἡμέρας ἤθελε διατρέξει τὸν κύκλον ὀλόκληρον, ἂν ὁ κύκλος ἦτον, ὡς εἶπομεν, εἰς τὸν πῶλον. Εἰς πᾶν δὲ ἄλλο μέρος, μεταξὺ τοῦ ἰσημερινοῦ καὶ ἐκάστου τῶν πόλων, τὸν διατρέχει εἰς χρόνιον ἴσον μὲ ἐκκοιτεσσάρας ὥρας πολλαπλασιαζομένης ἐπὶ τοῦ ἡμιτόνου τοῦ πλάτους τοῦ μέρους ἐκεῖνου.

Ἡ θέξις τοῦ πειράματος τούτου, ὅπως φαίνεται ἀνευ οὐδεμιᾶς σημασίας εἰς τὸν ἀπαιδευτὸν καὶ χυδαῖον, συγκινεῖ βαθίως τὸν θεατὴν ὅστις ἐνοεῖ τὸν λόγον

Ἐπειδὴ ὅμως τούτο δὲν συμβαίνει, διὰ τοῦτο προφανές εἶναι, ὅτι τοῦ μὲν ἐκκρεμοῦ διατηρούντος πάντοτε τὴν αὐτὴν διεύθυνσιν ὡς πρὸς τὸ διάστημα ἀπολύτως, τῆς δὲ γῆς στρεφόμενης, ἐκάστη κίνησις ἐκείνου θέλει ἀντιστοιχεῖ πρὸς ἄλλο σημεῖον αὐτῆς, οὕτως, ὥστε ἐντός εἰκοσιτεσσάρων ὥρων, τοῦ διαστήματος δηλαδὴ τῆς ἐντελοῦς περιστροφῆς τῆς γῆς, θέλει ἀντιστοιχεῖ πρὸς ὅλα τὰ σημεῖα ἀλλήλων διαδόχως τοῦ πολικοῦ κύκλου. Ἐκεῖ λοιπὸν ἡ ἀπόδειξις τοῦ φαινομένου τῆς κυκλικῆς κινήσεως τῆς γῆς εἶναι εὐκολωτάτη. Ἀλλὰ τίς θὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν πῶλον νὰ τὴν δοκιμάσῃ; Ἄν ὅμως τὸ αὐτὸ πείραμα γίνῃ καὶ εἰς τὸν ἰσημερινόν, ἐκεῖ τὸ σημεῖον ἀφ' οὗ ἐξαρτᾶται τὸ ἐκκρεμές παρακκλωθεῖ τῆς γῆς τὴν κίνησιν, χωρὶς ὁ ἄξων αὐτοῦ νὰ σχηματίσῃ γωνίαν πρὸς τῆς γῆς τὸν ἄξωνα εἰς τὸ ἰσημερινὸν ἐπομένως ἡ ἀπόδειξις αὕτη εἶναι ἀδύνατος ὥστε ὅσα μὲν τὸ σημεῖον τῆς γῆς ἐφ' οὗ ἡ ἀπόδειξις γίνεται εἶναι πλησιέστερον τοῦ ἰσημερινοῦ, τόσῳ αὐτὴ εἶναι ἀτελεστερά, τόσῳ δ' ἐτελεστερά

αὐτοῦ, καὶ βλέπων τὴν ἀκαταμάχητον ἀνάγκην ἥτις φέρει ἀμετατρέπτως τὴν σφαίραν τοῦ ἔκκροτους ἀπὸ σημείου εἰς σημείον τοῦ κύκλου, αἰσθάνεται ὡς ἂν διὰ μιᾶς κατέπεσεν ἡ ἀχλὺς ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν του, ὡς ἂν τῷ ἰδῆται ἡ ἐλατήρια τῆς ζῆς· καὶ κινήσεως τοῦ πλανήτου ἐφ' οὗ διατάσσεται, καὶ ὃν ἐκ τῆς καθ' ἡμέραν ἐξέως σχεδὸν ἐνδύρει ὡς σῶμα ἀδρανές καὶ νεκρόν.

Τὸ περίεργον τοῦτο πείραμα ἐκανελήθη σχεδὸν εἰς ὅλας τῆς Ἑυρώπης τὰς μεγαλοπόλεις, καὶ κατεσκευάσθησαν ἐν αὐταῖς σταθερὰ τοιαῦτα ἔκκρομα, εἰς διηλεκτικὴν ἐλεγγον τῶν ἀδίκων ἡ ἀμαθῶν τοῦ Γαλλοῦ κροίτων. Δύναται δὲ καὶ ἕκαστος ἐν μικροῖς νῶ τὸ ἱπαναλάβη ἐντὸς τῆς αἰθούσης του.

ΔΙΑΦΟΡΑ.

ΓΑΜΟΙ ΠΕΡΙΕΡΓΟΙ. Δύο γάμοι εἰς ἄκρον περιεργοὶ ἐγένοντο ἐσχάτως ἐν τινὶ ἐπαρχίᾳ τῆς Γαλλίας.

Ὁ Κύριος Ρ. εἶναι χῆρος, ἔχων ἡλικίαν 69 καὶ θυγατέρα 31 ἐτῶν.

Ὁ Κύριος Δ. εἶναι ἐπίσης χῆρος, καὶ ἔχει ἡλικίαν 60 καὶ θυγατέρα 22 ἐτῶν.

Ὁ μὲν Κύριος Ρ. ἐνομιμήθη τὴν θυγατέρα τοῦ Κυρίου Δ., ὁ δὲ Κύριος Δ. τὴν τοῦ κυρίου Ρ.

Οἱ δύο οὗτοι γάμοι ἐτελέσθησαν συγχρόνως, καὶ οὕτως ἐκάστη τῶν δύο νυμφῶν ἐγένετο καὶ πενθερὰ τοῦ πατρὸς τῆς, καὶ ἕκαστος τῶν πατέρων γαμβρὸς συνάμα καὶ πενθερὸς τοῦ ἄλλου.

Προτίει ἡ ἡλικία ἀμφοτέρων τῶν συζύγων Ρ. εἶναι ἴση μὲ τὴν τῶν συζύγων Δ., ἥτοι ἕκαστον ἀνδράγγιον ἔχει ἡλικίαν ἐτῶν 91. Λέγεται δὲ ὅτι κατ' ἕνα ἦσαν καὶ ἐντὸς τῆς αὐτῆς οἰκίας.

ΘΑΥΜΑΣΙΟΝ ΣΠΗΛΑΙΟΝ. Κατὰ τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Ἁγίου Ἀντωνίου τοῦ ἐν τῇ μεσημβρινῇ Ἀμερικῇ Κράτους Γεξίας, ἀνεκαλύθη ἐσχάτως σπηλαίον λίαν περίεργον καὶ ἐκτεταμένον. Περιέχει δὲ ἄπειρα θωμάτια χωριστὰ ἀπ' ἀλλήλων καὶ λίαν εὐπρόσιτα. Ποικίλα καὶ περίεργα ἐπίσης εἶναι τὰ σχήματα τοῦ θράξου. Ἀπὸ τοῦ θόλου κρέμονται σταλακτῖται ἀντανακλῶντες λαμπρῶς τὸ φῶς τῶν λαμπάδων, καὶ ὁμοιάζοντες λυχνίας πολυφώτους. Ἡ εἰσοδὸς εἰς τὸ σπήλαιον τοῦτο δὲν εἶναι δύσκολος.

ΠΕΡΙΕΡΓΟΝ ΓΕΓΟΝΟΣ. Πρὸ τινων ἐτῶν διευθυντὴς τις κλωστοεικοῦ ἐργοστασίου ἐν Ἀγγλίᾳ, οὕτως τὸ κατὰ τὴν ἐργασίαν εἶχε πολλὰς γενεὰς παρανόλωμα τοῦ πυρὸς, ἐθεώρησεν ὡς μέσον ἀποχρῶν προφυλάξεως, τὸ νὰ οἰκοδομηθῇ διεξαμένη ἐπὶ τοῦ δώματος τοῦ καταστήματός του, ὥστε, ἐάν ποτε συνέβαινε πυρκαϊά, νὰ ἔχη ὕδωρ πρόχειρον, ἢ ἐάν τὸ

πῦρ ἐφθανε μέχρι τῆς ἀνωτέρας ὀροφῆς, ἡ δεξαμενὴ κατεσκευασμένη ἐκ ξύλων, νὰ καταπλεχθῇ ἐξ ἀνάγκης, καὶ τότε δλον τὸ ἐν αὐτῇ ὕδωρ, καταπίπτον ὡς καταβάκτης, νὰ σβέσῃ τὴν πυρκαϊάν. Δυστυχῶς δ' ἐργοστασιάρχης δὲν ἐβράδυνε νὰ δοκιμασθῇ τὴν ἀξίαν τῶν προφυλακτικῶν τούτων μέσων. Πυρκαϊὰ ἐξεβράγη καὶ αὖθις, ἀλλὰ διεδόθη τοσοῦτος καπνός, ὥστε κινεῖς δὲν κατάρθωσαν νὰ ἀναβῆ εἰς τὸ δώμα διὰ νὰ ἀνοίξῃ τὸν ὀχετὸν τῆς διεξαμένης. Ἠναγκάσθησαν λοιπὸν νὰ περιμεινῶσι ἕως οὗ αἱ φλόγες εὐκολῶναι μόναι τὴν ἐκχυσιν τῶν ὑδάτων· ἀλλὰ καὶ πάλιν ἐψύσθησαν τοῦ τολαιπώρου ἐργοστασιάρχου αἱ ἐλπιδες· διότι ἡ δεξαμενὴ, εἰ καὶ ξυλίνη, ὄχι μόνον δὲν ἔκαη, ἀλλ' οὐδεμίαν δὴν ἠσίοχθη ἐπ' αὐτῆς. Ἐξ ἐναντίας τὸ ὕδωρ ἤρχισε νὰ καχλάζῃ μετὰ πατάγου, καὶ ἐχρησίμευεν ὡς θέαμα καινοφανές καὶ τερπνότατον εἰς τοὺς περιεστῶτας.

ΥΔΩΡ. Ἐφημερίς τις Ἀγγλική, ὁμιλοῦσα περὶ τῆς φύσεως καὶ τῆς ἀνάγκης τοῦ ὕδατος, ἀναφέρει καὶ κατὰ πότον πρὸ παντὸς ἄλλου στοιχείου συντελεῖ εἰς τὴν σύμψηξιν τῶν φυτῶν, τῶν ζώων, καὶ αὐτῶν τῶν ὄρνυκτων. Ὁ ἀγοράζων, λέγει, μίαν λίτραν σαπυλίου καὶ στυπτηρίας, ἀς εἶναι βέβαιος ὅτι ἐν μὲν τῷ πρώτῳ περιέχονται τρεῖς τέταρτα μιᾶς λίτρας ὕδατος, ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ ἡμίσεια λίτρα. Ἐὰν ἀγοράσῃ εἰκοσι λίτρας γεωμήλων, ἐξ αὐτῶν αἱ δεκαπέντε εἶναι ὕδωρ. Ὅταν ὁ κραιπύλης φέρῃ πρὸς αὐτὸν πέντε λίτρας κρέατος βοείου, τῷ πωλεῖ τέσσαρας λίτρας ὕδατος. Αὐτὸ τοῦτο συμβαίνει καὶ ἐφ' ὅλων τῶν ἄλλων φυτικῶν καὶ ζωικῶν οὐσιῶν. Ἐκεῖνος ὅστις γράφει τὰς λέξεις ταύτας καὶ ἐκεῖνος ὅστις τὰς ἀναγινώσκει σύγκεινται, κατὰ μέσον ὄρον, ἐξ 75 τοῖς 10 ὕδατος. Ὁ Βερζέλιος, διηγουόμενος ταῦτα, παρατηρεῖ ἐρῶδως ὅτι «ὁ ζωικός ὄργανισμὸς σύγκειται ἐκ μικρᾶς ποσότητος στερεᾶς· ὕλης διαλελυμένης ἐντὸς μεγάλης ποσότητος ὕδατος.»

ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΝ ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΚΟΝ. Τὴν 31 τοῦ παρελθόντος δεκεμβρίου παρατηρήθη ἐν Γαλλίᾳ, περὶ τὴν ἐνδεκάτην ὥραν πρὸ μεσημβρίας, περίεργον ραινόμενον μετεωρολογικόν. Ὁ ἥλιος περιεκυκλώθη ἀπὸ μέγαν δακτύλιον φαινόν· τὸ κατώτερον μέρος τοῦ δακτυλίου τούτου ἐφήπτετο σχεδὸν τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης, καὶ τὸ πλάτος αὐτοῦ ἦτο ἴσον τοῦ τῆς ἰριδος. Ἐξέτασθησαν αὐτὸν προσεκτικώτερον, παρατηρήσαντες λίαν συγκεχυμένα τὰ διαλελυμένα χρώματα τοῦ ἡλίου, ἐνῶ τὸ ἐπιτερικόν μέρος τοῦ ἦτο μᾶλλον εὐδιάκριτον. Ἀλλὰ τὸ φαινόμενον τοῦτο καθίστατο εἰς λαμπρότερον ἐκ τῆς παρουσίας τριῶν σφαιρῶν φαινῶν, ἐξ ὧν ἡ μὲν μία ἔκειτο ἐπὶ τῆς κορυφῆς καὶ δὲ ἄλλαι πρὸς τὰς δύο ἄκρας τῆς ὀριζοντίου διαμέτρου. Ἡ πρώτη ἦτο σχεδὸν κυκλωτερῆς, ἐνῶ αἱ ἄλλαι εἶχον σχῆμα ἐλλειψοειδές διευθυνομένον ἀντιπρόσφως ἐκτὸς τοῦ κύκλου, καὶ ἔχουσαι τὴν διάμετρον τούτου ὡς ἄξονα. Ὁ ἰδακτύλιος καὶ αἱ τρεῖς σφαῖραι διέμεινον μετὰ τοῦ ἡλίου μέχρι τῆς δύσεως.

ΚΑΤΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΘΑΕΓΡΑΦΟΥ. Ἐν βιβλίῳ ἐκδοθέντι τὸ 1836 ἔτος, καὶ ἐπιγραφόμενῳ Delicium physicomathematicum, ὑπὸ Γερμανοῦ τινος Schwenter καλουμένου, ἀναγινώσκεται σχέδιον, οὕτως ἡ πρὸς τὸν ἠλεκτρικὸν τηλεγράφον σχέσις εἶναι ἀναμφισβήτητος. Τὸ δὲ σχέδιον τοῦτο δὲν ἀνήκει εἰς τὸν Γερμανὸν συγγραφεῖα, ἀλλ' εἰς Ἀγγλον. Δημοσιεύσαντα ἀνωμόμως βιβλίον ἐπιγραφόμενον «The author.»

Ἰδοὺ κατὰ λέξιν ἡ μετάφρασις τῆς περὶ τοῦ προκειμένου περιουσιᾶς.

«Πῶς δύο ἄνθρωποι διαμέροντες κατὰ μακρὰν ὁ εἰς τὸν ἄλλον, δύναται νὰ σύγκοινωνῶσι διὰ βελονῶν μαγνητικῶν.»

«Ἐὰν, φέρ' εἰπεῖν, ὁ μὲν Κλαύδιος εὐρίσκειται ἐν Παρισίῳ, ὁ δὲ Ἰωάννης ἐν Ρώμῃ, καὶ ὁ εἰς ἐξ αὐτῶν θέλῃ νὰ διακοινώσῃ τι πρὸς τὸν ἄλλον, ἕκαστος αὐτῶν πρέπει νὰ ἔχη βελόνην τοσοῦτω μετέχουσαν δυνάμει μαγνητικῇ, ὥστε νὰ ἐπενεργῇ ἐπὶ τῆς ἐν Ρώμῃ. ὑποθέσωμεν ἐπι καὶ ὁ Ἰωάννης καὶ ὁ Κλαύδιος ἔχουσι πυξίδα περιέχουσαν ὅλα τοῦ ἀλφαῖθι του τὰ στοιχεῖα, καὶ ὅτι συντυγχάνουσι πάντοτε τὴν ἑκτὴν ὥραν μετὰ μεσημβρίας. Ἐὰν ὁ δεύτερος θέλῃ νὰ εἴπῃ πρὸς τὸν πρῶτον, ἀέλθῃ πρὸς ἐμέ,» ἐπιθέτει ἀλληλοδιαδόχως τὴν βελόνην του ἐπὶ τῶν στοιχείων ε. λ. θ. ε. κτλ. Ἐπειδὴ δὲ ἡ πυξὶς τοῦ Ἰωάννου θέλει δείξει κατὰ τὴν αὐτὴν ὥραν τὰ αὐτὰ στοιχεῖα, οὗτος θέλει ἀντιγράψῃ εὐκόλως τὰς λέξεις τοῦ Κλαυδίου καὶ ἐνοήσῃ τὴν ὁμιλίαν.

«Ἡ ἐφεύρεσις αὕτη, λέγει ὁ Schwenter, εἶναι θαυμασταία, ἀλλ' ἀμφιβάλλω ἐὰν εὐρίσκειται μαγνητῆς τοιαύτης δυνάμειος.»

Καὶ ὅμως ἡ ἀνάστος ἐφεύρεσις τοῦ Oersted κατάρθωσεν ὅτι, ἐτυχεῖσθε μὲν ὁ Ἀγγλος συγγραφεὶς τοῦ «author,» δὲν ἐπίστευε δὲ ὁ Γερμανός.

ΑΓΓΕΛΙΑ.

Ἡρὸς τοῦς κυρίους ἀναγνώστας τῆς Πανδώρας.

Ἡ Πανδώρα, διετέθ, σχεδὸν δυνάστασιν σταθίον, πᾶσαν κατέβαλε προσπάθειαν ὅπως τηρήσῃ πιστῶς ὅσα τὸ πρόγραμμα αὐτῆς ἐπ' ἀρχῆς ἐπηγγείλατο ὑγιᾶ καὶ ἡδέϊαν συγχρόνως νὰ παρέχῃ τροφὴν διανοητικὴν εἰς τὰς τοινύτης ἐστερημένας τάξεις τοῦ ἔθνους, διὰ τερπιῶν ἀναγνώσμάτων νὰ προσδοκῆ τὰ ὠφέλιμα, νὰ καταστήσῃ γενικώτερον τὴν ἔξιν τῆς ἀναγνώσεως, καὶ τοῦ μὲν βαθυτέρας παιδείας ἀγεύστου, λαμβάνουσα ν' αὐξάνῃ τὰς γνώσεις καὶ νὰ καλλιεργῇ τὴν φιλοκαλίαν, εἰς δὲ τὸν πεπευθευμένον στιγμᾶς τινος νὰ παρέχῃ οὐχὶ δυσαρτέτου ἀναψυχῆς, τοιοῦτος ὑπῆρξεν ὁ σκοπὸς τῆς συστάσεώς της, καὶ ἀπὸ τῆς ἐπιείκειαν, ἀλλὰ καὶ τὴν δικαιοσύνην συγχρόνως τῶν ἀναγνώστων περιμένει τὴν κρίσιν περὶ τοῦ ἂν τὸν ἐξεπλήρωσεν ὀπισθοῦν.

Τὰ διηγήματα καὶ μυθιστορήματα ὅσα ἐκ διαφόρων γλωσσῶν μεταφράζει δὲν λαμβάνονται ποτὲ τυχαίως,

ἀλλὰ πρὸς τὴν ἐκλογὴν αὐτῶν καταβάλλεται πάντοτε ἐπιμέλεια, ὥστε οὐ μόνον νὰ μὴ περιέχῃσι τι τὸ προσκρούον εἰς τὴν ἀσθηροτάτην ἠθικὴν, ἀλλὰ καὶ ὠφέλιαν νὰ παρέχῃσιν εἴτε ὡς ἐκ τῶν ἐκτιθεμένων ἱστορικῶν συμβάντων ἢ ἄλλων γνώσεων, εἴτε ὡς ἐκ τοῦ φιλοκαλοῦ καὶ ἐντέχνου τρόπου καθ' ὃν ἐκτίθενται ὁμοίως δὲ τὴν ὅσον ἐνδέχεται αὐξήσιν τῶν γνώσεων πρὸς τὴν ἀβλαβῆ τέρψιν ὠφελεῖ καὶ τῶν πρωτοτύπων διηγημάτων ἢ συγγραφῆ.

Τῶν δὲ ἱστορικῶν πραγματειῶν ὅσας ἡ αὐτοσχέδιος ἢ ἐκ τῶν δοκιμωτέων συγγραφέων μεταφραθεῖσας δημοσιεύει, ὡς καὶ τῶν διαφόρων ἐθνογραφικῶν ἢ ἐπιστημονικῶν ἐκθέσεων καὶ εἰδήσεων, ἡ ὠφέλεια εἶναι αὐταπόδεικτος εἰς τοὺς σφραωτέραν ἐπιθυμοῦντας τροφήν, καὶ ἀνάγνωσιν ἐν ἣ νὰ πρωτεύῃ τὸ διδακτικόν στοιχεῖον, καὶ ἐπίτηδες διετηρήθη ἰσοσταθμία τις μετὰ τῶν ἐκατέρου εἶδους τῆς ὕλης, ὥστε πᾶσαι μὲν αἱ ὀρέξεις νὰ εὐρίσκωσι τὸ ἐκάστη οἰκείον, εἰ ἐπιπολαιώτεροι δὲ τῶν ἀναγνώστων μετὰ τῶν ἀνθῶν ἀναγκασμένοι νὰ δέχωνται καὶ τοὺς οὐσιωδέστερους καρπούς, νὰ ἐξοικειῶνται κατ' ὀλίγον πρὸς τὴν γεῦσιν αὐτῶν, καὶ ν' ἀρῶνται ἀπ' αὐτῆς ὠφέλειαν.

Ὅμοίως δὲ ἀμφοτέροις τοῖς σκοποῖς αὐτῆς ὕψητικὸν ἐνόμισεν ἡ Πανδώρα καὶ ὃν ἀνέλαβε βιβλιογραφικὸν ἀγῶνα, ἀγῶνα δεινόν, διότι ὅσον ἀμερολήπτως καὶ εὐθυδικῶς καὶ ἂν προσπαθῇ, κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτῆς δόξαν, νὰ κρατῇ ἐν αὐτῇ τὴν τρυφάνην, εἶναι ἀδύνατον αἱ εὐκίνητοι αὐτῆς πλάστιγγες νὰ μὴ κλίνωσιν ἐνίοτε, καὶ κλίνουσαι νὰ μὴ πιέζωσιν, εἰ καὶ ἐλαφρότατα, φιλαυτίας, τῆς δὲ φιλαυτίας οὐδὲν εὐκίνητοτέρον ἀδύνατον, ἀποδομένης πληρῆς ἀτῆς δικαιοσύνης εἰς πᾶσας τὰς καλλοῦνας ἐκόςου συγγράμματος, νὰ μὴ ἐγγιχθῶσι τινὲς παροουχίδες, καὶ αἱ παροουχίδες ἐκείναι πονοῦσιν. Ἀλλ' ἡ Πανδώρα φρονεῖ ὅτι τὴν φιλολογίαν φρονεῖ ἡ ἀδιαφορία, καὶ ὅτι ὠφέλιμον ἔργον πράττει καὶ δικαιοσύνην ἀποδίδει εἰς τοὺς συγγραφεῖς, ἐκεῖνος, δηλαδή, ὅσων τὰ βιβλία εἰσὶ μνείας ἄξια, ὅταν προσάγῃ αὐτοῖς τὸν λόγον τῆς κριτικῆς, καὶ ὅσας ἀκόμη συμπύπτη, ἐξ ἀπειρίας ἴσως τῆς προσαγοῦσης χειρὸς, ὁ λόγος οὐ μόνον νὰ φωτίσῃ, ἀλλὰ καὶ νὰ καὶν ὀλίγον.

Ἐν δὲ τῶν ἀντικειμένων εἰς ὃ κυρίως ἐπέστησε τὴν προσοχὴν αὐτῆς ἡ Πανδώρα, καὶ εἰς ὃ, ἂν ἀπέτυχεν, εἶναι ἐξ ἀδυναμίας, οὐχὶ ἐκ προαιρέσεως, εἶναι καὶ ἡ καθαρότης τῆς γλώσσης, εἰς ἣς τὴν καθ' ἐκάστην σφραβλωσιν ἐπροσπάθησε νὰ γίνῃ ὅσον ἐδύνατο ἦτοιν συνόλογος· διότι, ὡς μίαν τῶν κλήσεων τῆς ἐλαφρᾶς φιλολογίας θεωρεῖ τὸ νὰ συντελέσῃ ὅσον οἶόν τε εἰς τὴν μόρφωσιν πεζοῦ ὕψους ὁμοιοῦ, γραμματικῶς ἀκριβοῦς καὶ εὐλόγου.

Τούτουθεν δὲ μέλλουσα ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «N εἰς Η α ν δ ὠ ρ α ε » νὰ ἐξακολουθήσῃ ἢ ἀνεκάθεν διεγράψῃ ἐαυτῇ ὁδόν, μετὰ πολλῶν βελτιώσεων ὡς προτίθεται ὡς πρὸς τὰ καθεκαστα νὰ παραδεχθῇ, ἐκφράζει μὲν τὴν εὐγνωμοσύνην τῆς πρὸς τὸ δημόσιον διὰ τὴν εὐμένειαν ἣς ἀναμφισβήτητα τῇ ἔδωκε δειγμάτων μέχρι τοῦδε, ἐπικαλεῖται δὲ καὶ τοῦ κοινῶ οὐ μόνον τὴν ἐξακολούθησιν τῶν τοιούτων πρὸς αὐτὴν αἰσθημάτων καὶ τὴν πρόθυμον τῶν φιλογενῶν χρησίαν,

ἥς ἄνευ οὐδαμῆα τοιοῦτου εἶδους φιλολογικῆ ἐπιχειρή-
σις δύναται παρ' ἡμῶν νὰ εὐδοκηθῇ, ἀλλὰ προσέτι καί
τὴν σύμπραξιν πάντων τῶν φιλοκαλῶν λογίων, ὧν
ἐγγνωμότως θέλει δέχεσθαι τὰς συνθέσεις.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 25 Ἰανουαρίου 1852.

A. P. Παγκαλῆς.
K. Παπαρρηγόπουλος.
N. Δραγοῦρης.

ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΑΝΘΟΔΕΣΜΗΣ

(Ἰδ. Φυλλάδ. ΜΕ')

Ἀριθμὸς 2.

Η Ξ Σ Η Ε Ρ Α.

Ὁ ἥλιος ἐκρόθη
Εἰς νέφη πορφυρᾶ,
Κ' ἡ μειδιῶσα Φοῖβη
Προβαίν' εἰς τὰ νερά.

Τὴν δρόσον ἀναπνέει
Ἡ ἀναζῶσα γῆ,
Κ' εἰς τοὺς ἀέρας πλέει
Γαλήνη καὶ σιγή.

Ἀστὴρ κεντοῦν τὸν θόλον
Τῶν οὐρανῶν χρυσαῖ,
Κ' ἡ αὔρα μυροδόλον
Τὸ κέρας τῆς φουᾶ.

Ἡ πλάσις ὄλη, μία
Δοξαζουσα φωνή,
Ἐψοῦτ' ἐν ἀρμονίᾳ,
Τὸν πλάστην ἐπαινεῖ.

Τ' ἀρώματα τῶ στέλλει
Τοῦ βόδου ὁ θαλλός,
Ἡ ἀηδὼν τὰ μέλη,
Τὸν ὕμνον ὁ αἰλός,

Καρδίαι ἀγαπᾶσαι
Τοὺς πρώτους τῶν παλμοῦς,
Καὶ μυριάδες γλῶσσαι
Ἐσπερινούς ψαλμοῦς.

Βύλογητὸς ὁ πλάσας
Ἐσπέραν καὶ αὐγὴν,
Τὰς ἀπολαύσεις πάσας
Ὁ πέμπτων εἰς τὴν γῆν.

Ὁ ὕπνον ἐπιχρίων
Ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν,
Ἐαὶ εἰς τὴν λήθην λύων
Τὰ βάσανα ἡμῶν.

Καὶ ὅταν ἐφ' ὑστάτου
Μᾶς χορηγῇ αὐτὸς
Τὴν λήθην τοῦ θανάτου,
Καὶ τότε' εὐλογητὸς.

ΑΙΝΙΓΜΑ.

Ἦμην αἰριον καὶ ἔσομαι χθές.

ΛΥΣΙΣ

Τοῦ ἐν τῷ προλαβόντι Φυλλαδίου αἰνίγματος.

Σκιά.

Εἰς τὸν δημοσιευθέντα ἤδη, Α' τόμον τοῦ περὶ
Κωνσταντινουπόλεως πονήματός μου, παρακαλοῦνται
οἱ ἀναγνώσται νὰ διορθώσωσι τὰ ἐξῆς σφάλματα, πα-
ραλειφθέντα ἐξ ἰδίας μου ἀπροσεξίας.
σελ. 77, στίχ. 16, (τῆς ὑποσημ.) ἀντὶ Μαρδόνιος,
διορθ. Δάτις. — Σελ. 215, στίχ. 18, ἀντὶ Ἰσαυρος,
διορθ. Ἀρμένιος. — Σελ. 521, στίχ. 3-4 (τῆς ὑπο-
σημ.) ἀντὶ τῶν συγγραφέων ἐνεδύθη, διορθ. τῶν συγ-
γραφέων ταύτων ἐνεδύθη.

Σ. Δ. Βυζάντιος.